AYDINLIK

sosyalist dergi

mihri belli
mahir çayan
şeyhan erdoğdu

proleter devrimci hareketimizin çizgisi açıktır

ilkelerde birlik şarttır

sağ sapma, devrimci pratik ve teori

tip çankaya kongresi ve oportünizmin can çekişmesi

Ocak 1970

15

SAYI : 15 AYDINLIK Aylık Sosyalist Dergi OCAK 1970

İÇİNDEKİLER :

Sahibi	Münir Aktolga
Sorumlu Müdür	Vahap Erdoğdu

Yönetim Yeri	Süleyman Sırrı Sok. 2/12 Yenişehir — Ankara
Abone Adresi	P. K. 100, Cebeci — Ankara
İstanbul Temsilcisi	Fuat Fegan Babıâli Cad. 29 Cağaloğlu — İstanbul
Abone Şartları	Türkiye / yıllık 50 TL., altı aylık 25 TL., Avrupa ve Ortadoğu / yıllık 75 TL., altı aylık 40 TL., Diğer ülkeler / yıllık 125 TL., altı aylık 65 TL.
İlân Şartları	Tam sayfa 800 TL. üzerinden hesaplanır. Yayın ilânları indirimlidir.
Dizgi ve Baskı	TÖYKO Matbaası Tel : 10 41 68, Ankara
İstanbul Dağıtımı	Fuat Büte, Ankara Cad. No. 34 Tel : 27 89 49
Ankara Dağıtımı	Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi
Ege Bölgesi Dağıtımı	Orhan Özşişman, 452. Sok. 5 — İzmir Tel : 38786

bir açıklama

AYDINLIK Dergisinin 15'inci Ocak sayısının yayınlanması gecikmiştir. Bu gecikme, izlenecek siyasî çizgi konusunda yazı kurulu üyeleri arasında çıkan görüş ayrılığından ötürüdür. Görüş ayrılığı, AYDINLIK'ın 12'inci sayısında yayınlanan ve proleter devrimci saflarda haklı tepkilere yol açan "Proleter Devrimci Safları Çelikleştirelim!" başlıklı yazıyla ilgilidir. Bu yazıda saflarımızda bir "sol sapma eğilimi"nden söz edilmekte ve saflarımız dışındaki Aybar - Aren oportünizmi ile ayni kefeye konulan bu "sol sapma eğilimi" ya da "sol oportünizm" denen şeye karşı savaş açılması ve hareketimizin bu eğilime kapılmış olan sol unsurlardan arındırılması önerilmektedir. Bu görüşe katılan yazı kurulu üyelerinin bazıları tarafından son aylarda kaleme alınmış birkaç yazıda aynı görüş dolaylı bir şekilde savunulmaktadır.

Proleter devrimci saflarda hem sağ sapmaya karşı, hem anarşizan eğilimlere karşı mücadele, dün olduğu gibi, bugün de, yarın da, her zaman gündemdedir. Bu mücadele ilke birliğimizin gereğidir. Bu, devrimci uyanıklığımızın emrettiği bir görevdir.

Ama, her geçen gün oportünizm kampından katılmalarla genişleyen saflarımızda, (herkes bir günde oportünizmin izlerinden tüm arınamıyacağına göre, ve zaten küçük burjuva kökenli aydın çoğunluk, her zaman oportünist etkilere açık olabileceğine göre) sağ sapma eğilimi çok önemli bir meselemizken, bunu yok saymak, içinde bulunduğumuz şartlarda sağ oportünizmin yeni kisvelere bürünerek saflarımızda belirmesinin hemen hemen kaçınılmaz olduğunu görememek ve bu oportünizmi, saflarımız dışındaki Aybar -

Aren oportünizminden ibaret sanmak ve bunu "sol sapma eğilimi" ile ayni kefeye koyarak, bu ikisine karşı savaş çağrıları yazıp saflarımızda yeni biçimlerde sağ sapmayı unutmak, proleter devrimci ilkelere bağlılıkla ve devrimci uyanıklıkla bağdaşamayan bir tutumdur.

"Proleter Devrimci Safları Çelikleştirelim!" başlıklı çağrı ve aynı görüşü içeren öteki yazılar üzerine yapılan tartışmalardan bu tutuma düşüldüğü ve abartılan "sol sapma eğilimi" nin kapsamının alabildiğine geniş tutulduğu anlaşılmıştır.

Böyle bir tutum, bağımsızlık ve gerçek demokrasi uğruna savaşan proleter devrimci gençliği "küçük burjuva anarşistleri" diye nitelendiren Aybar - Aren oportünizminin kalemşorlarının tutumundan hiç de farklı değildir.

Böyle bir tutum, proleter devrimci gençliği "tahrikçi ajanların" kışkırttığı bilinçsiz bir kitle sayan Ecevit'in tutumuna, ayni gençliğe "haytalar, serseriler" diye söven ve bunların "24 saat içinde" toplanabileceği tehdidi savuran İnönü'ninkine paralel bir tutumdur.

Böyle bir davranış, ılımlı ilericilerin, sosyalizan unsurların (ayıklanabilmeleri için) "aşırı solcular"dan ayrı durmaları yolunda maksatlı çağrılara da uygun bir davranıştır.

Saflarımızdaki solu tasfiye çabası, Özgür'den Mehetoğlu'na kadar, Cantekin'den Büyüksevinç'e kadar şehitlerimizin kutsal anılarına meydan okuma anlamını taşır. Ve hem Amerikan emperyalizmine, hem oportünizme karşı mücadelenin en etkilisini vermiş oldukları için şu anda cezaevlerinde bulunan kardaşlarımızı ve proleter devrimci mücadelenin ön safında yiğitçe savaşan militanları safdışı etme yolunda bir çabadır.

Sağ sapma niteliği taşıdığı iyice anlaşılan bu tutum, sert biçimde eleştirildi. Ve bu yanlış tutumu benimsemiş olan arkadaşlardan durumlarını düzeltmeleri ve proleter devrimci çizgiye dönmeleri istendi. Ancak bunlar tutumlarında direndiler ve sonunda AYDINLIK'tan ayrılarak görüşlerini her türlü denetimden uzak olarak yayınlayabilecekleri ayrı bir dergi çıkarma yolunu tuttular. Bir süre önce Aybar - Aren oportünizminden saflarımıza gelme bilincini göstermiş olan bu arkadaşların, (hiç değilse bir kısmının) bu kez de ayni oportünizmin kalıntısından başka bir şey olmayan sağ sapma niteliğindeki tutumlarını terkederek proleter devrimci saflara döneceklerini umuyoruz.

AYDINLIK

mihri belli

ilkelerde birlik şarttır

Emperyalizm - işbirlikçi sermaye - feodal mütegallibe üçlü ortaklığının tahakkümü ve sömürü düzeni her yanından çatırdamaktadır.

Çöküşün başlıca belirtilerini şöyle özetleyebiliriz :

Emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen bir bağımlı ülke ekonomisinde bile olağan sayılamayacak ölçüde büyüyen ve büyümesinin önlenmesi imkânsız gözüken üretim ile tüketim dengesizliği, dış ticaret açığı; hızlanan enflasyon gidişi, fiyat zamlarının biribirini izlemesi, sömürülen yığınlarla sömürülenler arasındaki uçurumun büsbütün derinleşmesi ve bunların sonucu olarak, emekçilerin direnmesinin yoğunlaşması..

Bağımlı ekonominin siyasi üst yapısı olan Filipin demokrasiciliğinin artık eskisi gibi işleyemez hale gelmesi, iktidar - parlamenter muhalefet çatışması görünüşünün devam ettirilememesi ve işbirlikçi sermaye + feodal mütegallibe ortaklığının çıkarlarının temsilcisi durumunda olan, gerici parlamentarizmin kurucuları durumundaki partilerin tek bir karşı - devrim cephesinde yer tutmaları, Filipin demokrasiciliği düzeninde ulusal güçlerin hiçbirinin, ne proletaryanın ne küçük burjuvazinin kendi öz siyasi örgütüyle politika alanında yer almasının imkânsız olduğunun gittikçe daha iyi daha açık seçik anlaşılması;

Aydın zümre ile parlamenter iktidar arasındaki kopukluğun gözle görülür hale gelmesi, Yargıtay yürüyüşü gibi, TÖS boykotu gibi, aydınların tarihimizde eşi görülmemiş direnme hareketlerinin birbirini izlemesi..

İşbirlikçi iktidarın bir hukuk devleti iktidar dış görünümünü muhafaza edememesi, parlamenter muhalefetin de açık ya da üstü örtülü desteği ile, emrindeki baskı kuvvetleriyle doğrudan doğruya, ya da silahlanmaya teşvik ettiği gerici gruplardan yararlanarak faşist teröre baş vurması, Kanlı Pazarları, Konya, Kayseri, Tunceli vb. irtica hareketlerini tezgâhlaması, devrimci öğrenci avları, köylü hareketlerini kanla bastırmaya yönelmesi...

Kısaca, çöküşün belirtilerinin toplumsal hayatımızın bütün alanlarında açık seçik bir hal alması...

Bu şartlarda, böyle bir ortamda Türkiye'nin meselelerine çözüm getirebilecek bir sosyalist emekçi partisinin varlığı, bilimsel sosyalizmi kendine eylem kılavuzu edinen doğru rotayı saptayıp izleyebilen, saflarında işbirliğini, dayanışmayı ve disiplini gerçekleştirebilen bir emekçiler partisinin varlığı çok şeyi değiştirir Türkiye'de.

Ama böyle bir parti henüz yoktur ve henüz onu gerçekleştirme uğruna yürütülen mücadelenin içindeyiz. Ve şu anda proleter devrimci hareket, kendi siyasi örgütünden yoksun olarak, (yani bir bakıma eli kolu bağlı olarak) mücadelesini verme durumundadır.

Proleter devrimci partimiz yoktur; ve dolayısiyle o partinin saflarımızda sağlayabileceği tam anlamıyla ilke birliği ve disiplin ortamından da yoksunuz. Sol kanatta dağınıklık, her kafadan bir ses çıkması durumu, tam bir devrimci güç birliği ortamının kurulmasını engellemektedir. Yalnız, genel olarak sol kanatta değil, özel olarak proleter devrimci saflarda bile tam bir ilke birliği ve dayanışmadan söz etmek aşırı iyimserlik olur.

Şöyle bir durumla karşı karşıyayız: Filipin demokrasiciliği şartlarında bütün milli güçler gibi, proleter devrimci hareketin temsil ettiği güç de kendi öz siyasi örgütünden yoksundur; ve sahte demokrasiciliğin sınırlarını aşıp daha demokratik bir ortama varmak için gerekli mücadeleyi vermedikçe, bu yoksunluğumuz sürecektir. Elbette ki bu gerçeği ifade etmek, proletaryanın ancak gerçek demokraside partisini kurabileceği yolunda beyanlara katılmak değildir. Gerçek demokrasiyi proletaryanın örgütlü mücadelesi gerçekleştirecektir. Ama bu mücadeleyi verebilmek için proleter devrimci hareketin saflarında hiçbir çatlağa yer vermiyen ilke birliğini ve dayanışmayı gerçekleştirmek zorundayız.

Proleter devrimci parti olmaksızın, saflarımızda ilke birliğini ve disiplini gerçekleştirmek. Bu çok zor bir iştir. Ama bu zor işi başarmak görevimizdir. Bu görevi yerine getirmekte göstereceğimiz başarı, Türkiye proleteryasının ve yoksul köylüsünün kendi öz siyasi örgütüyle tarihi gelişmemizi etkileyeceği, gerçekten demokratik ortamın yaratılması sürecinin uzun ya da kısa olacağını tayin edecektir.

Bugünedek bu yolda önemli adımlar atılmıştır. Proleter devrimci hareketin siyasi çizgisi ve stratejisi ana hatlarıyla saptanmış, 27 Mayıs'tan sonraki dönemde sola açılışı, kurulu sömürü düzenini sürdürmekte çıkarı olan çevrelerin Filipin demokrasiciliğine kanalize etme çabaları yenilmiş ve oportünizm tam bir bozguna uğratılmıştır. Oportünizmin yenilgisini sağlayan sadece ideolojik mücadele değil, proleter devrimcilerin devrimci eylemde başı çekmeleri ve bu eylemi bütün alanlarda yürütmeleri olmuştur. Sosyalizmin biliminin Türkiye gerçeklerine yaratıcı bir kavrayışla uygulanması sonucu varılan proleter devrimci çizgi, her

geçen gün daha geniş devrimci çevrelerce benimsenmiş ve hareketimiz bütün engellere rağmen Türkiye politikasında ağırlığı olan, dostun - düşmanın hesaba katmak zorunda bulunduğu bir güç haline gelmiştir.

Proleter devrimci çizgi doğru olarak saptanmasaydı, bu sonuçlar sağlanmazdı ve hareketimiz öteki çakar almaz "solcu" çıkışlardan biri olarak kalırdı.

Nedir proleter devrimci çizgiyi öteki "solcu" çıkışlardan ayırt eden? Hareketimizin yarım yüzyılı aşan bir tarihi olan sosyalist birikimin mirasçısı ve geleneğinin sürdürücüsü olması. Sosyalist mücadelenin bu yarım yüzyıl içinde edinmiş olduğu tecrübeleri saptama ve bunları değerlendirme çabasında olmasıdır. Sosyalist hareketin geleneğini, tarihini reddeden bizim dışımızdaki "solcu" çıkışların güçsüzlüğünün nedenini bir ölçüde bunu yapmamalarında aramalıdır.

Hareketimizi ayırt eden ve onun üstünlüğünü sağlıyan bir başka şey, sosyalizmin ana ilkelerine bağlı oluşumuz ve esen rüzgârlara göre, ya bu ilkelere açıkça meydan okuyarak ya da bunları çekip çevreleyip uygun biçimlere sokmaya çalışarak ilkelerden taviz yolunu tutmamamız, tutanlara en sert biçimde karşı çıkmamızdır.

Proleter devrimci hareketimizin üstünlüğünü sağlayan bir üçüncü etken, sosyalizmin bilimine derin saygımız, bu bilimi yaratıcı bir kavrayışla Türkiye gerçeğine uygulamamız, saflarımızda ve saflarımız dışındaki hem sağ oportünist hem sol sekter sapmalara karşı (ki bunlar çok kez aynı madalyonun iki yüzünü teşkil eder) mücadele etmemiz olmuştur.

Hareketimizin üstünlüğünü sağlayan dördüncü etken, Türkiye toplumunda ayrı ayrı sınıf ve zümreleri devrim açısından doğru değerlendirmemiz, devrimci sınıflar arasında proleteryanın devrimde hegemonya olanaklarını doğru olarak saptayabilmemiz ve bu konuda bir yandan önümüzdeki çetin görevleri bizden gizleyen iyimser tutumlara karşı çıkarken, öte yandan küçük burjuva radikalizminin devrimci potansiyalini göz önünde tutarken, aynı aşırı iyimserliği gösterip proleter devrimci harekete karşı olan sonuçlara varanların, teslimiyetçi, oportünist tutumları karşısında uyanık davranmamız olmuştur.

Proleter devrimci hareketin üstünlüğünü sağlayan beşinci etken, bu hareketin saflarında âdil bir hiyerarşi kurmaya çalışılması, şehir ve köy emekçilerini sorumlu militanlar olarak saflara katmak için çaba harcanması, ve oportünistçe pazarlıklara kesinlikle yanaşılmaması, eylem içinde proleter devrimcilerin cesur, kararlı, atılgan tutumlarını küçümseme ve yıpratma eğilimi gösteren lafazan aydınların ağır bastığı bir hareket haline düşmemesi için uyanık davranılmış olunmasıdır.

Ve nihayet, proleter devrimci hareketin üstünlüğünü sağlayan bir başka etken de, saflarımızda arkadaşça eleştiri - özerleştiri ortamını yaratma yolunda çabalarımızı esirgememiş olmamızdır.

Bunlardır dışımızdaki "solcu" çıkışlara üstünlüğümüzü sağlayan başlıca etkenler. Ve biz, bu devrimci geleneği sürdürmeğe, proleter devrimci çizgimizi uygun olarak savunmağa azimliyiz.

* ★ *

Proleter devrimci çizgimizi genel hatlarıyla doğru olarak saptamış olduğumuzu söyledik.

Demek ki, meseleyi ayrıntılı olarak koymuş değiliz henüz. Devrimci çizgimizi bütün ayrıntılarıyla koymak henüz başarılması gereken önümüzdeki bir görevdir. Ve bu görev, öyle bir - iki kişinin çabası ile başarılamaz. Saflarımızdaki bütün militanlar, eylemleriyle ve yazılarıyla bu görevi yerine getirmekle yükümlüdür.

Türkiye toplumunun bilimsel sosyalizm açısından ayrıntılı olarak incelenmesi, toplumdaki sınıf ve zümrelerin ve onları meydana getiren temelin ayrıntılı tahlili, (ve daha nice meseleler) proleter devrimcilerin üzerine eğilmeleri gereken konulardır. Bu alanda katkı niteliğinde çalışmalarda bulunmak en büyük hizmettir.

Biz bu yolda çalışmaları teşvik edeceğiz; ama bu çalışmalar sonucu ileri sürülecek olan fikirleri, ancak "marksist eleştiri süzgecinden geçirdikten" sonra benimseyebiliriz.

İleri sürülen bir fikrin doğru olup olmamasının ölçüsü, devrimci nitelik taşıyıp taşımamasıdır. Proleter devrimci mücadeleye ters düşen her fikir, tahlil, inceleme vb., ilk bakışta pek bilimsel gözükse de özünde bilime aykırıdır. Çünkü Marx'ın dediği gibi *"gerçek, devrimcidir."* Ve bir fikir eğer bizi devrimci sonuçlara vardırmıyorsa, doğru da olamaz.

Siyasi çizgimizin teorik tabanına katkı niteliğindeki çalışmalar, bugüne dek verilmiş olan mücadeleye, o mücadelenin geleneğine güven ve saygıyı kuvvetlendirmelidir. Bu güven ve saygıyı sarsma amacını güden her çaba, ne kadar parlak laflarla sunulursa sunulsun, özünde karşı-devrimcidir ve bozgunculuk sayılmalıdır.

Biz, proleter devrimci çizgimizin teorik tabanını güçlendirme amacını güden çalışmaları teşvik etmeyi görev sayarız. Böyle çalışmaların sağlam bir devrimci eleştiri-özeleştiri ortamı gerektirdiğini biliriz. Teorik çalışmalara eğilim gösteren genç arkadaşların "katkı" diye sundukları şeylerin yetersizliği, gerçek katkıların mümkün olabileceği bir bilimsel yaratma ortamına ne büyük ihtiyacımız olduğunu göstermiştir.

Şu anda aklımıza gelen bu "katkı"lardan bir ikisi üzerinde kısaca duralım:

Bir genç arkadaş, bir yazısında emperyalizm çağında yaşadığımızı ve bu çağda bir ülkeyi tecrit ederek devrimin objektif şartlarının var olup olmadığını araştırmanın proleter devrimci bir tutum olmadığını unutarak "tam" kavramının marksist felsefe ile çelişen bir kavram olduğunu gözden kaçırarak, Türkiye'de proleteryanın "devrimde öncülüğünün objektif ve sübjektif şartlarının tam olarak mevcut bulunmadığını" iddia etmiştir. Bu yazar, yazısında proleterya hakkında bu hükmü verdikten sonra, küçük burjuvazinin bu bakımdan hiç de daha elverişli olmayan durumuyla bir kıyaslama yapmadan, küçük burjuva radikalizminin olanaklarını abartan ve proleter devrimci hareketi küçümseyen sonuçlara varmıştır ki, bunu proleter devrimci bir tutum saymak mümkün değildir.

Bu cinsten bir başka "katkı" "Millî Demokratik Devrim" kavramı ile "Millî Demokratik Hareket" kavramına, devrimci güçbirliğindeki sınıf mevzilenmesi bakımından ayrı ayrı anlamlar atfetmek olmuştur. Atılan adımın objektif niteliği göz önünde tutulmayarak proletarya öncülüğünde atılan bir adım, "devrim" sayılacak, ayni adım küçük burjuva radikalleri öncü durumundayken atılmışsa, adım "hareket" sayılacak!.. Bu yeni terminolojiye neden lüzum duyulduğu üzerinde durulmalıdır; bir inceleme bizi ilginç sonuçlara götürür:

"Proleterya öncü olmadan devrim olmaz" deniliyor. "Küçük burjuva radikallerinin öncülüğü ile atılan ileriye doğru adımlar harekettir" deniliyor. O halde, içinde bulunduğumuz aşamada "proleteryanın devrimde öncülüğünün objektif ve sübjektif şartları tam olarak mevcut olmadığına" göre devrim yapmak söz konusu değildir. Hareketler yapılacaktır. Örneğin Amerikan emperyalizminin vesayetine son verilmesi ve toprak reformu gibi Milli Demokratik devrimin başlıca iki görevinin yerine getirilmesi hep "hareket" olacaktır. Ve biz devrimde değil, Milli Demokratik harekette küçük burjuvazinin öncülüğünü savunmuş olacağız.

Ve kimse bizi "devrimde öncülüğü asker-sivil aydın zümreye peşkeş çekiyor" diye suçlayamayacaktır. "Devrim" ile "hareket" in böyle bir ayırımı Marksist-Leninist literatürde yoktur. Bu ayırımı savunanın dikkati buna çekildi ve bu ayırımın nereden çıktığı soruldu. Bilmem hangi derginin bilmem kaçıncı sayısında böyle bir ayırım yapıldığı cevabı alındı. Bu cevap yeni terminolojiyi benimsemek için yeter sebep değildir. Eğer her yeni çıkan yazıya göre terminoloji değiştirirsek, gülünç duruma düşeriz.

Bir üçüncü "katkı" da, kataklizmlerle dolu olan bu dünyada, devrimleri altı aşamaya ayırmak ve bu aşamaların ilk dördünde devrimde öncülüğü küçük burjuva radikalizmine vermek ve hele devrimci güçbirliğini dostluklardan, destek lemelerden ibaret bir balayı sanmak, tarihin gerçeğini, devrimci güçbirliği şartlarında da sınıflar arası mücadelenin sona ermeyeceği, olsa olsa başka biçimlere bürüneceği gerçeğini unutmak biçiminde tezahür eden ötekiler gibi, hep küçük burjuva radikalizmine devrimde öncülük konusunda taviz verme niteliğindeki "katkı" dır.

"Katkılar" listesini uzatmayalım. Evet, hakiki katkıların mümkün olabileceği bir bilimsel yaratma ortamına ihtiyacımız gerçekten vardır.

Burada uyarı olarak şunu belirtmekle yetinelim: Aybar - Aren oportünizmi kesin bir yenilgiye uğramıştır ve artık sosyalist hareketi yozlaştırarak Filipin demokrasiciliğine kanalize etmek imkânsızdır. "Sosyalistlik seçimden seçime bizı miting meydanlarında alkışlamak ve oylarınızı bize vermektir. Biz, Mecliste % 51 milletvekili çoğunluğunu aldığımız gün, Türkiye'de sosyalizmi kuracağız" diyen adam artık gülünç duruma düşer, ama bu, oportünizm artık yoktur demek değildir. Oportünizm, bir küçük burjuvalar ülkesi olan Türkiye'de, hele ülkemiz bu niteliğini muhafaza ettiği sürece, varlığını sürdürecektir. Yeni, daha inandırıcı kisvelere bürünecek ve öyle anlaşılıyor ki, yeni oportünizm artık "milli demokratik devrim" temel sloganına sahip çıkacak, kendisini "proleter devrimcisi" diye adlandırarak ortaya atılacak ve amma proleter devrimci hareketi yozlaştırarak küçük burjuva radikalizminin kuyruğuna takmak isteyecektir.

Yeni oportünizmin de sonu, Aybar-Aren oportünizminden farklı olmayacaktır. Ya da bir bakıma farklı olacaktır: Çünkü ikincisinin ömrü birincisinden çok daha kısa olacaktır. Türkiye'de proleter devrimci kadrolar, bir iki yıl öncesine kıyasla çok daha yüksek bir bilinç düzeyine erişmiş bulunmaktadırlar ve ne kadar şekere bulanırsa bulansın, yeni oportünizme aldanmıyacaklardır. Aldanmamaları için, biz payımıza düşeni yapacağız, onları uyaracağız. Nitekim, proleter devrimci çizgiye yukarıdaki cinsten "katkı" da bulunma hevesine kapılanları burada uyarmaktayız.

Proleter devrimci saflar, hatasını anlayana, özeleştiri yapana (ama içtenlikle özeleştiri yapana) açıktır.

Hepimiz epeyi tecrübe edindik. Proleter devrimci hareketin ilke birliğini kurmak en önemli meselemizdir. Temel ilkelerimize, en ufak bir yanlış anlamaya ve yanlış yorumlara meydan vermeyecek şekilde açıklık getirmek görevimizdir.

Bu ilkeleri bütün derinliğiyle kavrayacak ve sindirecek teorik düzeye erişmek ve oportünizmi hangi yeni biçime bürünürse bürünsün, ilk kıpırdanışta teşhis etmek ve etkisiz hale getirmek, saflarımızda ilke birliğini gözümüzün bebeği gibi korumak, görevimizdir.

Çünkü saflarımızda ilke birliği şarttır. O olmadan, proleter devrimci hareket, dalgaların sürüklediği kılavuzsuz, rotasız gemiye benzer.

« milli demokratik devrim ve içyüzü » broşürüne cevap

proleter devrimci hareketimizin çizgisi açıktır

Son günlerde Türkiye'de bir broşür dağıtılmaktadır. Broşür "Millî Demokratik Devrim ve İçyüzü" başlığını taşıyor. Kapakta "Uyarı Yayınları"ndan olduğu belirtiliyor. Yazarı ve basıldığı yer belli değil. Yani "M.D.D. ve İçyüzü" broşürü illegal. Bu 50 sayfalık broşür, Türkiye'deki çeşitli adreslere Almanya'dan desteler halinde postalanmaktadır; ve ilginç olan tarafı şu ki, bugünedek legalitenin en bağnaz savunuculuğunu yapmış olan ve proleter devrimci hareketin militanlarını "gizli eylem hastaları" diye suçlamış olan çevre ve kişiler, bu illegal broşürün dağıtılmasına doğrudan doğruya, ya da dolaylı olarak, yardımcı olmaktadırlar. "Milliyet" gazetesi bile broşürün uzunca bir özetini yayınlamıştır. İşin bir başka ilginç tarafı, Demokratik Devrim Derneği koğuşturmasında olduğu gibi, kanunlara tastamam uygun olarak yürütülen devrimci eylemin illegal nitelik taşıdığını iddia edip ünlü 141. maddenin kapsamına sokmaya çalışan polis ve savcıların bu gizli broşürün dağıtımı karşısında hayırhah bir tutum takınmalarıdır.

Broşürü dikkatle okuyan bir kimse, baskı kuvvetlerinin bu hoşgörüsünün neden ileri geldiğini anlamakta güçlük çekmiyecektir: Broşür, sözde Marksist terminoloji kisvesi altında, bugün tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'yi gerçekleştirmeyi hedef tutan anti-emperyalist ve antifeodal mücadelede başı çeken proleter devrimci hareketi kötülemekte ve emperyalizmin sol kanattaki

köprü başı olan Aybar - Aren oportünizmini övmektedir. Broşürün hiç bir yerinde tek bir defa bile Amerika'nın sözü geçmemekte ve emperyalizm havada, soyut bir şeymiş gibi sunulmaktadır. Kurulu sömürü düzeninin savunucusu organlar, Türkiye toplumundaki hangi gücün bu sömürü düzenine karşı en tutarlı mücadeleyi vermekte olduğunu pek iyi bilirler. Pek iyi bilirler ki, bugün bilimsel sosyalizmin Türkiye gerçeklerine uygulanmasından doğan sentez olan Millî Demokratik Devrim temel sloganına, toplumumuzun tüm devrimci çevrelerini sarmış olan bu bircik doğru slogana her karşı çıkış, kaynağı neresi olursa olsun, hangi kisveye bürünürse bürünsün her saldırı, özünde, Amerikan emperyalizmine ve işbirlikçilerine hizmettir. Resmî organların hayırhah tutumlarının açıklanması işte budur.

Proleter devrimci hareketin düşmanlarına hizmet amacıyla, kasıtlı tahrifleri, foto - montaj niteliğinde aktarmaları dayanak edinme gibi entelektüel dürüstlükle bağdaşmayan bir tutumla kaleme alınmış bir broşürü; can çekişen Aybar - Aren oportünizmine ithâl malı kuvvet şırıngası niteliğini taşıyan ve zaten Türkiye'de devrimci çevrelerde etki alanı hemen hemen sıfır olan en âdî iftiralar, yalanlar ve hakaretlerle dolu böyle bir broşürü ciddiye almak ve inceleyip çürütmek zahmete değer mi? Bu, broşürün seviyesine düşmek, küçülmek olmaz mı?

Birçoklarımız, bu broşürün üzerinde durmaya değmediği, yapacak çok daha önemli işlerimiz olduğu görüşündedirler ve cevap vermeyi bir küçülme sayıyorlar.

Biz bu görüşte değiliz. Broşürü yazan ve yayınlayanların fikir ve ahlâk düzeyleri ne olursa olsun, eğer onu okumakla kafası bulanmış tek bir okuyucu bile olsa, o tek bir kişiyi uyarma ve aydınlatma görevimiz, bütün öteki düşüncelerden üstün gelir.

"M D.D. ve İçyüzü" broşüründe yüzbinlerce şehir ve köy emekçisinin hâlâ umutlarını bağladığı ve bütün devrimci ihraçlarına rağmen, hâlâ birçok gerçek sosyalisti çatısı altında, barındıran ve bu bakımdan yarım yüzyıllık sosyalist birikimin bir kısmını temsil eden TİP örgütü ile Aybar - Aren oportünizminin icazetli "sosyalistleri" bir tutulmakta ve TİP örgütünü savunur. görünerek aslında oportünist ihanetin avukatlığı yapılmaktadır. Proleter devrimcileri TİP'in başına çöreklenmiş olan oportünist yönetimle sosyalist tabanı her zaman birbirinden ayırt etmişlerdir. TİP tabanının İşçi Partisine egemen duruma gelmesiyle, partinin devrimci bir yönetime kavuşturulması uğruna mücadele etmişlerdir. Türkiye'de bugün, gözü gören herkes, gerici iktidarın baskı kuvvetlerinin, açıkça ya da dolaylı olarak Aybar'lara, Aren'lere nasıl arka çıktığını ve buna karşılık nasıl yobaz kurşunlarına, toplum polisi coplarına hedef olanların proleter devrimci genç militanlar olduğunu görmektedir. Aybar'ın Amerikan'cı basının sevgilisi durumuna düşmüş olmasının ve Aybar - Aren oportünizminin gerici çevrelerde "aşırı sol"un kapsamı dışında tutulmasının da bir rastlantı olmadığı besbellidir. Öyle ki, artık Türkiye'de emperyalizmin ve işbirliklerinin tezgâhlamış oldukları icazetli sosyalizm oyununun ipliği pazara çıkmıştır. Hem de dıştan kuvvet şırıngaları artık fayda vermiyecek şekilde çıkmıştır.

* ★ *

Broşürde 1950 - 51 yıllarındaki TKP eyleminden ve bunu izleyen tevkifattan da söz edilmektedir. Bu konu elbetteki gün gelecek bütün belgeleriyle ayrıntılı olarak Türkiye kamuoyunun önüne serilecektir. Şimdilik Türkiye'deki illegal marksist hareketin tarihi, Aclan Sayılgan'ların, Fethi Tevetoğlu'ların kapalı av alanıdır. Devrimciler, bir demokratik ortamın yokluğu gibi sebeplerle, bu konuyu pek

ele alamamaktadırlar. Ve meydan anti-komünizm simsarlarına kalmış gibidir. Öyle ki, bugün, Türkiye'de sosyalist hareketin tarihine ilgi duyan okuyucu genellikle, devrim düşmanlarının kaleme aldığı anti-komünist propaganda yayınından başka bir kaynak bulamamaktadır.Bu durum sosyalizm düşmanlarının tezgâhladığı bir durumdur. Ve onların işine yaramaktadır. Ama yalnız onların değil. Sosyalist hareketi tarihî kökenlerinden koparmayı oyunlarının gereği sayan ve anti-komünizm silâhını patlatmakta bir sakınca görmeyen oportünizm de bu bulanık havadan geniş ölçüde yararlanmıştır.

Aybar-Aren oportünizmine arka çıkan ve proleter devrimci harekete söven sözkonusu broşür de bulanık havayı yoğunlaştırma amacını gütmektedir. Adı zikredilmemekle birlikte, başta Şefik Hüsnü Değimer ve Reşat Fuat Baraner olmak üzere en çetin şartlarda devrimci şerefini yüksek tutabilmiş olan devrimcilere çamur atılmaktadır.

Emperyalizmin desteklediği işbirlikçi sermaye ve feodal ağa ortaklığının politika alanındaki baş temsilcisi DP. 1950'de, sağa kaymış bir CHP'den iktidarı devraldığı ve anti-kemalist karşı-devrimi perçinlediği zaman, büyük bir komünist davasını sahneye koymayı, dışta Amerikan emperyalizmine yardakçılık ve içte gerici güçleri yüreklendirme politikasının gereği saydı. 1951-1953 Türkiye Komünist Partisi davası bu düşünce ile tezgâhlanmıştır.

1951 sonbaharında TKP tevkifatı başladı ve ilk tahkikat iki yıl sürdü. İstanbul Emniyet Müdürlüğünün hücrelerinde en ağır terör şartlarında geçen iki yıl. Bu ilk tahkikatta, 1947-51 döneminde Partinin teşkilât sekreterliğini yapmış olan şahıs, polisin yardımcısı durumuna düştü ve tam 173 sayfa ifade verdi. Bu 173 sayfa, boş laf değildi, her satırı polise yeni bilgiler veriyor ve tahkikatı yürütenler için büyük değer taşıyordu. Polis kimden neyi soracağını, kime hangi soruları yönelterek işkence yapacağını, geniş ölçüde, bu 173 sayfalık ilk tahkikat ifadesinden öğrendi. Yaşlarının küçük oluşundan ötürü ceza ehliyetleri tam olmayan genç militanlar işkencelere göğüs gerdiler ve konuşmadılar. Ama gene de ağır hapis cezalarına mahkûm edildiler. Çünkü ünlü 173 sayfalık ifadede kendilerini mahkûm etmeye yetecek suçlamalar vardı.

Dava dosyasına göre, 1947-1951 dönemi teşkilât sekreterinin sağ kolu İstanbul il sekreteri idi, sol kolu da Ankara il sekreteri, İkisi de kendilerini görevlendiren şahıs gibi polise teslim oldular, üstelik bunlar ünlü 141. maddenin "nedamet getirip ihbarda bulunanlara" mahsus 7. fıkrasından da yararlandılar ve hapis cezaları dörtte bire indirildi. Bu üç şahıs, üniversiteli kızların bile pantolan giydirilerek falakaya yatırıldığı bir zorlamaya uğramadan badireyi atlatmışlardır.

Daha önceki koğuşturmalarda kural olarak, polisin isteğine uygun ifade verenler, örgütün alt kademelerinde olurlardı. Sorumlular genellikle en çetin sınavlara göğüs gererler, şereflerine halel getirmezlerdi. Bu koğuşturmanın insanın göğsünü devrimci gurur ile kabartan yönleri de olmuştur: Yetmiş yaşındaki Şefik Hüsnü'den 19 yaşındaki işçi Ayyıldız'a kadar niceleri davaya bağlılığın göz yaşartan örneklerini verdiler.

"M.D. Devrim ve İçyüzü" broşüründe sözü edilen gizli basın, yayın araçları ve arşiv işkence uzmanlarının bütün gayretlerine rağmen, savcılığın dayanıksız bir iddiası olarak kalmıştır. Aslında, teşkilât sekreteri bunların yerini bilmiyordu; çok yerinde bir önsezi ile kendisine söylenmemişti. Bilseydi, hiç şüphe yok ki, öteki bildikleri yanında bunları da polise söyleyecekti.

İlk tahkikat sona erip tecrit kalkınca, siyasî tutuklular İstanbul Askerî Cezaevinde toplandılar. Ve kahramanımızın dosta düşmana karşı tutum bakımından mahkeme ve cezaevindeki davranışı ilk tahkikattaki davranışından pek farklı olmadı.

1951 - 1953 koğuşturması Türkiye'de sosyal mücadelenin hem kahramanlıklar hem alçaklıklar; hem emekçiler davasına bağlılık örnekleri, hem ihanetler içeren bir safhasını teşkil eder.

Teşkilât sekreteri, İstanbul ve Ankara il sekreterlerinin meydana getirdiği ihanet üçgeninin başka sorumluları yok mudur? Harekette sözü geçenler gerekli devrimci uyanıklığı gösterip bu ihanet üçgenini zamanında saf dışı edemezler miydi? Hiç şüphe yok ki, sorumluların uyanıklığı ve bu konuda takınacakları kesin bir tutum, açık belâyı önlerdi. İhanet üçgeninin başı teşkilât sekreterinin 1944 davasında her şey aleyhindeyken, beraat etmesi, çok ilginç bir olaydır. Sonraları bu yazısında bu beraatten söz eden zamanın sıkıyönetim savcısı, bu şahsın "polisin özel bir taktiği sonucu beraat ettirildiğini" yazmıştır.. (Kâzım Alöç, Türkiye'de komünizm ve Irkçılık, "İFŞA EDİYORUM" başlıklı tefrika *Yeni Gazete* Nisan, Mayıs 1967). Üstelik bu şahıs Moskova'daki Şark Üniversitesinden (KUTVA) mezun olduğunu ilgili yetkililere söydikten sonra Türkiye'de devlet memurluğuna kabul edilen iki şahıstan biri idi (öteki şahıs Şevket Süreyya Aydemir'dir). Biyografyasında böyle ilginç yanlar bulunan bir kimsenin, özel şartlarda da olsa (yetenekli militanların hapishanelerde, ya da yurt dışında bulunması gibi), teşkilât sekreterliğine gelmesini olağan karşılamak elbette ki devrimci uyanıklıkla bağdaşan bir davranış değildi.

Gün geldi, Türkiye'de insan içine çıkmaya yüzü olmayan bu şahsı bir sosyalist ülkede siyasî mülteci olarak tarihî isim taşıyan bir "örgüt"ün adına hareket eder durumda gördük. Bu durum ciddiye alınmalıydı. "Örgüt" birkaç siyasî mülteciden ibaret olsa da, Türkiye'de tek bir kişiyi temsil etmese de, ciddiye alınmalıydı. Çünkü söz konusu şahıs, sığındığı sosyalist ülke emekçilerinin alın terinin ürünü olan imkânlardan yararlanarak Türkiye'de emekçilerin davasına ihaneti temsil eden oportünizme arka çıkıyor ve ülkenin emekçilerinin bağımsızlık ve gerçek demokrasi uğruna savaşının ön saftaki militanları proleter devrimcilere sövüyordu. (Tıpkı M.D.D. ve İçyüzü broşürünün yaptığı gibi.) Sosyalist bir ülkenin emekçilerinin alın terinin ürünü imkânlar Türkiye emekçilerinin davasını güdenlere sövülmesine yarıyordu. Bu gibi tatsız durumlar, Türkiye'de proleter devrimci hareketin izlediği çizgi üzerinde bir etkisi olmamakla birlikte, gene de tatsızlığını muhafaza etmektedir.

Yüzlerce insanın tutuklanmasına, en ağır işkencelere uğratılmasına, 168 kişinin mahkeme önüne çıkarılmasına, ağır hapis cezalarına, sürgünlere ve devrimci eylemin yıllarca kendini toparlayamamasına malolan büyük bir tevkifat; direnenler, teslim olanlar; 141. maddenin ünlü 7. fıkrasına sığınanlar, nice yiğitçe davranışlar, nice çözülmeler ve her zaman yürürlükte olan psokiz kanunu: teslim olanın direnene düşman kesilmesi.İşte en özet biçimde 1951 - 53 tevkifatının hikâyesi..

Böyle bir durumda, sorumlu bir devrimci elbette ki, kurulu düzeni savunmakla görevli yetkililerin kaleme aldığı ve çok kez kamuoyunu yanıltma amacını güden belgelerle, polis fezlekeleri ile, iddianamelerle, gerekçeli hükümlerle yetinmeyecektir. Gerçeği öğrenmek için kendisi araştırmalarda bulunacaktır: kim? neyi? ne zaman? nasıl söyledi?.

Şefik Hüsnü ve Reşat Fuat ve bazı arkadaşları, sorumlu devrimciler olarak, böyle bir araştırma yaptılar. Cezaevi içindekiler sorulanlara sözlü cevap verdiler. Davranışları hakkında hesap vermeyi görev saydılar. Kadınlar koğuşunda yatan bir siyasî tutukludan sorulanlara yazılı olarak cevap vermesi istendi. Bu tutuklunun, kovuşturma bakımından durumu önemsizdi. Oysa tezvirat özellikle ona yöneltilmişti. Ama hedef o değildi. Hedef kadınlar koğuşundaki tutuklu ile yakın bağlı olan bir arkadaştı. Bu arkadaşa doğrudan doğruya saldırıyorlardı onun için bu dolaylı yolu seçmişlerdi. Alınan cevapta, 1951'de Paris'ten İstanbul'a geldiğinde temas ettiği teşkilât sekreterinin, randevuya nasıl polisi peşinde getirme gafletinde bulunduğunu, onu nasıl en biçimsiz bir durumda yakalattığını ve tecrit sırasında haberleşmelerinde bu adamın nasıl kendisini polise ifade vermeye teşvik ettiğini yazıyordu.

Bazı noktaların aydınlanması gerekliydi, kendisinden sorular soruldu ve ayrıntılı olarak yazması istendi. Ve kız en yakın saydığı bir kimseye yazacağı biçimde, özeleştiri havası içinde, içini döken bir üslûpla gene yazdı. Bu ikinci mektup açılmadan muhatabının üstünde yakalandı.

Zindancılar, emniyetçiler çok sevindiler. Mektubun tahkikat bakımından hiç bir değer taşımadığını, kendilerine bilmedikleri tek şey öğretmediğini ve davanın sonucunda en ufak bir değişiklik meydana getirmeyeceğini pek iyi biliyorlardı. Ama gene de çok sevindiler. Mektup tahkikat bakımından hiç bir değer taşımasa da, üzerinde yakalanan adamı manen zedelemek için bir silâh olacaktı.

Bunun emsâli de vardı: 1946 - 48 Türkiye Emekçi ve Köylü Sosyalist Partisi koğuşturmasında Dr. Şefik Hüsnü'ye karşı böyle bir silâhı kullanmaya yeltenmişlerdi. Şefik Hüsnü'nün evinde ele geçirilen "okul defteri"ni tahkikat bakımından fazla bir değer taşımadığı halde, gerekçeli hükümde en önemli delil gibi göstermişlerdi. Böylelikle, ihtiyar yaşında bütün işkencelerden galip çıkarak devrimci şerefini yüksek tutmayı bilen Şefik Hüsnü'yü arkadan vurmayı, onu manen yıkmayı denemişlerdi. T.S.E.K. Partisi gerekçeli hükmünü okuyan toy bir devrimci Şefik Hüsnü'ye güvenini yitirecek ve eylem için, Gerekçeli Hükmü yazdırtanların uygun gördükleri kapıyı çalacaktı. Ama bu tertip başarılı olmadı. Bu tertip, ancak korkaklıklarına ve pasifliklerine bir bahane arayan bazı salon sosyalistleri üzerinde bir ölçüde etkili olabildi. Gerçek sosyalistler oyuna gelmediler. Şefik Hüsnü'yü manen yıkamadılar. O, bugün, bilimsel sosyalizmi Türkiye toprağına ilk getiren adam olarak, son nefesine kadar hak bildiği yolda, proleter devrimci yolda yürüyen savaşçı olarak, bütün gerçek devrimcilerin saygıyla andıkları bir büyük isimdir.

Evet kurulu sömürü düzenini korumakla görevli olanlar mektubun ele geçmesine sevindiler. Ama sevinen yalnız onlar değildi. Artık bütün kini direnen devrimcilere yönelmiş olan 173 sayfalık tahkikat ifadesinin rekortmeni ve bir -iki kafadarı da bayram ettiler. Ve bu konuda zindancılarla, polise teslim olanlar arasında tam bir işbirliği kuruldu. Tevzir kazanını kaynatmak için birlikte odun taşıdılar.

Broşürde sözü edilen mektup, bu mektuptur. Mektup tam metin olarak Aclan Sayılgan'ın Solun 94 Yılı; 1871 - 1965 adlı kitabında yayınlanmıştır. Bilindiği gibi Aclan Sayılgan, önde gelen anti - komünizm simsarlarımızdandır. Kendisinin, aynı zamanda, düzeni korumakla görevli bir kurumda önemli bir görevi olduğu söylenmektedir. Oysa sözkonusu broşürü kaleme alan şahıs sosyalist olmak iddiasındadır. Tezvir kazanına birlikte odun taşıdılar derken işte böyle durumları kastediyoruz.

Ama gene de başarı sağlayamadılar. Ve Dr. Şefik Hüsnü aleyhine tertip nasıl fiyasko verdiyse bu son tertip de aynı biçimde başarısızlığa uğradı. Dr. Şefik Hüsnü'ye karşı tertip olsun, ele geçen mektup tertibi olsun "icazetli sosyalizm" denen şeyin hazırlıkları niteliğinde girişimlerdir. Gerçek devrimciyi gözden düşüreceksin ki, sosyalist eylemde bulunma icazeti alan sahte sosyalist milleti kandırabilirsin.

Emperyalizm - işbirlikçi sermaye - feodal mütegallibe üçlü ortaklığının düzeni, her yanıyla çürümüş bir düzendir. Bu çürümüşlüğün sosyalist akıma da bir ölçüde sıçraması tabiidir. Böyle bir düzende polisi de, emniyetçisi de düzeni koruma görevini erkekçe yapmaz. Arkadan vurma yolları arar. Bunu bilelim ve her türlü tertiplere karşı uyanık olalım.

"M.D.D. ve İçyüzü" broşüründe bazı eğlendirici pasajlar eksik değil:

Türkiye'de Millî Demokratik Devrim temel sloganını benimseyen proleter devrimcilerin "anti - sosyalizmin, anti - komünizmin en etkilisi sayılarak gözyumulan maoizme yamanmanın yolunu buldukları" ve maoculukta "kendi yıkıcı çabalarının, provokasyonlarının ideolojik desteğini ve *maddî kaynağını* bulduktan sonra birbiri ardınca dergiler, gazeteler çıkarmaya, TİP yöneticilerini bilimsel sosyalizme yabancı küçük burjuva politikacılığı ile, revizyonistlikle suçlamaya, memlekette anti - sovyetizmi, anti - komünizmi körüklemeye koyuldukları" (Broşür, s. 8 — 9) yolundaki iddia gerçekten pek hoştur.

Türkiye proleter devrimci hareketi, Maocu bir hareket olarak nitelendirmek mümkün değildir. Ama Türkiye'de Maoculuğa, "anti-komünizmin en etkilisi olarak gözyumulduğu" iddiası ise, sadece gülünçtür. Biz Türkiye toprağına ayak basan ve dışardan maval okumayıp, mücadelenin içinde olan kimseler olarak biliriz ki, Türkiye'de işbirlikçi iktidarın baskı kuvvetleri proleter devrimcinin çeşidi üzerinde pek ayırım yapamazlar. Bunlar Aybar - Aren oportünistleri gibi icazetli sosyalistlik yapanları kayırırlar, ama gerçek sosyalistlere karşı davranışları birdir.

Maoculukta "ideolojik destek" bulmaya gelince, Türkiye'de proleter devrimci hareketin ideolojik dayanağı bilimsel sosyalizmin bilimine katkı niteliğinde her şey, kaynağı neresi olursa olsun, bizim için değerlidir. Ve bizce bir marksist teoricinin belli bir dönemde, bazı konjonktörlerinin biraraya gelmesi yüzünden, bazı çevrelerce itibarlı kişi sayılıp sayılmaması önemli değildir. Önemli olan o teoricinin marksizm hazinesine katkıda bulunup bulunmadığıdır. Örneğin Stalin'in 1920'ler ortamında sağ ve sol sapmalara karşı verdiği mücadele emperyalizm ve sosyalist devrimler çağı marksizminin derli toplu sunuluşu ve yığınlara maledilişi yolunda başarılı bir çaba, bir katkıdır. Onun için biz Stalin'in eserlerini ilgiyle okuruz Stalin'in ülkesinde belli bir anda destalinizasyon akımının yaygın olup olmaması bizim bu tutumumuzu değiştirmez. Ve biz destalinizasyonun kimi durumlarda ilk sosyalist ülkenin yarım yüzyıllık tarihinin otuz yılını kitaplardan silmeye kadar vardırılmasını olumlu karşılayamayız. Proleter devrimci davranış odur ki,. Stalin'i putlaştırma döneminde ölçülü davranmasını bileceksin ve, Stalin bile olsa bir kimseyi eleştirinin üstünde tutmayacaksın, öte yandan destalinizasyon döneminde, önüne gelen Stalin'e söverken, gene ölçülü davranmayı bileceksin ve hatanın yanında mutlâka sevabını da belirtilmesini emreden sosyalist eleştirinin sınırlarını aşmayacaksın.

Çin'de 750 milyon insanın kaderini tayin eden büyük bir sosyal devrim yer almıştır. Bu devrim, bilimsel sosyalizm denen eylem kılavuzunun Çin'in özel şartlarına uygulanması ile, geçmişin taklidi olmayan, orijinallikler taşıyan bazı çözümler getirmiştir. Biz, proleter devrimcileri olarak, bunları izlemekle yükümlüyüz. Ve Çin devriminin meselelerini en iyi bilen besbelli ki o devrimi yapmış olanlardır. Onun için biz Mao'yu da okuruz, inceleriz; ve bundan yararlanırız. Ama bu, "Maoculuk" değildir. Türkiye'nin meselelerinin hallinde Çin'den gelme hazır reçetelere belbağlama gibi bilimsellikle bağdaşmayan bir tutum hiç değildir.

Bundan iki yıl kadar önce *Türk Solu* dergisi, sağ kanat politikacılarının TİP'in çok daha solundaki çevrelerin" ortaya çıkmasından yakınmaları ve proleter devrimci harekete "Maoculuk" sıfatını yakıştırmaları karşısında bu konudaki proleter devrimci tutumu şöyle ifade etmişti :

'Her Türk anti-emperyalisti, emperyalizmin sömürü alanı kapitülasyonlar Çin'ini, bugünün, bütün dünyanın saymak zorunda olduğu 700 milyonluk bağımsız, güçlü Çin Halk Cumhuriyeti durumuna yükselten Çin devrimcilerine karşı yakın bir ilgi duyar. Bu yakın ilgi, ikili antlaşmalarla yeni tipte kapitülasyonları sineye çekme durumuna sokulan ve toprağı bir uçtan bir uca yabancı üsleriyle donatılmış bulunan bir Türkiye'nin bilinçli vatandaşı için en doğal davranıştır. Ama bu yakın ilgiyi duymak, ya da Çin tutumuna karşı eğilimi bilinen bir Paul Sweezy'nin Orta-Doğu üzerine bir incelemesine sayfalarımızda yer vermek başka şeydir, "maocu' olmak başka şey.

"Şu iki etken bile Türkiye'nin izlemesi gereken sosyalizm yolunun Çin'in izlediği yoldan, hiç değilse bu bakımdan, değişik olacağını, ispat etmeye yeter :

"Emperyalizmin sömürü alanı olan devrim-öncesi Çin'inde yabancı sömürücü ile kader birliği halinde olan feodalizm, pek önemli bir etkendi. Türkiye'de ise ülkemizi feodal kalıntılardan arındırma işi, demokratik devrimin önemli bir görevi olmakla birlikte, siyasî ve toplumsal hayatımızda tam derebey tipi, sayıca ve tahakküm alanı bakımından pek büyük bir gücü temsil etmemektedir. Ayrıca sömürge durumuna düşürülen Çin'de, Emperyalizm, çıplak yüzüyle Çin halkının karşısındaydı. Oysa Türkiye'de, Amerikan emperyalizmi, böyle görünmeme çabasındadır ve tahakkümünü "Nato müttefiki" maskesi altında sürdürmektedir.

"Çin kendi özel şartlarının gerektirdiği, kendine özgü devrim yolunu izlemiştir. Ve gerçekten büyük halk devrimleri yapan her ülkede bu böyle olmuştur. Bundan sonra da böyle olacaktır. Pekin-Moskova çatışmaları elbette ki bizi de ilgilendiren bir konudur ve bu konudaki gelişmeleri imkânlarımızın izin verdiği ölçüde izlememiz gerekir. Ama bu konuda bir tutum benimsemeye kalkarken bu imkânlarımızın sınırlı olduğunu, nükleer strateji uzmanları olmadığımızı ve hele kimsenin bizi iki taraf arasında adaleti tevzi etmekle görevlendirmediğini aklımızdan çıkarmayalım.

"Biraz derinliğine incelendiğinde söz konusu ideolojik çatışmanın hiç de ilk bakışta görüldüğü kadar basit olmadığı anlaşılır.

"Hiç şüphe yok ki, Amerikan emperyalizminin saldırganlığını sınırlayan en önemli etkenlerden biri de nükleer silâh dengesi denen şeydir. Nükleer, silâh, Hiroşima zamanında olduğu gibi Amerikan'ın tekelinde değildir artık. Ve Amerikan emperyalizmi başka ülkeleri nükleer silâhla tehdit ettiği ölçüde, kendi ülkesini de aynı tehdit altında bırakmaktadır. Nükleer silâhlarla Amerika Birleşik

Devletlerini haritadan silebilecek güce sahip tek sosyalist ülke şimdilik Sovyetler Birliğidir. Çin marksistleri de, bir yandan Ruslara karşı en sert hücumlara girişirken, öte yandan bu gerçeği, dolaylı da olsa, yazılarında teslim etmektedirler. (Bkz. Lin Piao, *Yaşasın Halk Savaşının Zaferi* ,Bölüm : 8).

"Emperyalist propaganda, söz konusu ideolojik çatışma karşısında, sosyalist ülkeler kampı ikiye bölündü diye sevinç gösterilerinde bulunmaktadır. Bu propaganda, iki taraf arasındaki ayrılıkları özellikle belirterek, üzerinde görüş birliği olan temel noktaları gizlemeye çalışmaktadır. Oysa Vietnam meselesi gibi, Pueblo olayı ile yeniden alevlenen Kore meseleri gibi konularda, Sovyetler Birliği ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında esasta bir görüş ve davranış ayrılığı olmadığı besbellidir..." (*).

Proleter devrimcilerinin bu konuda tutumu o gün, bugün aynıdır. Biz sosyalizmin biliminin kimsenin tekelinde olmadığı, bütün insanlığın ortak hazinesi olduğu inancıyla ve Türkiye'nin gerçeklerini en iyi bizim, biz Türkiyelilerin bilmemiz gerektiği ve bildiğimiz güveniyle, sosyalizmin bilimini Türkiye gerçeklerine uygulama ve böylelikle Türkiye'ye özgü devrimci çizgiyi saptama çabasındayız. Ve bu çabamızla başarılı olmaktayız.

"Maoculuk" yakıştırması hakkında bu kadar. "Maoculukta maddî kaynak bulma" isnadına gelince: ünlü "Bizim Radyo" nun da ağzına sakız ettiği bu jurnalcığın üzerinde durmak, buna cevap vermek, küçülmek olur.

"TİP yöneticilerini bilimsel sosyalizme yabancı küçük burjuva politikacılığı ile, revizyonistlikle suçlama" nın, "memlekette anti-sovyetizmi, anti-komünizmi körüklemek" olduğu yolundaki iddia bizim oportünistleri yerlerinden hoplatacak bir iddiadır. TİP yöneticilerine karşı olmak anti-komünizm ise, mantıkî olarak bu yöneticiler komünistlikle suçlanmış olmuyorlar mı? Ama günahlarına girmeyelim. Bizim icazetli oportünistlerimizi komünistlikle suçlamak büyük haksızlık olur. Onlar ki, anti-komünizmi kendileri bayrak edinmişlerdir. Onlar ki, Çekoslovakya olayları karşısında Johnson'unkinin tıpa tıp aynı bir tutum takınmışlar ve bu vesileyle sadece Stalin'e değil, sadece Sovyet düzenine değil, yüzyılımızın başında illegalitedeki Bolşevik Partisine de, Lenin'e de ve hatta Marx'a da sövmüşlerdir; onlar ki, Marx ve Engels'i değil Proudhon'u okumayı öğütlemişlerdir; onlar ki, ceberrut sosyalizme (!) karşı "güleryüzlü sosyalizm", "Türkiye sosyalizmi" soytarılığını ortaya çıkarmışlardır. Onlar ki, Filipin demokrasiciliği oyununun baş savunucusu kesilmişler ve her türlü anti-emperyalist eylemin karşısına dikilmişlerdir; onlar ki, "İhtilâlci" ihbar etmişler ve devrimcileri mahkeme önlerine sanık olarak getirmişlerdir; onlar ki, bilimsel sosyalizme sahip çıkar göründüklerinde de Filipin demokrasiciliği savunuculuğu yapmaktan şaşmazlar ve sosyalist bilimi de bu amaçla yozlaştırmaya çalışırlar; evet bu gerçekleri bir yana itip onları komünistlikle töhmetlendirmek büyük günah olur.

"M.D.D. ve İç Yüzü" broşüründe devrimde öncülük konusunda Aybar - Aren oportünizminin, hareketin tecrit edilmesi sonucu veren sosyalizmin bilincine ve Türkiye'nin gerçeklerine aykırı tekerlemelerine yer verilmektedir. Devrimde hegemonya konusundaki proleter devrimci görüşü, bir kısmı tekrar da olsa, burada kısaca açıklamanın gereği vardır. Son aylarda proleter devrimci açıdan meseleyi koyduklarını iddia eden bazı yazarların, bu konuda proleter devrimcilerin bugünedek izlemiş oldukları çizgiye aykırı küçük - burjuva radikalizmi-

---

(*) "Her Devrim Millî Yol İzler" (*TÜRK SOLU*, Sayı 15, 27 Şubat 1968).

nin olanaklarını, dolayısıyla da olsa, abartan bazı görüşler ileri sürmüş olmaları bu açıklamayı daha da gerekli kılmaktadır.

* ★ *

Türkiye'de proleter devrimciler, en ufak bir yanlış anlamaya yer bırakmıyacak bir açıklıkla, Türkiye'nin şehir ve köy proletaryasının toplumda en tutarlı devrimci güç olduğunu, sonuna kadar devrimci sınıfın bu sınıf olduğunu ve "Millî Demokratik Devrim proletaryanın damgasını taşımadıkça", yani millî sınıf ve zümrelerin devrimci güçbirliği proletaryanın hegemonyası altında kurulmadıkça, bu devrim için zikzakların, duraksamaların, hatta geriye dönüşlerin kaçınılmaz olduğunu belirtmişlerdir.

Türkiye'de Filipin demokrasiciliği şartları altında, ulusal güçlerin hiçbirinin, ne proletaryanın, ne de şehir ve köy küçük - burjuvazisinin kendi öz siyasî örgütleriyle politika alanında yer almalarının olanağı yoktur. Filipin demokrasiciliğinde küçük-burjuvazi de proletarya gibi kendi sınıf örgütünden yoksundur. Ulusal sınıf ve zümrelerin kendi öz örgütleriyle tarihî gelişmemizi etkileyebilmeleri için sahte demokrasiciliğin sınırlarının aşılması, gerçekten demokratik bir özgürlük ortamının yaratılması yolunda ileriye doğru adımlar atılması şarttır.

Küçük - burjuva yığınların önceden örgütlenme olanağından yoksun bulunmaları bir yandan; Türkiye gibi bir toplumda küçük - burjuvazinin en alt katını teşkil eden yoksul köylülerin, proletaryadan bile daha kötü durumda bulunmaları ve bu yoksul köylülerin önemli bir devrimci potansiyel taşımaları öte yandan, yoksul köylü yığınlarını proletarya ile kader birliğine itmektedir ve Avrupa ülkelerinin büyük çoğunluğunda mevcut olmayan bu iki etken ve proleter devrimci örgütün "yalnız proleterleri" değil bütün bütün emekçi yığınları örgütleme görevi ile karşı karşıya bulunması, bu örgütün yoksul köylü yığınlarını da kucaklamak ve bu yığınların örgütlenmesi işini kendi sağındaki bir radikal köylü partisine bırakmamak göreviyle karşı karşıya bulundurmaktadır.. Türkiye gibi bir ülkede proleter devrimci teoriyi kılavuz edinen örgüt, sadece şehir ve köy proletaryasının değil, aynı zamanda yoksul köylü yığınlarının öncü müfrezesi olan bir siyasî örgüt olmak durumundadır. Onun için Türkiye'de hem proletaryanın, hem bu sınıfla tarihî kader birliği durumunda olan yoksul köylülerin de devrimde hegemonyasından yani proleter - yoksul köylü (emekçi) hegemonyasından söz edilmelidir. Bu, proletaryanın yüksek bir bilinçlenme düzeyine ulaştığı ve tarihî radikal köylü partilerinin de geniş köy emekçisi yığınlarını daha önceden örgütlendirdiği Avrupa ülkelerinin çoğunluğundaki durumdan değişik bir durumdur.

Dünyada bazı proleter devrimci partilerin "Emekçiler Partisi" adını almaları bu partilerin bulunduğu ülkelerde bizimkine benzer şartların varolmasından ötürüdür. Bazı ülkelerde de proleter devrimci örgüt emekçi partisi adını almadan da aynı görevi yerine getirmektedir. Bu, proletaryayı müttefikleriyle birbirine karıştırmak değildir; ve bunun, oportünistlerin populizmi ile de bir ilişiği olamaz. Bu, devrimci güçbirliğine de aykırı bir durum yaratmaz. Türkiye toplumu devrim yolunda ilerleyecekse proleterlerin ve yoksul köylülerin öncü müfrezesi durumunda bir Emekçi Sosyalist örgütün, şehir küçük burjuvazisinin ve köylülüğün yoksul köylüden gayrı katları kucaklayan radikal küçük burjuva örgütleriyle devrimci güçbirliğini (Millî Cepheyi) gerçekleştirmesi zorunludur.

Proleter devrimci hareketin organı olarak kabul edilen *TÜRK - SOLU*'ndan alınan aşağıdaki pasajda devrimde emekçi hegemonyasından işte bu anlamda söz edilmektedir.

"...Toplumda en devrimci güç olan emekçi, devrimde hegemonyasını kurmazsa, millî demokratik devrimin sonuna kadar başarılması ve sosyalist devrimin eşiğine varılması tehlikeye düşer. Eğer sosyalist devrimin eşiğine varmak ve zamanı gelince o eşiği aşmak istiyorsak, millî demokratik devriminde emekçinin ağır basması ve hegemonyasını öteki devrimci güçlere kabul ettirmesi şarttır..." ("Türkiye'de Karşı - Devrim", *Türk-Solu.* Sayı 64, Sy. 22). Burada sözü edilen" öteki devrimci güçler" den, şehir ve köy küçük burjuvazisinin yoksul köylüden gayri katlarını anlamak gerekir.

Türkiye'nin özel şartlarını bilmeyen bir kimse, yoksul köylü yığınlarına, bu yığınların az da olsa toprak ve üretim aracına sahip köy küçük burjuvazisini teşkil etmeleri bakımından, toplumda proletaryanınkine az çok eşit bir statü tanınmasını eleştirebilir. Böyle bir eleştiri olumlu karşılanabilir. Ama, oportünizmin ağzıyla konuşan broşürde yapıldığı gibi, proleter devrimcilerinin devrimde hegemonyayı asker-sivil aydın zümreye tanıdıklarını iddia etmek düpedüz yalancılıktır. Ve hele Yargıtay önünde bir savunmada, temyiz edilen mahkûmiyet hükmü içinde, mahkûmiyet kararını kaleme almış bir ağır ceza yargıcının yanlış olarak aktarmış olduğu siyası sanık sözlerini ele alarak (Broşür, Sayfa 19) proleter devrimcilerinin küçük burjuva bürokrasisi ile proletaryayı aynı sepete koyduklarını iddia etmek, entellektüel dürüstlükle bağdaşmayan bir davranıştır.

Lassalle'nin "İşçi sınıfı dışında bütün sınıflar gerici bir kitle teşkil eder" şeklinde en özet biçimde ifade ettiği her türlü devrimci güçbirliğini baştan reddeden anti-marksist ve sekter tutuma paralel olan Aybar - Aren oportünistlerinin devrimci safları bölme tutumuna karşı çıkarken, biz içinde bulunduğumuz devrim aşamasında küçük burjuvazinin ve onun bir kolu olan asker-sivil aydın zümresinin bir devrimci potansiyel taşıdığına özellikle işaret ettik. Bu, proleter devrimci hareketin tecrit edilmesine engel olmak için gerekliydi. Ve gene belirttik ki devrimde hegemonya bir iddiacılık, bir pazarlık konusu değildir. Toplumdaki güçler dengesinin bir sonucudur ve devrimde proletarya ile yoksul köylülerin hegemonyasını sağlamak isteyen kimse bu emekçi yığınları bilinçlendirme ve örgütlendirme işine sarılmalıdır.

Ama biz, bütün devrimci potansiyeline rağmen, küçük burjuvazinin olumsuz özelliklerini belirtmekten de geri kalmadık; ve şöyle de dedik: "küçük mülkiyet sahibinin, küçük burjuvanın ve o kökenden gelme aydının bir özelliği her zaman tutarlı bir ideolojik çizgiyi izleyememesidir. Küçük burjuva, küçük de olsa mülk sahibi olarak kâh sağa; sömürülen bir kitle olarak kâh sola eğilim gösterir. Bu tutarsızlık, onu zaman zaman kendi çıkarlarına aykırı tutumlara, bindiği dalı kesme durumlarına sürüklemiştir. Böyle olmasaydı, küçük burjuva bürokrasisi, iktidarın işbirlikçi sermaye ve feodal ağalar ortaklığının eline geçmesini sağlayacak olan şartları kendi eliyle hazırlamazdı.

"Proleter devrimcileri, küçük burjuva reformistleriyle güç birliği kurarlarken, (ki bu güçbirliği kuralmadan Millî Demokratik Devrim başarıya ulaşamaz, emperyalizm kapı dışarı edilemez, köklü demokratik reformlar gerçekleştirilemez) küçük burjuvazinin tutarsızlıklarını, ürkekliklerini hesaba katmak zorundadırlar.." (Millî Demokratik Devrim Broşürü, *Türk-Solu* Sayı 53'ün ilâvesi, Sy. 28).

Proletaryanın en devrimci sınıf olduğunu, o olmadan, onun hegemonyası kurulmadan, Millî Demokratik Devrim sürecinin sona varamayacağını belirtmek-

le yetinmek ve Türkiye proletaryasının durumunu gerçekçi bir açıdan incelememek elbette ki, doğru bir davranış olmaz. Devrimi gerçekleştirmeye ve bu yüzden de devrimde işçi - yoksul köylü hegemonyasını öteki devrimci sınıf ve zümrelere kabul ettirmeye azimli bir proleter devrimcisi, elbette ki adına konuştuğu devrimci gücün gerçekçi bir tahlilini yapmadan edemez. Ve gerçek şudur ki, Türkiye proletaryası bugün Filipin demokrasiciliği şartlarında bağımsız bir güç olarak politika alanında yerini almış değildir ve tarihî gelişmemizi bu yüzden gerektiği gibi etkileyememektedir. Ve gene gerçek şudur ki, proletarya ve geniş köylü yığınları hâlâ büyük ölçüde sömürücülerin etkisi altındadır. Yani geniş proleter ve yoksul köylü yığınları henüz gerici partilere oy verecek kadar bilinçsizdirler. Bu böyle olmasaydı, Türkiye'de Filipin demokrasiciliği oyunu oynanamazdı ve politika statükocu partilerin kapalı av alanı olmazdı.

Bu gözle görülür gerçeği açıkça ifade etmek ve bu durumun nedenlerini araştırmak her ciddî devrimci için bir görevdir. Gerçekleri görmemezlikten gelmek, dünyayı tozpembeye boyamaya çalışmak, palavracılıkdır, devrimci ciddiyetiyle bağdaşan davranışlar değildir. İçinde bulunduğumuz durumu bütün gerçekleriyle göreceğiz ki, devrimci görevimizin ne olduğunu doğru olarak saptayabilelim. Biz proleter devrimcileri, bugün geniş çevreleri hâlâ gerici güçlerin etkisi altında bulunan işçi ve yoksul köylü yığınlarını bilinçli, bağımsız ve aktif bir güç olarak kendi öz devrimci örgütleriyle (hem meslekî, hem siyasî örgütleriyle) Türkiye'nin tarihî gelişmesini etkiler duruma yükseltmek göreviyle karşı karşıyayız ve Türkiye'de bir milyona yakın işçinin sendika üyesi olması ve bir İşçi Partisi'nin varlığı bu görevimizi unutturamaz.

Sendikacılığımız hakkında en üstünkörü bilgiye sahip olan kimse bilebilir ki, bugün Türkiye'de olan gerçek sendikacılık değil, ancak onu gerçekleştirme uğruna mücadeledir ve 1940'ların sonunda, faşist terör metotlarıyla baltalanan gerçek sendikacılığın yerine Türkiye işçilerini denetlemek ve oyalamak için gerici iktidar tarafından tezgâhlanan şeyin övgüsünü yaparak bunu işçiye gerçek sendikacılık olarak yutturmaya kalkanlar, işçi sınıfının dostları olamazlar. Türkiye İşçisi CIA ajanı Brown'ların, trotskistlikten başlayıp Amerikan casusluğunda karar kılan Lovestone'ların devşirmesi "gangster sendikacı" tipinin tarihe karışması için gereken mücadeleyi vermeden, Türkiye'de gerçek sendikacılıktan söz edilemez. Türkiye işçisine (meslekî anlamda dahi) namuslu sendikacılık örneği gösterme görevi, henüz başarılması gereken önümüzdeki bir görevdir. Ve sendika saflarında olsun, sendika dışında olsun, her geçen gün güçlenen işçi direnmeleri, Türkiye proletaryasının bu görevinin bilincine varmakta olduğunun kanıtıdır.

Ve gene her aklı başında kimse bilir ki, Filipin demokrasiciliği şartlarında, gerçek sendikalarda birleşme olanağından yoksun olan işçi sınıfı, kendi öz siyasî örgütüyle politika alanında ağırlığını koyma olanağına da sahip değildir. TİP başlangıçta, kurulu sömürü düzeninin savunucusu organlar tarafından, sosyalist akımı yozlaştırarak gerici parlamentarizme kanalize etmek amacıyla tezgâhlanmış bir icazetli sosyalistçilik oyunudur. Aybarlar, Arenler, Boranlar da bu oyunun başarısız oyuncularıdır. TİP'in, oportünist yönetiminin bütün engellemelerine rağmen, devrimci ihraçlarına rağmen yarım yüzyıllık sosyalist birikimin bir kısmını çatısı altında barındırmakta oluşu bu gerçeği değiştirmez. Burada da diyalektiğin kanunu yürümüş ve statükocu güçlerin icazetli sosyalizmin örgütü olarak tezgâhladıkları şey, kendi karşıtını, güçlü proleter devrimci grubu, gerçek sosyalist gurubu kendi bağrında geliştirmiştir. TİP içinde yer almakta olan proleter devrimci - oportünist çatışmasının anlamı budur.

Bu durumda TİP'in oportünist yönetimi ile devrimci tabanını birbirine karıştıran ve bu demagojik oyunla İşçi Partisi'nden yana çıkar gibi görünerek, gerçekte oportünizmi savunan kimse, işçi sınıfının dostu olamaz. Türkiye sosyalistleri ,gerici basının gözdesi Aybar - Aren oportünizminin icazetlerini etkisiz hale getirmeden hangi biçime bürünürse bürünsün, oportünizmin yeniden hortlamasına engel olabilmek için yeterli uyanıklığı göstermeden ve TİP'i devrimci bir yönetime kavuşturarak bu partiyi Türkiye proleterlerinin ve yoksul köylülerinin siyasî mücadele örgütü durumuna yükseltmek için gereken mücadeleyi vermeden bu ülkede gerçek bir emekçi sosyalist partinin varlığından söz edilemez. Türkiye işçi ve yoksul köylülerinin öncü müfrezesi olan ve bilimsel sosyalizmi eylem kılavuzu edinen bir siyasî örgütü kurma görevi henüz başarılması gereken önümüzdeki bir görevdir. Bu gerçeği ifade etmek, elbette ki, TİP içindeki ve dışındaki proleter devrimcilerin verdikleri, vermekte oldukları mücadelede bugüne dek sağladıkları başarıyı küçümsemek değildir. Aybar - Aren oportünizminin ideolojik yenilgiye uğratılması tek başına bu yolda atılmış olan önemli bir adımdır. Ve bu adım sadece ideolojik mücadeleyle değil, çok yönlü devrimci eylemle atılabilmiştir.

Türkiye'de proletaryanın ve yarı proleter unsurların bilinç ve örgütlenme düzeyi gibi sübjektif bir durum Türkiye'nin iktisadî gelişme düzeyinden doğmaktadır. Proleter devrimci hareketin staretejisini özet olarak sunan "Millî Demokratik Devrim" broşüründe (Türk - Solu'nun 53. sayısına ek) Türkiye proletaryasının bilinç ve örgütlenme düzeyi ile sıkı bağları bulunan bu objektif etkenlere kısaca değinilmiş ve şöyle denilmişti :

"... Türkiye'nin tarihinde hiçbir zaman gerçek bir kapitalist gelişme görmemiş olması, feodal ilişkilerle bağdaştırılmaya çalışılan bağımlı, kısır kapitalist ekonomide proleterin yerinin iğretiliği sanayi işçilerinin büyük çoğunluğunun köyle bağlarını sürdürmeleri ve işçinin yarı köylü vasfını muhafaza etmesi, şehir ve köy arasındaki uçurumun derinliği, Türkiye proletaryasının bilinçlenmesini, kendisi için sınıf niteliğine bürünmesini geciktiren etkenler arasında zikredilebilir". (Sayfa 18).

Yukarıda aktarılan pasajla proletaryanın bilinçli ve örgütlü bir güç olarak tarihî gelişmemizi tâyin edecek bir ağırlığa henüz sahip bulunmamasının objektif nedeni olarak Türkiye gibi emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen geri tarım ülkesi durumunda bir ülkenin bağımlı ekonomisinin bazı yönleri gösterilmiştir.

Bundan Türkiye'de proletaryanın devrimde hegemonyasının ("öncülüğünün") objektif şartlarının ve dolayısıyla (proletaryanın hegemonyası gerçekleşmedikçe Millî Demokratik Devrimi sonuna kadar yapmak mümkün olmadığına göre) devrimin kendisinin objektif şartlarının bulunmadığı sonucu çıkarılabilir mi?

Hayır. Böyle bir sonuç çıkarılamaz. Türkiye toplumu boşluk içinde yüzen, tecrit edilmiş, kendi kendine yeten bir toplum değildir. Türkiye, emperyalist dünya ekonomisi içinde bir ülkedir. Ve artık emperyalizm çağında bir ülke ola rak ele alınarak orada devrimin objektif şartlarının var olup olmadığı meselesi konamaz. Mesele, emperyalist sistemin bütününde devrimin objektif şartlarının var olup olmadığı meselesidir. Ve besbelli ki, kapitalizmin can çekişme aşamasını temsil eden emperyalist dünya sisteminde devrim şartları vardır. Bu sistem bütünü ile devrim için olgunlaşmıştır.

Emperyalizm çağında (millî demokratik devrim olsun, sosyalist devrim olsun) devrim, sadece tek bir ülkenin kendi iç gelişmesinin bir sonucu değildir. Devrim, bir kısmı uluslararası nitelikte, birçok konjonktürlerin biraraya gelmesi sonucudur. Ve devrim için en elverişli konjonktürlerin bir araya geldiği yer, mutlaka, objektif şartların en elverişli olduğu, yani kapitalizmin en çok geliştiği ülke olması gerekmez. Emperyalizm bir dünya sistemi olduğuna göre, "ayrı ayrı ülkelerdeki devrimci harekete karşı duran sermaye cepheleri bu dünya sistemini teşkil eden unsurlardır". Yani bunlar emperyalizmin dünyayı saran zincirinin ulusal halkalarıdır. Ve çağımızda devrim, zincirin en zayıf halkasını kırmakla gerçekleşir. Ve bu zayıf halka, mutlaka kapitalizmin en çok geliştiği ülkede olmayabilir. Ekim devrimi objektif şartların en elverişli olduğu ülkede gerçekleşmedi.

Türkiye toplumunun şartlarını devrim açısından değerlendirirken bu toplumun, bir milyarı aşan insanın sosyalist düzende yaşadığı bir dünya, içinde bütün ezilen ulusların millî kurtuluş savaşı şartlarında bulunduğu ve kapitalist düzenin de "can çekişme aşamasına", emperyalizm aşamasına ulaştığı ve bütün yolların sosyalizme vardığı bir dünyanın içinde bulunduğunu hatırdan çıkarmayalım.

Onun için proletaryanın yukarıda aktarılan pasajdan ve Türkiye'de asker sivil aydın zümrenin devrimci bir potansiyel taşıdığını ve "kök bakımından içinde sayılması gerektiği küçük burjuvazinin en güçlü kolunu teşkil ettiği" tespitinden Millî Demokratik Devrimde öncülüğün küçük burjuvazide olduğu, bizim devrimde hegemonyayı şimdiden küçük burjuvaziye hediye ettiğimiz ve bu tarihî aşamada küçük burjuvazi ile güçbirliği ilişkilerimizin, proletaryanın küçük burjuvayı desteklemesi ilişkisi, ya da broşürde kullanılan daha kaba ifadeyle "burjuvazinin kuyrukçuluğu" ilişkisi olması gerektiği anlamı çıkarılamaz.

Proletaryanın durumunun tahliliyle yetinilerek, öteki devrimci sınıf ve zümrelerin bilinçlenme ve örgütlenme bakımından durumunu saptamadan ve bunu proletaryanınkine kıyaslamadan devrimde hegemonya konusunda herhangi bir yargıya varılmamalıdır.

Nedir küçük burjuvazinin bu bakımdan durumu?

Küçük burjuvazi yığınları ve özellikle Türkiye halkının çoğunluğunu teşkil eden köylülerin sınıf bilinci, meslekî ve siyasî örgütlenme düzeyi bakımından proletaryadan üstün durumda olduğunu kimse söyleyemez. Ve Türkiye devrimcileri, (hem küçük - burjuva devrimcileri, hem proleter devrimcileri) geniş çevreleri, işbirlikçileri kapitalistinden tefecisine kadar, büyük topraklar üzerinde gelişmiş tarım işletmesi sahibinden feodal ağasına kadar bütün bu asalak sınıfların amansız sömürü ve tahakkümü altında ezilen şehir ve köy küçük burjuva yığınlarının bilinçli, bağımsız ve aktif güçler olarak, kendi öz örgütleriyle (hem meslekî, hem siyasî örgütleriyle) Türkiye'nin tarihî gelişmesini etkiler duruma yükseltmek göreviyle karşı karşıyadırlar. Bu alanda atılmış olan bir iki ürkek adım, kurulmuş olan bazı esnaf birlikleri ve kooperatifler, ya da statükocu politikacılardan bir ikisinin küçük burjuvazinin çıkarlarının savunucusu rolüne çıkmış olması, bu devrimci görevi ortadan kaldıramaz.

En yüzeysel bir inceleme bile bize gösterir ki, şehir küçük burjuvazisinin bilinç ve örgütlenme düzeyini yansıtan esnaf dernekleri büyük çoğunlukla işbirlikçi asalak sınıfların iktidarının esnaf üzerindeki denetleme örgütleridir ve küçük burjuvazinin çıkarlarını gerçekten savunan meslek örgütleri niteliğini taşı-

mazlar. Tarım bölgelerinde bu bakımdan durum daha da kötüdür. Türkiye'de çarkları üreticinin çıkarı doğrultusunda dönen tarım satış kooperatifleri hemen hemen yoktur. Örneğin bir Tasko-Birlik gerici iktidarının kayırdığı taşra AP militanlarının arpalığı ve köylünün gerçek kooperatifleşmesini önlemekle görevli bir kurumdur. Bu gibi asalak kurumlar bizde kooperatifleşmenin en ilkel biçimlerinin bile gerçekleşmesine engel olabilmektedirler. Bunun sonucu olarak tütün, pamuk gibi işlenmemiş tarım ürünlerinin dünya pazarındaki nihaî değerinden Türkiye üreticisine bırakılan oran, öteki ülkelere kıyasla skandal teşkil edecek düşüklükte bir orandır. Yunanistan'da bile (faşist cunta, aracıyı aradan çıkaran köylü kooperatiflerine dokunmaya cüret edemediğinden), örneğin tütün üreticisinin durumu bu bakımdan yabancı şirketlere bağlı ihracatçıların tütün ürününü yok pahasına kapatabildikleri Türkiye'deki tütün üreticisinin durumundan kat kat daha iyidir.

Türkiye üreticilerine (ilkel biçimiyle dahi) namuslu kooperatifçilik örneği gösterme görevi, henüz başarılması gereken önümüzdeki bir görevdir. Üreticilerin hergün gelişen protesto gösterileri, direnme hareketleri, Türkiye tarım üreticileri saflarındaki derin huzursuzluğun kısmen dışa vurmasıdır. Meslekî örgütlenme bakımından, küçük burjuvazinin durumunun proletaryanınkinden üstün olmadığı besbellidir.

Ya siyasî örgütlenme bakımından proletarya ile küçük burjuvazinin durumları nasıl kıyaslanabilir?

Türkiye'de proletarya ile küçük burjuvazi arasında bu bakımdan uzun boylu bir fark yoktur. Filipin demokrasiciliği şartlarında, gerçek meslek örgütleri içinde birleşme olanağından yoksun olan şehir ve köy küçük burjuvazisi tıpkı proletarya gibi, kendi öz siyasî örgütüyle politik anlamda ağırlığını koyma olanağına da sahip bulunmamaktadır. Bütün iddialara rağmen ne bir CHP, ne de bir Millet Partisi küçük burjuva radikalizminin siyasî örgütleri değildirler. Örneğin CHP, ulusal sınıf ve zümrelerin kendi öz partileriyle toplumun gelişmesine ağırlığını koymaları yolunda en büyük engel olan Filipin demokrasiciliğinin baş mimarı olmuştur. Bu, sadece küçük-burjuvazinin tutarsızlığı yüzünden, zaman zaman bindiği dalı kesen duruma düşmesinden ötürü değildir. Bu, aynı zamanda CHP'nin, tarihî gelişmesi gereği, yamalı bohça niteliği taşımasından ötürüdür. CHP başlangıçta küçük burjuva kökenli aydın zümrenin partisi niteliğini taşımakla birlikte, zamanla, özellikle İkinci Dünya Savaşı şartlarında ve sonraki dönemde, kapılarını işbirlikçi sermaye ve feodal mütegallibe temsilcilerine açmış ve bileşim değişikliğine uğramıştır. Öyle ki, bugün CHP çatısı altında işbirlikçi asalağın en kaşarlanmışı barınabilmekte, bu partinin siyasî çizgisinin saptanmasında etkili olabilmektedir. Emperyalist vesayeti altındaki ülkelere özgü bir üst - yapı kurumu olan Filipin demokrasiciliğinin ve aynı vesayeti perçinleyen NATO üyeliğinin bağnaz savunucusu bir yönetim altındaki CHP'nin, kemalizmin istiklâlci, ulusçu ve devrimci geleneklerine sadık bir örgüt niteliğinden, küçük burjuva köklü reformculuğunu benimsemiş bir parti niteliğinden çok uzak olduğu bir gerçektir. CHP içinde "düzen değişmelidir" sloganını ciddiye alan ama, hiç değilse şimdilik, parti yönelimini tayin etme olanağından yoksun bir köylü tabanının varlığı, Aksoy'ların, Özyörük'lerin bu çatıdan gelmiş olmaları ve CHP gençliğinin geniş çevrelerinin "tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye" sloganına sahip çıkmaları olgusu bu gerçeği değiştirmez. Burjuva anlamıyla dahi demokrasiyle bir ilişiği olmayan bu düzende küçük burjuva radikalizmi kendi öz siyasî örgütünden yoksun olduğundan ancak statükocu partiler içinde bir hizip hareketi olarak belirebilmektedir.

Bu durumda ne CHP'yi, ne de öteki partilerin herhangi birini dönüşümcü küçük burjuva partisi sayamayız. Ve CHP içinde köşe başlarını tutmuş olan işbirlikçi sermaye temsilcilerinin aday listelerinin başlarında yer alıp toprak reformunu önlemek azmiyle Meclise doluşan feodal mütegallibeyi etkisiz duruma getirmeden ve her seçimde en gerici partiyi iktidara getiren Filipin demokrasiciliğini gerçek demokrasi sayma demagojisine son verilip kemalist çizgisinin partide egemen kılınması için ve CHP içindeki millici ve radikal kolun parti içinde ağır basması için gerekli mücadeleyi vermeden, Türkiye'de küçük burjuva radikalizminin gerçek partisinin varlığından söz edilemez. Bu bakımdan orta köylülüğün geniş kitlelerini, şehir küçük burjuvazisini ve asker-sivil aydın zümreyi politika alanında gerçekten temsil eden kemalizmin istiklâlci ve dönüşşümcü geleneklerine sadık bir partiyi kurma görevi henüz başarılması gereken önümüzdeki bır görevdir.

Bu gerçeği ifade etmek, elbette ki CHP içindeki ve dışındaki gerçek Atatürkçülerin vermekte oldukları mücadeleyi küçümsemek değildir. Filipin demokrasiciliğının ipliğinin pazara çıkması ve özellikle genç Atatürkçü kuşakların akla karayı seçebilecek bilince hızla ulaşmaları olgusu bu mücadelenin oldukça başarılı olduğunu kanıtlar.

Evet, küçük burjuvazi yığınları, proletaryaya kıyasla bilinç ve örgütlenme düzeyi bakımından üstün bir durumda değildir. Ve hiç şüphe yok ki, son bir iki yıl içinde Türkiye'de verilen devrimci mücadelede proleter devrimcileri başı çekmişler ve küçük burjuva radikalizmine kıyasla çok daha büyük bir canlılık göstermişlerdir. İşçi sınıfının çok hızlı bir bilinçlenme süreci içine girmiş olduğu gerçeğı de her günkü işçi direnmeleriyle doğrulanmaktadır. Böyle bir ortamda, bilime ve gerçeğe saygısı olan hiçbir kimse Millî Demokratik Devrimde hegemonyanın küçük burjuvazide olacağı görüşünü savunamaz. Ve biz "Devrimde öncülük bir pazarlık konusu değildir. Güçler dengesinin bir sonucudur. En bilinçli, en iyi örgütlenmiş ve dolayısıyla en güçlü olan sınıf ya da zümde hegemonyasını kurar" derken, tarih tekerleğinin en devrimci sınıf doğrultusunda, bilinçlenme ve örgütlenme potansiyeli en yüksek olan sınıf doğrultusunda döndüğü gerçeğini gözönünde tutarak ve proleter devrimcileri olarak kendimize güvenerek konuşuyoruz.

Ama küçük-burjuvazinin bir parçası sayılan asker-sivil aydın zümrenin Türkiye'deki öteki devrimci güçlere kıyasla iktidara en yakın güç olduğu da bir gerçektir. Bu durumda iktidara en yakın olan bu zümrenin hegemonyayı elde etmesi çok daha yakın bir ihtimal gibi görünmektedir bazılarına. Onlara göre devrimde hegemonya konusunda proleter devrimcilerin proletarya açısından iyimserliği gerçekçilikle bağdaşan bir tutum değildir.

Meseleyi böyle koyup devrimde hegemonyanın asker - sivil aydın zümrede olacağı sonucuna varmak yanlıştır. Mesele böyle konamaz. Asker - sivil aydın zümrenin iktidara yakın olması ya da iktidara geçmesi başka şeydir, devrimde hegemonya başka şeydir. Besbelli ki, Türkiye'de devrim artık anti-feodal zihniyetle yürütülen üst yapı reformlarıyla kalamaz. Önümüzdeki Türkiye devrimi geniş emekçi yığınlarının aktif olarak katılacağı iktisadî köklere inen bütün dünyada derin yankılar uyandıran bir halk devrimi olacaktır. Böyle bir devrim ancak şehir ve köy emekçilerinin politikaya bizzat girmeleriyle ve devrimin kaderini tayin etmeleriyle olur. Bunu nasıl yapacaktır emekçi yığınları? Besbelli ki, kendi öz örgütleriyle yapacaktır. Küçük-burjuva bürokrasisinin kendilerine ka-

mazlar. Tarım bölgelerinde bu bakımdan durum daha da kötüdür. Türkiye'de çarkları üreticinin çıkarı doğrultusunda dönen tarım satış kooperatifleri hemen hemen yoktur. Örneğin bir Tasko - Birlik gerici iktidarının kayırdığı taşra AP militanlarının arpalığı ve köylünün gerçek kooperatifleşmesini önlemekle görevli bir kurumdur. Bu gibi asalak kurumlar bizde kooperatifleşmenin en ilkel biçimlerinin bile gerçekleşmesine engel olabilmektedirler. Bunun sonucu olarak tütün, pamuk gibi işlenmemiş tarım ürünlerinin dünya pazarındaki nihaî değerinden Türkiye üreticisine bırakılan oran, öteki ülkelere kıyasla skandal teşkil edecek düşüklükte bir orandır. Yunanistan'da bile (faşist cunta, aracıyı aradan çıkaran köylü kooperatiflerine dokunmaya cüret edemediğinden), örneğin tütün üreticisinin durumu bu bakımdan yabancı şirketlere bağlı ihracatçıların tütün ürününü yok pahasına kapatabildikleri Türkiye'deki tütün üreticisinin durumundan kat kat daha iyidir.

Türkiye üreticilerine (ilkel biçimiyle dahi) namuslu kooperatifçilik örneği gösterme görevi, henüz başarılması gereken önümüzdeki bir görevdir. Üreticilerin hergün gelişen protesto gösterileri, direnme hareketleri, Türkiye tarım üreticileri saflarındaki derin huzursuzluğun kısmen dışa vurmasıdır. Meslekî örgütlenme bakımından, küçük burjuvazinin durumunun proletaryanınkinden üstün olmadığı besbellidir.

Ya siyasî örgütlenme bakımından proletarya ile küçük burjuvazinin durumları nasıl kıyaslanabilir?

Türkiye'de proletarya ile küçük burjuvazi arasında bu bakımdan uzun boylu bir fark yoktur. Filipin demokrasiciliği şartlarında, gerçek meslek örgütleri içinde birleşme olanağından yoksun olan şehir ve köy küçük burjuvazisi tıpkı proletarya gibi, kendi öz siyasî örgütüyle politik anlamda ağırlığını koyma olanağına da sahip bulunmamaktadır. Bütün iddialara rağmen ne bir CHP, ne de bir Millet Partisi küçük burjuva radikalizminin siyasî örgütleri değildirler. Örneğin CHP, ulusal sınıf ve zümrelerin kendi öz partileriyle toplumun gelişmesine ağırlığını koymaları yolunda en büyük engel olan Filipin demokrasiciliğinin baş mimarı olmuştur. Bu, sadece küçük-burjuvazinin tutarsızlığı yüzünden, zaman zaman bindiği dalı kesen duruma düşmesinden ötürü değildir. Bu, aynı zamanda CHP'nin, tarihî gelişmesi gereği, yamalı bohça niteliği taşımasından ötürüdür. CHP başlangıçta küçük burjuva kökenli aydın zümrenin partisi niteliğini taşımakla birlikte, zamanla, özellikle İkinci Dünya Savaşı şartlarında ve sonraki dönemde, kapılarını işbirlikçi sermaye ve feodal mütegallibe temsilcilerine açmış ve bileşim değişikliğine uğramıştır. Öyle ki, bugün CHP çatısı altında işbirlikçi asalağın en kaşarlanmışı barınabilmekte, bu partinin siyasî çizgisinin saptanmasında etkili olabilmektedir. Emperyalist vesayeti altındaki ülkelere özgü bir üst - yapı kurumu olan Filipin demokrasiciliğinin ve aynı vesayeti perçinleyen NATO üyeliğinin bağnaz savunucusu bir yönetim altındaki CHP'nin, kemalizmin istiklâlci, ulusçu ve devrimci geleneklerine sadık bir örgüt niteliğinden, küçük burjuva köklü reformculuğunu benimsemiş bir parti niteliğinden çok uzak olduğu bir gerçektir. CHP içinde "düzen değişmelidir" sloganını ciddiye alan ama, hiç değilse şimdilik, parti yönelimini tayin etme olanağından yoksun bir köylü tabanının varlığı, Aksoy'ların, Özyörük'lerin bu çatıdan gelmiş olmaları ve CHP gençliğinin geniş çevrelerinin "tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye" sloganına sahip çıkmaları olgusu bu gerçeği değiştirmez. Burjuva anlamıyla dahi demokrasiyle bir ilişiği olmayan bu düzende küçük burjuva radikalizmi kendi öz siyasî örgütünden yoksun olduğundan ancak statükocu partiler içinde bir hizip hareketi olarak belirebilmektedir.

Bu durumda ne CHP'yi, ne de öteki partilerin herhangi birini dönüşümcü küçük burjuva partisi sayamayız. Ve CHP içinde köşe başlarını tutmuş olan işbirlikçi sermaye temsilcilerinin aday listelerinin başlarında yer alıp toprak reformunu önlemek azmiyle Meclise doluşan feodal mütegallibeyi etkisiz duruma getirmeden ve her seçimde en gerici partiyi iktidara getiren Filipin demokrasiciliğini gerçek demokrasi sayma demagojisine son verilip kemalist çizgisinin partide egemen kılınması için ve CHP içindeki millici ve radikal kolun parti içinde ağır basması için gerekli mücadeleyi vermeden, Türkiye'de küçük burjuva radikalizminin gerçek partisinin varlığından söz edilemez. Bu bakımdan orta köylülüğün geniş kitlelerini, şehir küçük burjuvazisini ve asker-sivil aydın zümreyi politika alanında gerçekten temsil eden kemalizmin istiklâlci ve dönüşşümcü geleneklerine sadık bir partiyi kurma görevi henüz başarılması gereken önümüzdeki bır görevdir.

Bu gerçeği ifade etmek, elbette ki CHP içindeki ve dışındaki gerçek Atatürkçülerin vermekte oldukları mücadeleyi küçümsemek değildir. Filipin demokrasiciliğinin ipliğinin pazara çıkması ve özellikle genç Atatürkçü kuşakların akla karayı seçebilecek bilince hızla ulaşmaları olgusu bu mücadelenin oldukça başarılı olduğunu kanıtlar.

Evet, küçük burjuvazi yığınları, proletaryaya kıyasla bilinç ve örgütlenme düzeyi bakımından üstün bir durumda değildir. Ve hiç şüphe yok ki, son bir iki yıl içinde Türkiye'de verilen devrimci mücadelede proleter devrimcileri başı çekmişler ve küçük burjuva radikalizmine kıyasla çok daha büyük bir canlılık göstermişlerdir. İşçi sınıfının çok hızlı bir bilinçlenme süreci içine girmiş olduğu gerçeğı de her günkü işçi direnmeleriyle doğrulanmaktadır. Böyle bir ortamda, bilime ve gerçeğe saygısı olan hiçbir kimse Millî Demokratik Devrimde hegemonyanın küçük burjuvazide olacağı görüşünü savunamaz. Ve biz "Devrimde öncülük bir pazarlık konusu değildir. Güçler dengesinin bir sonucudur. En bilinçli, en iyi örgütlenmiş ve dolayısıyla en güçlü olan sınıf ya da zümde hegemonyasını kurar" derken, tarih tekerleğinin en devrimci sınıf doğrultusunda, bilinçlenme ve örgütlenme potansiyeli en yüksek olan sınıf doğrultusunda döndüğü gerçeğini gözönünde tutarak ve proleter devrimcileri olarak kendimize güvenerek konuşuyoruz.

Ama küçük-burjuvazinin bir parçası sayılan asker-sivil aydın zümrenin Türkiye'deki öteki devrimci güçlere kıyasla iktidara en yakın güç olduğu da bir gerçektir. Bu durumda iktidara en yakın olan bu zümrenin hegemonyayı elde etmesi çok daha yakın bir ihtimal gibi görünmektedir bazılarına. Onlara göre devrimde hegemonya konusunda proleter devrimcilerin proletarya açısından iyimserliği gerçekçilikle bağdaşan bir tutum değildir.

Meseleyi böyle koyup devrimde hegemonyanın asker - sivil aydın zümrede olacağı sonucuna varmak yanlıştır. Mesele böyle konamaz. Asker - sivil aydın zümrenin iktidara yakın olması ya da iktidara geçmesi başka şeydir, devrimde hegemonya başka şeydir. Besbelli ki, Türkiye'de devrim artık anti-feodal zihniyetle yürütülen üst yapı reformlarıyla kalamaz. Önümüzdeki Türkiye devrimi geniş emekçi yığınlarının aktif olarak katılacağı iktisadî köklere inen bütün dünyada derin yankılar uyandıran bir halk devrimi olacaktır. Böyle bir devrim ancak şehir ve köy emekçilerinin politikaya bizzat girmeleriyle ve devrimin kaderini tayin etmeleriyle olur. Bunu nasıl yapacaktır emekçi yığınları? Besbelli ki, kendi öz örgütleriyle yapacaktır. Küçük-burjuva bürokrasisinin kendilerine ka-

bul ettirmeye kalkışabileceği bir örgütle değil. Bu durumda, asker - sivil aydın zümrenin iktidara yakın oluşundan küçük-burjuvazinin yığın partisinin devrimin kaderini tayin etmesinin kaçınılmazlığı sonucu çıkarılamaz. Küçük-burjuvazinin bilinç ve örgütlenme bakımından proletaryaya bir üstünlüğü olmadığını da gördük. Ama proleter devrimci hareketin küçük - burjuva radikalizmine kıyasla kitleleri kendi yanına kazanma ve örgütlendirme potansiyeli bakımından çok daha elverişli bir durumda bulunduğu bir gerçektir. Hiç şüphe yok ki, en tutarlı en sonuna kadar devrimci bir hareketin, düzenin emekçilerin lehine kökten değişmesini yürekten isteyen ve bu uğurda savaşan bir hareketin yığınlar üzerinde etkisi derin olacaktır. Ama proleter devrimci hareketin üstünlüğü sadece bu bakımdan değildir. Türkiye şehir ve köy emekçileri küçük - burjuva radikalizmine karşı bir şartlanma içindedirler.

"Millî Demokratik Devrim" broşüründe (TÜRK - SOLU sayı 53'e ek) şöyle denmektedir: "... Bizde, küçük - burjuva kökten gelme aydınların öncülüğünü ettiği sınırlı reformların anti - feodal hareketlerin hiçbiri bugünedek emekçiye somut olarak herhangi bir kazanç sağlamamıştır. Bunun sonucu olarak şehir ve köy emekçisi aydın zümreye karşı bir ölçüde şartlanmış durumdadır. Küçük-burjuva bürokrasisinin "devrim" dediği şeye şüpheyle bakmaktadır ve bunda haksız da değildir".

Bu durumu devrimde öncülük mücadelesinde küçük-burjuva radikalizmi için önemli bir handikap saymak gerekir. Filipin demokrasiciliği şartlarında radikal unsurlar ihtiva eden bir CHP ye karşı mücadelelerinde, bu partinin sağındaki partiler, bu durumdan yararlanmayı bilmişlerdir. CHP propagandacıları gittikleri hemen her yerde "Bunca yıl iktidardaydınız; halka ne hayrınız oldu?" sorusuyla karşılaşmışlardır. Ve kendi dışında olan güçleri temsil eden örgütler arasında bir seçim yapmak durumunda bırakılan Türkiye emekçisi, kendisine bir bakıma daha yakın olan bir siyasî çevreye yüz vermemiştir. Besbelli ki çok daha demokratik bir ortamda emekçi, küçük-burjuva radikalizmi ile proleter devrimciliği arasında bir seçim yapma durumunda bulunduğu zaman yukarda sözü edilen şartlanma tüm ortadan kalkacak değildir. Küçük burjuva radikallerinin bu handikapına karşılık proleter devrimcileri, emekçi yığınlara bugünedek politikacı vaadlerinde bulunup yalancı çıkmamış, yıpranmamış, sapına kadar devrimci bir emekçi halk hareketi olarak çıkma üstünlüğüne sahiptir. Bu, küçümsenecek bir üstünlük değildir. Bu, küçük-burjuva radikalizmine yakıştırılabilecek herhangi bir avantajlı durumu gölgede bırakılacak bir üstünlüktür.

Onun için proleter devrimcileri, Aybar - Aren oportünizminin "biz öncüyüz - gelen gelir" tutumuna, hareketimizin tecrit edilmesi sonucunu verecek olan, bir yönüyle sekter, öteki yönüyle statükocu oportünist bir tutum olarak nasıl karşı iseler, proletaryanın devrimci olanaklarının küçümsenmesinden doğan ve oportünizmin bir başka tezahürü olarak ortaya çıkan küçük-burjuva radikalizmine lâik olduğundan fazla paye tanıma tutumuna da kesinlikle karşıdırlar.

* ★ *

"Millî Demokratik Devrim ve İçyüzü" broşüründe, Türkiye'de proleter devrimci hareketin ulusçuluk bayrağını elinde dalgalandırması olgusu kınanıyor ve çok kez biribirleriyle çelişen yerli yersiz aktarmalara dayanılarak, ulusçuluğun proleter enternasyonalizmi ile bağdaşmayan bir burjuva ideolojisi olduğu ve bu yüzden sosyalistlerin ulusçuluğa karşı çıkmaları gerektiği iddia ediliyor.

Bu çağımızın gerçeklerine bilimsel sosyalizmin koyduğu biçimde ulus kavramının özüne aykırı bir iddiadır.

Proleter devrimcilerin ulus gerçeği konusunda tutumları açıktır:

"İçinde yaşadığımız tarihi dönem, halkların uluslaşma sürecinin dünya ölçüsünde yer aldığı dönemdir. Uluslaşmak, özgür vatandaşlar topluluğu olarak, ulus olma yolunda baş engel olan emperyalizmin boyunduruğunu kırmak, feodal parçalanmaya son vermek, toplumdaki bireyleri özgür vatandaşlar payesine yükseltecek olan demokratik dönüşümleri gerçekleştirmek, ulusal kültüre tam bir açılıp gelişme ortamı sağlamak; kısacası kelimelerin en derin anlamıyla ulus olmak... İşte içinde bulunduğumuz aşamada dünya halklarının, özellikle ezilen halkların birinci davası budur.

"Dünya halkları biliyorlar ki, ancak yabancı boyunduruğunu atarak ve feodal bölünmeye son vererek tam anlamıyla uluslaştıkları takdirde mutlu bir geleceğe yönelmiş olacaklardır. Uluslaşmak insanın insan tarafından sömürülemiyeceği sosyalist toplum yolunda atılan ileri bir adımdır. Çünkü uluslaşmadan, demokratik devrimin bu hedefine varmadan sosyalizme gidilemez. Kestirme yol yoktur". (*)

Ulus gerçeği konusunda bu tutum bilimsel sosyalizmin ulus anlayışının özüne tastamam uygun bir tutumdur. "Vatan", "Millet" sloganlarını, ilk olarak burjuva - demokratik devrimler çağında, henüz devrimci bir sınıf iken burjuvazi attı diye, bugün ulusçuluğu burjuva ideolojisi saymak ve "enternasyonalizm" adına ulusçuluğa karşı çıkmak, "Vatan", "Millet" sloganlarını işbirlikçilere, vatan satıcılarına bırakmak, sadece proleter devrimcisini birinci özelliği olan vatanseverliğe değil, aynı zamanda emperyalist boyunduruğa karşı tutarlı bir mücadeleyi emreden gerçek devrimci enternasyonalizme de aykırı bir tutumdur.

Burjuvazi, devrimci çağında, başka demokratik taleplere de sahip çıkmıştır. İnsan hakları gibi. Bunları yeterli saymıyabiliriz. Ama bu yetersiz demokratik taleplerin bile gerçekleşmediği yarı feodal bir ülkede, demokratik hak ve özgürlüklere, tarihte bunları ilk defa burjuvazi ileri sürdü diye karşı çıkmak, demokratik haklara sahip çıkanları burjuva ideolojisini benimsemekle suçlamak gülünçtür. Bu nasıl gülünçse, burjuvazinin "Vatan" ve "Ulus" bayrağını çoktan elinden bıraktığı, hatta hiçbir zaman tam olarak eline almadığı ve bu sınıfın geniş çevrelerinin işbirlikçi niteliğe büründüğü yarı bağımlı bir ülkede, proleter devrimci hareketin bayrağını eline alıp yükseltmesine "enternasyonalizm" adına karşı çıkmak da gülünçtür. Böyle bir davranış sosyalizmin bilimine de, gerçek proleter enternasyonalizmine de aykırıdır.

Biz büyük Jean Jaures'in Fransız sosyalizminin bu en namuslu kişisinin, emperyalist savaşa karşı duran ve bu uğurda hayatını veren Jean Jaures'in vecız sözünü tekrarlarken bilimsel sosyalizmin millet ve enternasyonalizm kavramlarına tam olarak uygun bir aktarma yaptık. Yüzyılımızın başlarında Jaures'in bazı konularda Lenin ile görüş ayrılığına düştüğü doğrudur ve hiç şüphe yok ki, bunda Lenin haklı, Jaures haksızdır. Ama bu görüş ayrılıkları ulus ve enternasyonalizm konusunda değildi. Ve ikinci enternasyonalin kodamanlarının düştükleri sosyal - şövenliğe hiçbir zaman düşmemiştir Jean Jaures. O, "Birinci Emperyalist Savaşı" nın arifesinde savaşa karşı çıkmış ve proleter enternasyonalizmini yürekle savunmuştur. Ve Fransız emperyalistleri bu büyük Fransız'ı katlettirdikten sonradır ki, emperyalist paylaşım savaşlarını tezgâhlamaya cesaret ede-

(*) Mihri Belli "Millet Gerçeği", AYDINLIK Sayı 7, Sayfa 24.

bilmişlerdir. Bugün Fransız proleterlerinin "Humanité" gazetesinin başında "Kurucu Jean Jaures, yöneticisi Marcel Cachin" yazar. Her ikisi de dünya işçi hareketinin saygı değer adlarıdır.

Jean Jaures proleter enternasyonalisti olarak savaşların en çetinini şerefle vermiştir. O, Fransız işçileri ile Alman işçilerinin kendi kapitalistlerinin çıkarı uğruna biribirlerini boğazlamaya gitmelerine karşı koymuş ve bu uğurda hayatını feda etmiştir. Onun ağzında milliyetçiliğin övgüsü, elbetteki şövenliğin değil, en derin anlamıyla yurtseverliğin övgüsüdür. Ve Jaures'in "milliyetçilik enternasyonalizm ile çelişmez" sözlerini tekrarlayalım:

"Milliyetçiliğin azı, seni enternasyonalizmden uzaklaştırır".
"Milliyetçiliğin derini seni enteryasyonalizme götürür".
"Enternasyonalizmin azı, seni milliyetçilikten uzaklaştırır".
"Enternasyonalizmin derini seni milliyetçiliğe götürür".

Aşağıdaki satırlar Jaures'in sözünün taşıdığı anlamın başka kelimelerle ifadesidir:

Proleter devrimci hareketin "Ulusal ve enternasyonal sorumluluğu ayrılmaz bir bütündür. Proleter devrimcileri aynı zamanda hem yurtsever hem enternasyonalisttirler".

Ve Lenin'in şu sözleri de Jaures'den aktarılan satırlarla tam bağdaşma halinde sözlerdir:

"Her ezilen ulusun burjuva milliyetçiliğinde, ezenlere karşı genel demokratik bir muhteva vardır ve biz bu muhtevayı şüphesiz ki, destekleriz".

Lenin zamanında burjuvazi henüz burjuva demokratik devrimci barutunu tüketmemişti ve bazı ezilen ülkelerde millî kurtuluş hareketlerinde başı çekmekte idi. O zamanlardan bugüne tarih tekerleği dönmüş ve geri kalmış ülkeler burjuvazisi devrimci niteliğini yitirmiş ve artık onun titrek eli ulusal bağımsızlık bayrağını yükseltemez olmuştur. Bu bayrağı yükselten artık burjuvazinin solunda daha devrimci sınıf ve zümrelerdir.

Türkiye bunun en iyi örneğidir. Millî Kurtuluş Savaşımız burjuvazinin değil, burjuvazinin dışında küçük burjuva kökenli bir zümre sayılması gereken asker - sivil aydın zümre hegemonyası altında Türkiye emekçi halkının ulusal şahlanışıyla zafere ulaştırıldı. Bu yüzden kemalizmi burjuva milliyetçiliği, burjuva ideolojisi saymak büyük yanılgıdır. Türkiye'de geniş çevreleri kompradorlaşmış olan ve geri kalan, hiç değilse şimdilik, işbirlikçi burjuvazinin karşısında boynu bükük duran ve bu durumuyla bağımsız bir siyasî güç olamayan millî burjuvazinin, eğer bir ideolojisi varsa, o milliyetçilik olamaz. Bugün bizde burjuvazinin ideolojisi milliyetçiliğin tam karşıtı olan kozmopolitizmidir. Kemalizm ise küçük burjuva devrimciliğinin ideolojisidir, Türkiye'nin radikalizmidir. Ve Türkiye'de işbirlikçi burjuvazinin gayri millî ideolojisini egemen kılmak için anti-Kemalist bir karşı devrim gerçekleştirmek gerekmiştir. Ve bu karşı devrimde asker - sivil aydın zümre, toplumda hakim durumunu emperyalizmin desteklediği işbirlikçi sermaye-feodal mütegallibe ortaklığına kaptırmıştır. Böyle bir ülkede, zaman ve mekân uygunluğunu hesaba katmayan aktarmalarla işbirlikçi burjuvaziye, vatan satıcılarına "Milliyetçilik" yakıştırmak ve batıda başka tarihî şartlarda, burjuvazinin, ordu dahil bütün toplum kurumları üzerinde tam tahakkümünü kurmuş bulunduğu şartlarda yerinde sayılabilecek bir anti-militarizmi kalkıp, ilk millî kurtuluş savaşını yapmış olan kemalist orduya yöneltmek, ancak, ayağı Türkiye toprağından kesik olarak, Türkiye'de oportünizme sağlık muskası niteliğinde broşürler yazma durumuna düşen bir kimsenin yapabileceği şeydir.

Türkiye'de proleter devrimci hareket genel olarak siyasî yolunu çizerken yaptığı gibi ulus gerçeği konusunda da bilimsel sosyalizm kılavuzunu Türkiye gerçeklerine uygulayarak doğru çizgiyi bulur. Onun için, bizim için ulus bilincinin bize öğrettiği gibi "Dil, toprak ve iktisadî yaşantı birliğine ve ulusal kültür birliğinden gelme ruhî şekillenme birliğine dayanan tarihî bir kategoridir". Bu durumda gerçek ulusçu, ulusal dil uğruna, ulusun toprak bütünlüğü uğruna, ulusal bağımsızlık uğruna, feodal bölünmeye son verilmesi ve iktisadî yaşantı birliği uğruna, ulusal kültür uğruna, ulusal bilincin, ulusal gururun en derin anlamıyla uluşça benimsenmesi uğruna mücadele eden kimselerdir.

"Kısacası gerçek milliyetçi, ulusal bağımsızlık, gerçek demokrasi uğruna, ümmetçiliği ve kozmopolitliği reddeden ulusal kültür uğruna savaşandır...

"Kapitalizmle ortaya çıktığı ve kapitalizmle birlikte geliştiği halde, ulus, kapitalist sömürü düzeninin yerini, sosyalist düzenin almasıyla hemen ortadan kalkmamaktadır, tersine emperyalizmin tarihî gelişmelerini durduğu birçok uluslar, ancak sosyalist düzen içinde ulusal kültürlerini engelsiz geliştirme olanağına kavuşmaktadırlar.

"Irk birliğini ulusun temel karakteri sayan görüş, bilime ve tarihî gerçeklere aykırıdır. Irk birliğini esas alan turancılık, Osmanlılığa karşı bir tepki olarak ortaya çıktı. Ama bu akım, gerçekle bağdaşmayan bir yola girdiği, Türkiye Türkünün bağımsız ve feodal ilişkilerden arınmış demokratik bir ülkenin özgür vatandaşı payesine yükselmesi anlamında uluslaşma davasını devrimci yolundan saptırdığı, dikkatleri Anadolu insanının asıl meselesinden başka yöne çevirdiği için emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin işine gelen gerici bir akım haline gelmiştir. Bugünün turancıları, milliyetçiliği demagojik bir silâh olarak kullanarak, millî güçler saflarını bölmeye çalışmaktadırlar.

"Millet gerçeği konusu kapsamına, Türkiye'deki etnik topluluklar meselesi, özellike kürt meselesi de girer. Türklerle kürtler arasındaki birlik ve kardeşlik, tarih sınavından geçmiştir. Sivas Kongresinde ve Lozan'da, Misak-ı millî sınırları içinde, bu iki kardeş kavmin birlikte yaşadığı gerçeğini açıkça ifade ettik. Bu davranış, tarihimizin en çetin anında bu birliğin zayıflamasını değil, güçlenmesini sağladı. Bir devekuşu siyaseti olan ve başarısız olduğu ve Türkiye'nin aleyhine bir durum yarattığı sabit olan, asimilasyon politikası bırakılmalı, Sivas Kongresindeki ve Lozan'daki tutum benimsenmelidir. Türkiye'deki Ulusal Birliğin, Türkiye'nin toprak bütünlüğünün hangi biçimde olursa olsun, baltalanması, hem Türklerin, hem kürtlerin gerçek çıkarlarına aykırı sonuçlara varır, emperyalizmin işine yarar. Doğu meselesi ancak, kürtlere kendi ana dillerini kullanma hakkının, merkezi lâyık cumhuriyet maarifi denetiminde, tanınmasıyla ve aynı zamanda millî demokratik devrimin Türkiye'nin hem doğusunda, hem batısında bütün derinliği ile gerçekleştirmekle çözüme bağlanabilir". (Aynı sayı, sayfa 38, 39).

"Millî Demokratik Devrim ve İçyüzü" broşürü bizim doğu meselesi konusundaki tutumumuzu "Kürtlere sadece göstermelik bir kültür otonomisi (özerkliği) verdiği" için (S. 32) kınıyor. Bizim bu meseledeki tutumumuz bilimsel sosyalizmin millî meseledeki ilkesine uygun olarak saptanmıştır. Bu ilke, Türkiye'nin doğu illerinin iktisadî ve sosyal yapısı, bunun ülkenin geri kalan kısmıyla kıyaslanması ve genel olarak, Ortadoğu'da güçler dengesi gözönünde tutularak uygulanmış ve doğru senteze varılmıştır.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı mutlak bir şey değildir. Lenin bağnazlıkla savunduğu bu ilkeyi yüzyılımızın başlarında Çarlık Rusyası şartlarına uygulamış ve bir yandan Çarlık hükümetinin asimilasyon politikasına karşı çıkarken, öte yandan örneğin Ukranya'nın, Beyaz Rusya'nın hatta Polanya'nın Rus İmparatorluğundan ayrılıp bağımsız devlet kurmalarına karşı çıkmıştır. Ama Lenin bu ulusların kendi ulusal dillerini merkezî devlet otoritesinin sağladığı imkânlarla kullanma hakkını olanca gücüyle savunmuştur. Bundan elbetteki Lenin'in ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı ilkesini terkettiği ve Avusturyalı marksistlerin "Kültür özerkliği" ni benimsediği anlamı çıkarılamaz. Ancak kendi kaderini tayin hakkının mutlak bir ilke olmadığı sonucu çıkarılabilir. Türkiye'de proleter devrimcilerinin doğu meselesindeki tutumunu "göstermelik kültür özerkliğini" savunma olarak nitelendirenler bilimsel sosyalizmin ilkel bilgilerinden bile yoksun olduklarını göstermektedirler.

Günahları sadece bilgisizlik değildir. Mahut broşürde Türkiye'nin proleter devrimcileri "aşırı devrimcilik" ile suçlanmaktadır. Bu işbirlikçilerin ılımlı soldan dikkatle ayırdıkları "aşırı sol" a karşı her yönden saldırıya geçtikleri bir zamanda olmaktadır. "Aşırı sol" düşmanlığına şu anda katılan kimse emperyalizm + işbirlikçi sermaye + feodal mütegallibe ortaklığının Türkiye'deki proleter devrimci harekete karşı genel taarruzunu destekler durumuna düşer. Ve Türkiye'de can çekişen oportünizme kuvvet şırıngası niteliğindeki broşürün de yaptığı şey aynen budur. Hem bu, sosyalist ülkelerin emekçilerinin alın terinden gelme olanaklarla yapılmaktadır. Bu olanaklardan yararlanarak devrimcilik sınavını verememiş, polisin yardımcısı durumuna düşmüş bir kimse, Türkiye'de insan içine çıkmağa yüzü olmayan bir kimse, dışardan maval okuyabilmekte, proleter devrimci hareketimize sövebilmekte ve dolayısıyla bu ülkenin gerici güçlerine yardımcı olabilmektedir. Bu acıdır.

Ama ne dışardan maval okumalar, ne oprotünizme kuvvet şırıngaları, her geçen gün safları sıklaşan proleter devrimci hareket üzerinde etkili olamaz. Maval okuyanlar ancak kendi karşı devrimci özlerini açığa vurmuş olurlar ve daha çok kendilerine maval okuma imkânı sağlayanlara kötülük etmiş olurlar.

Yaşasın, tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye.

AYDNILIK

sağ sapma devrimci pratik ve teori

"Acep, Türkiye'de işçi sınıfı var mıydı? Çağdaş proletarya mıydı, değil miydi? gibilerden ince ince sinek kaydı kıl kesen aydın baylarımıza düşünce pekliği çektirmesin. (...) Doğrudan doğruya çağdaş proleterliğinde kuşku götürmeyen işçi sınıfımızın sosyal tarihi de, gene Türkiye'de modern yerli özel sermaye tarihinden çok önce başlar. Bunu en ufak araştırmalar bile gösterebilir..." (1)

H. Kıvılcımlı

"Devrimci Teori olmadan, Devrimci Hareketten söz edilemez".

Bu söz emperyalizmin boyunduruğu altındaki, küçük burjuva yaşantı ve düşüncesinin son derece etkin olduğu bizimki gibi bir ülkede çok daha anlamlıdır. İlk bakışta "dağ gibi" güçlü gözüken ve *her çeşit oportünizmin stratejik plânda büyüttüğü Yankee işgali*, ülkenin sanatından sporuna kadar bütün sosyal yaşantı-

---

(1) Dr. Hikmet kıvılcımlı, "Türkiye'de Kapitalizm" Cilt 1, S. 18, 20. Tarihsel Maddecilik Yayınları.

sında kendisini hissettirmektedir. Yer altı kaynaklarından dış ticaretine, ekonomisinden politikasına kadar ülkenin üzerinde denetim kurmuş olan Yankee Emperyalizmi, bilindiği gibi feodal müttefiki ile birlikte demokrasiciliğimizin iktidar partisidir. Millî kurtuluşçu ve demokratik nitelikteki en küçük kıpırdanmaların bile ezilmeğe çalışıldığı, millî kurtuluşçuların ana caddelerde, halkın gözü önünde açıkça öldürüldüğü bir ülkede ,bu koşullar altında değil Marksist olmak, demokrasiden yana olmak bile yürek ve cesaret isteyen bir iştir. "Ne yardan, ne yerden" diyerek, ne Marksistlikten vazgeçen, ne de bunun gereklerini böyle bir ülkede yerine getirebilecek niteliklere sahip olan, korkak, tabansız, pasifist küçük burjuva entellektüel bozuntularının Marksist akımdaki bozguncu düşüncelerinin temelinde ülkenin bugünkü koşullarının zorluğunu aramak gerekir. İkinci olarak, Amerikan Emperyalizmi ülke üzerindeki hegemonyasını yalnızca işbirlikçileri aracılığı ile değil, devrimci ve millici akımlar içine adamlarını sokarak, akımlar içinde fırsatçı ve yoz klikler yaratıp, bunları bulundukları örgütlerde hakim kılmağa çalışarak sürdürmektedir. Türkiye'deki Marksist hareket içindeki Aybar - Aren Küçükömer - Divitçioğlu oportünizmlerini değerlendirirken bu iki ana etkenin mutlaka dikkate alınması gerekir. Filipin tipi demokrasiyi gerçek bir burjuva demokrasisi olarak kabul edip, yarı işgal altındaki bir ülkede "oy mekanizması" ile politik iktidarın emekçi sınıflar tarafından ele geçirilebileceğini savunan Aybar oportünizminin temelinde yatan, yukardaki iki ana etkenden başka bir şey değildir. (2)

Aynı biçimde yüzde bilmem şu kadar feodalizm vardır, ana üretim biçimi kapitalize ilişkilerdir v.s. diyerek Yankee Emperyalizmine karşı kurulması gereken Millî Cephenin, millici sınıflarını karşıya iten ve bu aşamada sosyalist saflarda eylemsizliği oluşturan "Sosyalist Devrim" şiarını ortaya atan Aren veya Emek oportünizminin de bu yola sapmasının başlıca nedeni, Aybar'ı çarpıtandan farklı değildir. Nihai olarak, Aybar'ın teorisinden farklı olmayan bu fraksiyonun bütün *görüşleri* kendilerinin ağzıyla şu sözlerde özetlenebilir. "Emek Dergisi'nin söylediği şudur; Sosyalist Devrim, işçi sınıfının müttefikleri ile birlikte sosyalist toplum düzenini kurmak için devletin sınıf niteliğini değiştirmesidir. Bugün sosyalist toplumu kurma sürecinde bir an olan sosyalist devrimi gerçekleştirmeden, Türkiye'de antiemperyalist ve antifeodal bir mücadeleyi başarı ile tamamlamak olanaksızdır. Buna karşılık antiemperyalist mücadele kazanılmadan ve feodal kalıntılar ayıklanmadan sosyalist toplumu kurmaya başlamak mümkün değildir. Bir başka deyişle, *sosyalist devrimin gerçekleşmesinden sonra, sosyalist düzeni kurma süresinin ilk evresi, antiemperyalist mücadele ve feodal kalıntıların yok edilmesi olacaktır*". (3)

Aybar'ın parlamentarizm teorisinin yaldızlanarak tekrar ortaya sürülmesinden başka bir şey olmayan bu görüşe göre; Sosyalist Devrim olacak, ondan sonra ülkeden emperyalizm atılacak ve feodalizm temizlenecektir (!) Emperyalizmin işgali altındaki ülkemizde sosyalist devrim, çetin ve uzun bir halk savaşından sonra değil de önce yapılacakmış (!) Bundan anlaşılan, bu beylerin sosyalist dev-

---

(2) Aybar oportünizmi, bu etkenlerden sadece birisinin etkisi ile mi oluşmuştur, yoksa her ikisi de birden mi etkili olmuştur? Hangisi ana, hangisi tali etkendir? gibi sorular, objektif bir değerlendirmenin dışındadır.

(3) Kuyuya Atılan Taş, Emek sayı, 5, sy. 4. İtalikler bize aittir.

rimden kastettikleri Filipin tipi demokraside oyların %51'ini alıp iktidara gelmek, ondan sonra bir yandan antiemperyalist mücadele - Amerika ile ikili anlaşmalar fesh edilecek, böylece Amerika tasını tarağını toplayıp gidecek - diğer yandan da antifeodal mücadele birlikte yürütülecek ve de sosyalist toplum düzeni kurulacak (!) Ve Aybar'ın teorisine, Marksist teoriyi - tahrif ederek - zorlayarak kılıf arama çabaları: "Sosyalist devrimin barışçı yoldan gerçekleşmesi meselesinde sapı samana karıştırarak keskin bir revizyonizm kokusu duyanlar vardır" diyerek, Marks'ın serbest rekabetçi kapitalizm döneminde bürokrasi ve militarizmi son derece zayıf olan İngiltere ve Amerika için o da bir ihtimal olarak söylediği ve tekelci kapitalist dönemle birlikte Leninizm'in kabul etmediği sözlerini, ölmemek için alabildiğine güçlendirdiği bürokrasi ve militarizmine dört elle sarılan can çekişen kapitalizmin bu III. kriz döneminde, geçerli imişçesine ortaya sürmeleri hep bu çabaların açık kanıtlarıdır.

Bu iki görüşü de çarpıttıran ana nedenler, aslında bu görüşlerden nihai olarak farklı olmayan "İslamcı Doğucu Halk Cephesini" savunan görüşün de temelinde yatmaktadır. Bu görüş daha da ileri giderek '1961 Anayasası üretim güçlerinin gelişmesini engellemektedir. A.P. Türkiye'de kapitalizmi geliştirmekte, dolayısiyle işçi sınıfını objektif olarak güçlendirmektedir. Dolayısıyla A.P. iktidarına ve bu anayasayı değiştirme teşebbüsüne destek olunması gerekir" diyebilmektedir. Bu görüşe göre: Türkiye halkının baş düşmanı Amerikan emperyalizmi - İşbirlikçi burjuvazi - Mütegallibe ortaklığı değil, antiemperyalist, milliyetçi, asker - sivil aydın zümredir. Ve bu zümreye ne kadar şiddetli tavır alırsa, "Sosyalist gelişim" o denli güçlenir (!). Bu düşünce ile "Türkiye'deki geleneksel yöneticiler" diye adlandırdıkları asker - sivil aydın zümreden yakınan, kendileri için büyük bir tehlike olduğunu söyleyen eski Amerikan büyük elçisi Hare ile AİD yöneticisi Macomber'in düşünceleri, -emperyalizmin görüşü ile- arasında tam bir ayniyet olduğu açıktır. (4)

İşte üç yapışık çirkin kardeş: Al birini vur ötekine! En iyi niyetlisi bile nihai tahlilde Amerikan emperyalizmine hizmetten başka bir işe yaramıyan bu teorilerin hepsine birden *"Emperyalizme teslimiyeti oluşturan oportünizm"* demek herhalde yanlış olmaz.

Birincisi iyi bir teorik kılıf bulamadı, Marksizmin bilimine küfrederek ortaya, "Türkiye Sosyalizmi" diye uydurük bir teori attı. Üçüncüsü hakkında bir şey söylemeğe gerek yok; çünkü, bu gizlenmeye bile gerek görmeden işini açıkça yürütmeğe çalışmaktadır. İkincisi, ambalajlamada daha usta ve kurnaz. Marksizmin lafızları arkasına gizlenerek Bilimsel Sosyalizmden bihaber kafaları karıştırabilmektedir.

Fakat yarı sömürge bir ülkede, Marksist akım içinde yalnızca "emperyalizme teslimiyeti oluşturan" yukarda kısaca özetlediğimiz tipte bir oportünizm yeşermez. Böyle bir ülkede birinci oportünizme tepki olarak, diğer antiemperyalist

---

(4) Hare ve Macomber Amerikan kongresi önünde "Geleneksel Yöneticilerden" yakınmaktadır: "Bürokrasinin bir kısmının, dış yardımlara tüm sempati ile baktığı konusunda şüpheliyim... Türkiye'de özel sektöre daha çok rol verildiğini görmenin sabırsızlığı içindeyiz, seçimle iş başına gelen yeni iktidar da aynı şeyden şikâyetçidir" (D. Avcıoğlu Yön, 14 Ekim 1966 Sy. 8, 9, 10).

sınıfların lehinde bir oportünizm, Marksist çevrelerde gürbüzleşme imkânına her zaman sahiptir. Bilindiği gibi, ülkemizde Amerikan emperyalizmi ile çelişkisi olan sadece işçi sınıfı değildir; millî burjuvazinin, küçük burjuvazinin de çıkar çatışması açıktır. Küçük burjuvazinin en bilinçli kesimini oluşturan "Kemalistlerin" Amerikan emperyalizmine karşı kıyasıya bir mücadele vermenin hazırlığı içinde bulunduğu bilinen bir gerçektir. Her sınıf kendi iktidarı için mücadele edeceğinden Kemalistlerin Anti - Amerikan Millî Cephenin kendi önderliklerinde kurulmasına çalışmaları ve II. kurtuluş savaşımızı sevk ve idare etmek istemeleri çok doğaldır. Bu nedenle Kemalistler Marksist saflarda kendi lehlerine bir *"eğilim"* yaratmak isteyeceklerdir, elbette. Bugün saflarımızda böyle bir sapma filizlenmiştir. Bunu kolaylaştıran pek çok neden vardır: Bir kere, ülkemiz küçük burjuvalar ülkesi dir. Türkiye devrimler tarihi bir bakıma küçük burjuva devrimler tarihidir. Uzun bir geçmişi olan küçük burjuva bürokrasisinin böyle bir ülkede etkin olmaması olanaksızdır. Özellikle, küçük burjuva bürokrasisinin öncülüğünde -Kemalizmin bay raktarlığını yaptığı- bir millî kurtuluş savaşı vermemiz ve II. Emperyalist evren savaşının sonuna kadar "Kemalist düşüncenin" ülkede tek hâkim politik akım olarak tutulmaya dikkatle çalışılması, yüzde yetmişi okuma - yazma bilmeyen yarı feodal bir ülkenin kamu oyunun genellikle küçük burjuva aydınlarından oluşması oldukça önemli etkenlerdir.

İkinci olarak, sosyalist saflara, "aydın kesiminden" geçişte, Kemalizmin zorunlu sayılabilecek bir *durak* olması da çok önemli diğer bir etkendir.

Üçüncü olarak, millî ittifakları hiçe sayarak, asker - sivil aydın zümreyi Türkiye proletarya hareketinin baş düşmanı ilân eden sol "sekter" görünüşlü, fakat nihaî tahlilde "empeyalizme teslimiyeti oluşturan" oportünizmin hem ideolojik plânda iflâs etmesi, hem de sosyal pratikte bozguna uğramış olması, saflarımızda küçük burjuva kuyrukçu görüşlere elbette kuvvet kazandırmıştır.

Dördüncü olarak, devrimci Marksistlerle birlikte küçük burjuvazinin azamî programcıları da "emperyalizme teslimiyet" oportünizmine karşı Türkiye'nin genel doğruları sorununda, sıkı bir teorik mücadele vermişlerdir (5). Bu da saflarımızda oldukça etkili olmuştur. Yakın zamana kadar, Kemalist çizgi ile proleter devrimci çizgi geniş yığınlarının nazarında açık seçik çizilmiş değildi.

Beşinci olarak -ki, dördüncüsüne çoğ bağlıdır- küçük burjuva devrimci fraksiyonunun görevini teorik plânda (hakim-talî) mükemmel yapması, Türkiye'ye ilişkin araştırmalar yaparak, onları kendi çizgisi açısından oldukça tutarlı değerlendirmesi de önemli sayılabilecek diğer bir etkendir.

Bütün bunlara ilâve olarak, kolay devrimciliği, fırsatçılık propagandasının kolayca tuttuğu krizli bir evrede olmamızı, proleter devrimci olmanın zorluluğunu, proleter devrimcileri olarak görevlerimizi gereği kadar tutarlı bir biçimde yerine getirememezi v.s. de sayabiliriz.

Bu nedenlerden dolayı devrimci Marksist teoriye sıkı sıkı sarılmamız ve her çeşit sapmayı açıkça ortaya koymamız gerekmektedir.

Ayrıca şu üç sebepten Marksist teorinin ışığı altında, eğilim halinde olan sapmaları bile gün ışığına çıkarmanın gereği vardır; herşeyden önce proleter dev-

---

(5) Yön'ün Aybar - Aren İdris ve Divitcioğlu oportünizmine karşı açtığı mücadele, sosyalist saflarda hızlı bir uyanışı sağlamıştır. Özellikle E. Tüfekçi ve Vahap Erdoğdu'nun yazıları..

Biz bu görüşün, sağcı niteliğini iyice ortaya koymak, meseleyi, okuyucunun gözünde somutlaştırmak için dört bölümde, değişik açılardan ele alacağız. Her bölümde, sanki bir önceki bölümde incelememişiz gibi, değişik bakış açılarından inceleyerek bu "Sağ", "Takipçilik" düşüncesini sergileyeceğiz.

OBJEKTİF ŞARTLAR ve SAĞ SAPMA

"Türkiye işçi sınıfının millî demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartları yoktur" diyen ve bu objektif şartları da "Önce proletarya, bir sınıf olarak, yani işgücünden başka satacak bir şeyi olmayan bir proleter kitlesi olarak mevcut olmalıdır. Esas olarak büyük çapta kapitalist üretimin yapıldığı sanayi alanında toplanmalıdır... Köylülükle, özel mülkiyetle bütün bağları tam olarak kopmalıdır" (7) şeklinde tanımlayan bu görüşü :

1 — Objektif Şartlar ve Millî Demokratik Devrim Teorisi.

2 — Derinleştirilen Ekonomizm ve Devrimci Teori.

3 — "Köylü Devrimi" Olarak Millî Demokratik Devrim.

4 — Sağ Sapma ve Devrimci Pratik

başlıklarî altında dört bölümde eleştireceğiz.

OBJEKTİF ŞARTLAR VE MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM TEORİSİ

"Türkiye'nin bugün erişmiş olduğu ekonomik gelişme seviyesi, millî demokratik devrim için proletarya öncülüğüne yeterli değildir" görüşü, "Millî Demokratik Devrim" teorisiyle çatışan bir düşüncedir. Bunu açıkça ortaya koyabilmek için, millî demokratik devrim teorisinin niteliğini genel hatları ile ortaya koymak gerekir.

Millî demokratik devrim teorisi, Marksist - Leninist kesintisiz devrim teorisidir.

Kesintisiz devrim teorisinin temelinde, burjuva sınıfının tarihî misyonunu yitirmiş olduğu bir evrede ,o ülkede ,burjuva sınıfının omuzlayamıyacağı burjuva devriminin, müttefikleri ile birlikte işçi sınıfı tarafından yapılması, sonra da işçı sınıfının bu *"sürekli devrim anlayışı"* içinde "Sosyalist devrime" yönelmesi, düşüncesi yatar.

Bu düşüncenin ilk belirtileri tekel öncesi döneminde, Marx ve Engels'de görülmektedir. 1848 ihtilâli ile birlikte proletarya tarih sahnesine bağımsız güc olarak çıkmıştı. Avrupa burjuvazisinin bütün devrimci atılımını yitirdiği bu dönemde, Almanya'da haien (1856 lar) burjuva devrimi olmamıştı.

Alman burjuvazisinin bu devrimi yapabilecek güç ve cesarete sahip olmadığını gören Marx, köylülerle ittifak kuran proletaryanın girişimi ile başarılacak olan burjuva devrimini, Almanya'da proletarya devriminin başlangıcı olarak görmekteydi.

"Almanya'da demokratik burjuva devrimi tamamlanmadığı sürece Marx, Sosyalist proletaryanın taktiği konusunda bütün dikkatini köylü sınıfının demokratik enerjisinin gelişimine yöneltecektir" (8). Almanya'da aristokrasinin yıkılıp

---

(7) Şahin Alpay. Türkiye'nin Düzeni Üzerine, S. 464, Aydınlık S. 12.

(8) Lenin, Marksizmin Kaynağı, S. 48, Gün Yayınları.

burjuva demokratik devriminin başarılmasının proletarya için ne kadar önemli olduğunu anlıyamıyarak Bismark ile anlaşıp, köylü hareketlerine sırt çeviren, yalnızca sözüm ona proletarya için mücadele eden Lasselle'i Engels en sert biçimde eleştirerek ihanetle suçlamaktadır: "Temeli bakımından tarımsal bir ülkede ataerkil (sömürüye), kır proletaryasının büyük feodal asiller tarafından "sopayla" sömürülmesine bir imada dahi bulunmaksızın, sanayi proletaryası adına sadece burjuvaziye saldırmak alçaklıktır" (9).

Lenin, tekelci kapitalist dönemde, Marx'ın bu sürekli devrim anlayışını, tekelci kapitalizmin evrensel çelişkileriyle Çarlık Rusya'sının somut şartlarını birlikte tahlil ederek formüle etti. Bu teori *"Objektivizme"* ve de Lenin'in yarı anarşist diye nitelendirdiği *Troçkist Düşünceye* karşı, Lenin'in siyasî pratiği içinde gelişmiş ve biçimlenmiştir. Bu teoriye *Leninist veya Marksist - Leninist kesintisiz devrim* adı verilmektedir. Her nekadar, yukarda da belirttiğimiz gibi, bu düşüncenin tohumları ve ilk unsurları Marx ve Engels'de görülmekteyse de, bu teori en mükemmel ifadesini Lenin'le birlikte emperyalist dönemde bulmuştur. Lenin'e göre, Rusya'da olduğu gibi, burjuva demokratik devriminin o zamana kadar başarılamadığı ülkelerde, proletaryanın görevi, Menşeviklerin söylediği gibi, Liberal burjuvaziye destek olunması gibi ikinci dereceden bir görev değildir. Çünkü bu dönemde - emperyalist dönemde - burjuvazi artık tarihi kaçırmıştır. Burjuvazi kendisinden beklenen görevi yapamıyacak kadar zayıf, cılız ve korkaktır. Bu nedenle liderlik köylülerle ittifak kurmuş olan proletaryanındır. Köylülerle ittifak kurmuş olan - bu ittifak içinde kentsel küçük burjuvazi de yer alabilir veya almayabilir - proletaryanın faal müdahalesiyle demokratik burjuva devrimi tam bir zafere ulaşabilir. Devrimle birlikte kurulacak olan *İşçi - Köylü iktidarı* içinde proletarya bu devrimi derinleştirerek, proletarya devrimi için dönüşümü sağlama imkânlarına sahip olur (10).

---

(9) Görüldüğü gibi sadece sosyalist devrimi sunmakla sosyalist olunamıyor, hatta bazen bu eylem kişiyi alçaklık mertebesine oturtabiliyor.

(10) "Leninist kesintisiz devrim" ile Troçkist "sürekli devrim" teorilerini özellikle birbirine karıştırmamak gerekir. Leninist tahlil, somut durumların somut tahlilinden hareket ettiği halde, Troçkist tahlil, soyutun tahlilidir ve zaman ve mekân mefhumlarını dikkate almayan metafizik bir formüldür. 1905 demokratik devrim döneminde Troçkist formül özet olarak şudur: "Devrimcilerin önündeki aşama, burjuva devrimci aşamadır. Rus burjuvazisi tarihî kaçırdığı için, bu devrimin temel gücü Rus proletaryasıdır. Bu yüzden her iki devrim (burjuva devrimi ve sosyalist devrim) giderek bütünleşecektir. Geçici bir "İşçi hükümeti" kurulacak ve böylece burjuva devrimi proleterci bir devrim olacaktır. Politik iktidarı eline geçirmiş olan işçi sınıfı kırlarda tarımın kollektivizasyonunu gerçekleştirecektir. Buna, o zamana kadar işçi sınıfını destekliyen mülkiyet düşkünü köylüler direnecektir. Ayrıca Rus burjuvazisinden başka Avrupa burjuvazisi de, Rus işçi sınıfı iktidarına karşı harekete geçecektir. Fakat, batı burjuva devletlerinin müdahaleleri önlenebilecek; çünkü Rusya'daki sosyalist devrim süratle batıya sıçrayacak, Avrupa proletaryasını harekete geçirecektir. Böylece devrim, sürekli devrim olacaktır."

Ve nihayet, tekelci kapitalizmin birinci bunalım döneminde, Mao Zedung "Leninist kesintisiz devrim teorisini", emperyalizmin boyunduruğu altında yarı sömürge bir ülke olan Çin'in somut pratiğine uygulayarak, "Millî Demokratik Devrim Teorisini" formüle etmiştir.

Görüldüğü gibi, bu teori proletaryanın öncülüğünü önermekte, proletaryanın hegemonyasını esas almaktadır. Bu nedenle, "proletaryanın millî demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar tam olgunlaşmamıştır." sözünde, *"öncülük"* kelimesinin hiçbir anlamı yoktur. Ve fazladan kullanılmıştır. Çünkü millî demokratik devrim ancak proletaryanın öncülüğünde söz konusu olabilir. İşçi sınıfının öncü role sahip olması, hemen devrimi yapabilecek güçte olması demek değildir. İşçi sınıfı, müttefikleri ile birlikte düşmana karşı *sürekli* bir mücadele içinde olacaktır. Bu sürekli savaş içinde, zaman zaman yenilecek, bozguna uğrayacaktır. Fakat her bozgundan daha güçlü ve tecrübeler kazanmış olarak çıkacaktır. Ve sonunda, müttefiklerinin başında, devrimin kesin zaferini sağlıyacaktır.

Demokratik devrimin zaferini temsil eden devrimci iktidarını bir *düzen örgütü"* değil, bir *"savaş örgütü"* olarak görmek gerekir. İster politik iktidarı ele geçirmiş olsun, (tabii müttefikleriyle birlikte) ister geçirmiş olmasın, her dönemde işçi sınıfı yoğun bir savaşın içinde olacaktır. Demokratik devrimin zaferinden sonra işçi sınıfı, sosyalizme geçişin maddi ortamını yaratmak için savaş verecektir. Milli demokratik devrim mücadelesi bir kaç aylık bir hareket değil, yıllarca sürecek olan bir savaştır. Demokratik devrim ile sosyalist devrim arasında bir Çin seddi yoktur. Stalin'in deyişiyle, burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimi *bir tek zincirin iki halkası olarak ve bir tek tablo olarak* görmek gerekir. Ve az çok işçi sınıfının belli bir toplumsal gücü temsil ettiği bütün ülkelerde, burjuva demokratik devrim sosyalist devrime geçiştir. Ancak Kamerun, Bassertolun gibi genç Afrika ülkelerinde sanayi yok sayılabilecek bir seviyededir, dolayısıyla belli bir toplumsal gücü temsil eden işçi sınıfı da yoktur. Bu ülkeler, emperyalizmin "böl" ve "yönet" yöntemi ile esas ana parçalarından kopartılmış ülkelerdir. Güdük de olsa var olan sanayi kuruluşlarının büyük bir çoğunluğu zamanında kopartıldıkları bütünde kalmıştır. Ve ilkel kabile ilişkilerinin derin izlerini taşıyan bu ülkelerde, proletaryanın öncülüğünde bir devrim düşünmek biraz zordur.

Burada, bugün sömürge ve yarı sömürge ülkelerin sosyalizme geçişlerine ilişkin, Marksist çevrelerde yapılan bir tartışmaya, kısa da olsa, değinmek yararlı olacaktır. Bilindiği gibi sömürge ve yarı sömürge ülkelerin bağımsızlıklarını kazanıp, sosyalizme yönelmelerindeki yöntem meselesinde Marksist çevrelerde iki ayrı görüş vardır.

Birinci görüşün temelinde, "Her şeyi silâhlar belirler" teorisinin bir ifadesinden başka bir şey olmayan, nükleer silâhların bütün insanlığı tahrip edecek bir seviyeye ulaştığını, bu nedenle sosyalizmin zafere giden savaşcı yolunun milyonlarca insanın ölümünden geçtiğini öne süren "karamsar" bir düşünce yatmaktadır. Bu görüş *"barış içinde birarada yaşamak"*, "Barış içinde kapitalizm ile sosyalizmin ideolojik mücadelesi" tezlerinin sömürge ve yarı sömürge ülkeler için uygulanması olan "Kapitalist olmayan yol" teorisini formüle etmektedir. Kısaca özetlersek, bu görüşe göre, belli bir toplumsal gücü temsil eden işçi sınıfına sahip olmayan Afrika ve Asya'nın sömürge ülkelerinde emperyalizme karşı millî mücadele *"devrimci demokratlar"* denilen, köken itibarıyla emekçi sınıflardan gelme milliyetçi aydın ve subayların yönetiminde yürütülebilir.

Ancak bu görüş kendi içinde pek homojen değildir. Bu görüşü savunanların bir kısmının, bu "devrimci demokratların" öncülüğünde antiemperyalist ve antifeodal mücadele verildikten sonra, sosyalizme bile geçmenin mümkün olabileceğini belirtmelerine karşılık, diğerleri küçük burjuva kökenli aydın ve subayların öncülüğünü, genel demokratik programın uygulanmasıyla prekapitalist ilişkilerin büyük ölçüde tasfiye edileceği ve ülkede güçlü sayılabilecek bir işçi sınıfını doğurabilecek seviyede bir sanayileşmenin sağlanmasına kadarki süre ile sınırlamaktadırlar. Ve küçük burjuva iktidarına alternatif olarak ortaya çıkan bu işçi sınıfının güç kazanmasıyla ancak sosyalizme dönüşümün mümkün olabileceğini söylemektedirler. Bu birinci görüşün farklı nüansları, bu iki ana yorumun geçici ve melez ara şekillenmeleri biçimindedir (11).

İkinci görüş ise, gerek emperyalizme karşı mücadelede, gerekse de sosyalizme geçişte işçi sınıfının ideolojik, örgütsel ve politik öncülüğünü esas almaktadır. Millî demokratik mücadeleyi, Marksist - Leninist kesintisiz devrim teorisinin bir bölümü olarak kabul etmektedir.

Hemen belirtelim ki, işçi sınıfının öncülüğü olmadan ne antiemperyalist savaş başarıya ulaşabilir, ne de sosyalizme geçiş mümkün olabilir. İşçi sınıfının öncülüğü olmadan sosyalizme geçişi mümkün görmek boş bir hayaldir. Fakat, "sosyalizme geçişi mümkün görmemek şartıyla" bu görüş, çok özel şartlar altında olan, işçi sınıfı var sayılmayacak kadar zayıf ve cılız olan *Kamerun, Burundi, Bassertolun* gibi Afrika ülkelerinde, işçi sınıfı belli bir güce sahip olana kadar, tatbik imkânına sahip *olabilir.* Bu ülkelerde sosyal yapı, büyük sınıf farklılaşması göstermemektedir. Sosyal sınıf ve zümreler kesin olarak birbirinden ayrılmamıştır. Bundan ötürü bu tip ülkelerde Marksist partiler gerçek birer Marksist parti olmaktan çok, millî kurtuluş akımlarını ve hareketlerini dile getiren, devrimci sınıf ve zümrelerin örgütleri biçimindedirler. Ve kuruldukları günden itibaren milletin bütününün özlemlerini ve çıkarlarını temsil etmişlerdir. Örneğin bir İngiliz sömürgesi olan Bassertolun'da, John Mottoheloa'nın sekreterliğini yaptığı komünist partisi bu niteliktedir, stratejik programı "Kapitalist olmayan yol" dur. Bu parti, işçi sınıfı olmadığı için, ülkenin bütün antiemperyalist ve demokratik güçlerine hitap etmektedir. Ülkede daha modern sınıfların iskeleti bile tam anlamı ile oluşmamıştır. Buna karşılık, Tunus Komünist partisinin stratejik programı "Millî devrimci yol" değil, "Millî demokratik devrim yoludur". Çünkü Tunus'ta belli bir seviyede sanayi kuruluşu ve dolayısiyle belli bir sosyal güce sahip işçi sınıfı vardır.

Bu tartışmalara M. Belli'nin (15 Aralık 1967, Türk Solu, Sayı 5, Sy. 5 deki yazı) görüşü de açıklık getirmektedir. "... Sosyalizm, işçi sınıfının davasıdır, onun toplumsal düzenidir İlkel kabile toplumunun derin izlerini taşıyan, sözü edilebilecek sanayii bulunmayan ve dolayısiyla işçi sınıfı da olmayan, ya da işçi sınıfı tarihî gelişmeyi etkileyecek güce erişmemiş bulunan bağımsız bir ülkede, örneğin Ghana'da, Somali'de elbette *sosyalist kuruluştan* söz edilemezdi. Öte yandan bu ülkeler için kapitalist kalkınma yolunu tutmak demek, yeniden, emperyalizme bağımlı geri tarım ülkesi durumuna dönmek demektir. Bu durumda, bu ülkelerin yurtseverlerinin tutabilecekleri yegâne doğru iktisadî kalkınma yolu, sosyalizme götürecek olan *"Kapitalist olmayan yol"* olabilirdi.

---

(11) Bu konuda geniş bilgi için bkz.. "Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşiniz" Bilim ve Sosyalizm Yayınları . "Azgelmiş Ülkeler ve Askerî Darbeler", "Afrika'da Millî Kurtuluş ve Sosyalizm Hareketleri".

Ama sanayii olan, işçi sınıfının toplumsal bir gücü temsil ettiği geri kalmış ülkelerde devrimci şiar, elbette ki, sosyalist kuruluş şiarı olabilir ve olmalıdır. Örneğin kurtuluşunda, sanayinin ikiyüzbin istihdam gücü olan Cezayir'de "Kapitalist olmayan yol" dan söz edilemezdi ve nitekim de edilmedi, bu ülkede sosyalist kuruluş şiarı ileri sürüldü. Bu bakımdan Cezayir'den ileri olan Türkiye gibi bir ülkede, kapitalist gelişmede bir hayli yol katetmiş olan Türkiye gibi bir ülkede "Kapitalist olmayan yol"un sözü hiç edilemez (12).

Ülkemizde "Kapitalist olmayan yol" u savunan, şu anda küçük burjuvazinin azami programını çizmekte olan D. Avcıoğlu fraksiyonunu görmekteyiz. Avcıoğlu'ne göre Türkiye proletaryasının emperyalizme karşı mücadelede öncü rolü oynamasına objektif olarak imkân yoktur. Bu nedenle, II. Millî kurtuluş savaşımızda öncülük, "Demokrat devrimcilere" başka bir deyişle asker - sivil zümreye aittir. "*Ülkemizin bugünkü gelişme aşamasında* milliyetçi devrimciler bir kez daha *ön plânda* rol almaya aday gözükmektedir" demektedir, Avcıoğlu. (13).

Avcıoğlu'nun görüşü. "*Bugün milliyetçi devrimciler ön plânda rol oynamaya aday gözükmektedirler*". Çünkü, "*Ülkenin bugünkü gelişme aşaması bunu gerektirmektedir*".

"Sağ sapmanın" Avcıoğlu'nun yorumuna ilişkin, görüşü: *Hiç olmazsa bir süre için yanlış değildir*". (Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine Sy. 464 Aydınlık Sayı 12) Çünkü, "Bugün proletaryanın ön plânda rol oynaması için objektif şartları olgunlaşmamıştır".

Görüldüğü gibi, "Asker - sivil aydın zümrenin" öncülüğü meselesinde Avcıoğlu ile 'sağ sapma" hemfikir. Gerekçeler de aynıdır; "Ülkenin iktisadî gelişme seviyesi proletaryanın değil de, asker - sivil aydın zümrenin öncülüğüne uygundur".

Avcıoğlu'nun "Kapitalist olmayan yol" unu eleştiren sağ sapma, değişik bir tarzda tıpatıp aynı şeyleri söylemektedir.

Açıktır ki, birinci tezin yani kapitalist olmayan yol tezinin, ikinci nüansı ile, "Sağ" görüş arasında hiçbir fark yoktur, Avcıoğlu'nun görüşü ile arasındaki fark da ,birinci tezin iki nüansı arasındaki fark kadardır. Bir nüans ayrılığı da metoda ilişkindir; Avcıoğlu Marksist olmadığını açıkça söylemesine ve de Marksist terminolojiyi çok kullanmamaya dikkat etmesine karşılık, sağ görüş,. Marksizme sahip çıkarak Marksist terminolojiyi bol bol kullanmaktadır. Yazımızın başında bahsettiğimiz küçük burjuva devrimciliğinin saflarımızdaki yankısı işte budur.

Kısaca özetlersek, sağ görüşe göre, "Asker - sivil aydın zümrenin öncülüğünde uygulanacak genel demokratik program ,ülkede belli bir sanayileşmeyi sağlayacak, toprak ve tarım reformları yapılacak, böylece işçi sınıfının öncülüğü için objektif

---

(12) İtalikler bize aittir.

(13) İtalikler bize aittir. (D. Avcıoğlu, bilindiği gibi kitabında, Millî burjuvazinin var olmadığını ileri sürmektedir. Aslında Avcıoğlu bunu ileri sürmek zorundadır, çünkü savunduğu "Kapitalist olmayan yol" tezine göre, bu tezin geçerli olduğu ülkelerde toplumsal gücü temsil eden iki grup vardır, ve bu iki grupta küçük burjuva aydın zümreden gelmektedir, bir kesimi "Bürokratik burjuvazi" adı altında emperyalizm ile işbirliği yaparak "Kapitalist yol" u savunmaktadır, diğer kesimi ise "Demokratik devrimci güçler" olarak "Kapitalist olmayan yol" un izlenmesini istemektedir. Millî burjuvazinin çekirdek halinde de olsa varlığı, bu görüşe ters düşmektedir, çünkü ülkede modern sınıflaşma oluşmamıştır).

şartlar yaratılmış olacaktır ve proleter devrimcilerinin bugünkü görevleri bu küçük burjuva iktidarı için çalışmaktır." Bugün için bu görüşün Türkiye işçi sınıfına atfettiği rol ikincildir; Türkiye işçi sınıfının siyaset sahnesindeki rolü objektif şartlara sahip olmadığından ikincil bir roldür. Oysa millî demokratik devrim teorisinde, işçi sınıfının rolü, *artçı* değil, *öncü* bir roldür. Millî demokratik devrim mücadelesi sosyalizme geçişin hazırlığı olduğu gibi, bir bakımada işçi sınıfının iktidar mücadelesidir. Herhangi bir devrim öncesinde öncü rolü oynamaya aday olan sınıfın, bu rolü oynayabilecek belli bir potansiyeli olması gerekir. "Öncülüğü için işçi sınıfının objektif şartları oluşmamıştır" demek, "işçi sınıfının bu öncülüğe sahip olmasına maddeten imkân yoktur" anlamına gelir ki, bu da tekelci kapitalist dönemde, işçi sınıfına tekel öncesi burjuva devrimlerindeki gibi ikincil bir rol tanımak demektir. Açıktır ki, böyle bir düşünce de, millî demokratik devrim düşüncesinin dışında sağcı bir düşüncedir (14).

HORTLAYAN II. ENTERNASYONAL OPORTÜNİZMİ VE TEKELCİ DÖNEMİN MARKSİZMİ

Meseleyi daha da açmak, daha da somutlaştırmak için II. Enternasyonalin "Objektivist" düşüncesine, *"takipçilik"* ideolojisine ve de tekelci dönem Marksizmine kısaca da olsa mutlaka değinmek gerekir.

II. Enternasyonalin düşüncesi, Marx, Engels ile Lenin arasındaki uzun sayılabilecek bir dönemin en etkin ideolojisidir. II. Enternasyonal düşüncesine "Objektivizm" veya "Takipçilik" ideolojisi de diyebiliriz. Marksîzmi öz bakımından ekonomik bir teori, sosyolojik ve tarihî bir veri olarak kabul eder. "Objektivizm", Marksizmin devrimci ruhu olan diyalektiği bir tarafa bırakan bir düşüncedir. Bu düşünce, Marksizmi bu bilimlerin -tarih, sosyoloji ve ekonomi- bir yerde dar sayılabilecek çerçevesi içine hapseder. Sınaî gelişme ile proletaryanın eylem yeteneği arasındaki sıkı bağlantıyı, mekanik bir biçimde ele alır. Takipçilik ideolojisinde, Marksizmin devrimci ruhu evrimciliğe dönüşmüş ve Marksist felsefenin devrimci kişiliği, mekanik düşüncenin karanlığında görünmez olmuştur. (Tabiî bütün bunlar, sözüm ona, diyalektik metotla, Marksizm bilimi adına yapılmıştır).

II. Enternasyonalin mekanik düşüncesinin en belirgin örneğini, *Kautsky*'nin meşhur *"üretici güçler teorisinde"* görmekteyiz. Bu teori, sadece çelişkinin özgül karakterine dikkat eder. Çelişkinin evrensel karakteri ve bunun özgülde yansıması, bu teorinin hesaba katmadığı bir sorundur. Ve proletarya devrimi için objektif şartların olgunlaşması sorununda, bu teori sadece tek tek ülkelerin iktisadî gelişme seviyelerini tahlil ederek, tekelci kapitalizmin dünya ölçüsünde had safhaya ulaşan evrensel çelişkilerini ve bunların ülkelerin iç çelişkilerinde yansımalarını hesaba katmayarak, II. Enternasyonal'in bütün partilerini "Oportünizmin" mezarına gömmüştür. II. Enternasyonalin Çarlık Rusya'sındaki uzantısı Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisinin *"Menşevik Hizbi"* dir. Bu hizip, bu teoriye sıkı sarıla-

---

(14) Ülkede devrimci sınıf ve zümrelerden herhangi biri, o evrede işçi sınıfına nazaran daha faal ve aktif olsa bile, proleter devrimcilerinin görevi, "Ülkenin iktisadî gelişme seviyesi müsait değildir" diyerek işçi sınıfına ikincil bir rol atfedip, işçi sınıfını bu sınıf veya zümrenin peşine takmak değil, bu sınıf veya zümreyle birlikte ortak düşmana karşı savaşta bir yandan bu dosta omuz vermek, itelemek, diğer yandan da öncülüğü kazanmaya çalışmaktır.

rak "Rus proletaryasının objektif şartları olgunlaşmamıştır", "bu nedenle Rus proletaryasının, Çarlık Rusya'sının politik konjonktüründe öncü bir rol oynamasına maddeten imkân yoktur", "Rusya'da proleter bir ihtilâlci olanak yoktur" mihveri etrafında, Lenin'i kitlelerden kopuk, "komplocu bir Blanquist", "küçük burjuva *maceraperesti*" diye suçlayarak, Marksizm adına, Leninist çizgiyi en sert biçimde eleştirmiştir.

Oysa Lenin'e göre, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki dünya ölçüsünde varılan çelişme had safhaya ulaşmıştır, kapitalizm artık çöküş dönemine girmiştir. "Tarih bize bu an için bir görev vermektedir, görevlerin en devrimcisi.. Avrupa gericiliğinin ve aynı zamanda Asya gericiliğinin en kudretli kalesinin yıkılması, Rus proletaryasını enternasyonal devrimci proletaryasının öncüsü haline getirmektir" diyen Lenin, kapitalizmin en uç noktaya ulaşmış olan çelişmelerinin sosyalist dönüşümü kaçınılmaz bir hale getirdiğini ve Çarlık Rusya'sının dünya kapitalizminin bütün çelişkilerini bağrında taşıdığını, bu nedenle dünya kapitalist sisteminin en zayıf halkası olan Çarlık Rusya'sında bir proletarya ihtilâlinin mümkün olduğunu görmekte ve örgütlenme v.s. gibi bütün hazırlıkları buna göre yapmaktadır, bu yıllarda.

Emperyalist dönemle birlikte ,tarihin lokomotifinin burjuvazi değil, proletarya olduğu esprisi, Leninist kesintisiz devrim düşüncesinin özüdür.

Emperyalizm henüz köylülükten kurtulamamış, zayıf ve genç işçi sınıflarını, ülkelerinin en devrimci sınıfları haline getirmiştir. Lenin, "artık proletarya devrimlerinin mihrakı doğu olmuştur" derken, bu kesintisiz devrim anlayışı içinde proletarya devrimine geçişi kastediyordu. Sömürge ve yarı sömürge olan bu ülkelerde proletarya devrimi, tek aşamada değil, iki aşamada, bu sürekli devrim esprisi içinde oluşmaktadır. Ve bu ülkelerde burjuva devrimi ile proletarya devrimi, "bir tek zincirin iki halkası", "bir tek tablo" durumundadır.

Şimdi gelelim sorunun en alıcı noktasına: Yarı sömürge, sömürge ülkelerin proletaryalarının, Marksist - Leninist sürekli devrimi omuzlayabilecek objektif şartları var mıdır? Diğer bir deyişle, "Millî demokratik devrimde proletaryanın öncü bir rol oynaması, için ülkenin iktisadî gelişme seviyesi müsaittir veya değildir ama bu objektif şartlar tam olarak olgunlaşmamıştır" soru ve önerileri tekelci dönemin Marksizmi için hiçbir anlam ifade etmemektedir. Bu tip tartışmalar, tekelci dönemde, Stalin'in deyişiyle, artık geride kalmıştır.

Stalin, meseleleri son derece açık bir şekilde koymaktadır: "Eskiden proletarya devrimine hazırlık devresinin şartlarının tahlili, genellikle ayrı olarak ele alınan, *şu veya bu ülkenin ekonomik durumu bakımından* yapılıyordu. Şimdi artık meselenin bu tarzda tetkiki yetersizdir. Şimdi meseleyi, *bütün ülkelerin veya ülkelerin çoğunluğunun ekonomik durumu açısından, dünya ekonomik durumu bakımından tetkik etmek gerekir,* çünkü ülkeler ve millî ekonomiler kendi kendilerine yeter birim olmaktan çıkmışlar, dünya ekonomisi denilen bir zincirin halkaları haline gelmişlerdir... Eskiden ayrı ayrı ülkelerde veya daha doğrusu gelişmiş şu veya bu ülkede, proletarya devrimi için objektif şartların varlığından veya yokluğundan söz etmek adetti. Şimdi artık bu görüş yetersizdir. *Şimdi devrim için objektif şartların dünya ekonomik sisteminin tamamında bir bütün olarak mevcut olup olmadığından söz etmek gerekir (15).* (Leninizmin ilkeleri, Sy. 30 - 31).

Ve Stalin, emperyalist dönemde, tek tek ülkelerde proletaryanın devrim için objektif şartlara sahip olup olmadığının tetkikini, II. Enternasyonal düşüncesinin bir ifadesi olarak görmektedir.

---

(15) İtalikler bize aittir.

"Bu sebeple ayrı ayrı olarak ele alınan şu veya bu ülkenin proletaryasının genel nüfusa nisbeti hakkında istatistik hesaplarına, emperyalizmin ne olduğunu anlamamış olan ve vebadan korkar gibi devrimden korkan II. Enternasyonal yorumcuların verdikleri özel önem tamamen büyütülmüştür." (J. Stalin, Leninizmin İlkeleri. Sy. 33).

Ve emperyalist zincirinin yakın gelecekte nereden kırılacağı sorusuna Stalin'in cevabı şudur: "Yine zincirin en zayıf bulunduğu noktada. Zincirin, örneğin Hindistan'da kırılması imkânsız değildir. Niçin? Çünkü Hindistan'da genç ve ateşli bir proletarya vardır. Ve *bu proletarya millî kurtuluş hareketleri gibi itiraz kabul etmeyen bir müttefike sahiptir.* Çünkü bu ülkelerde devrime karşı duran düşman, manevî her itibardan mahrum ve Hindistan'ın bütün ezilen ve sömürülen kitlelerinin nefretini haketmiş olan, herkesin tanıdığı yabancı emperyalizmdir" (16).

Gelelim saflarımızdaki sağ eğilime: Manifesto'daki modern sanayi proletaryası için gerekli öğeleri sıralayarak, "Türkiye proletaryası bu şartlara sahip değildir. Bu nedenle Türkiye proletaryasının, millî demokratik devrim mücadelesinde *"öncülüğü"* için Türkiye'nin ulaşmış olduğu iktisadî gelişme seviyesi yetersizdir, Bu dönemde, ön plânda rolü, asker - sivil aydın zümre oynayacaktır, zaten bugün yurt çapındaki esas mücadele işbirlikçilerle bu zümre arasında olmaktadır" mihveri etrafında, Kautsky'nin üretici güçler teorisine sıkı sıkı sarılan bu görüşün temelinde, görüldüğü gibi, II. Enternasyonalin *"takipçilik ideolojisi"* yatmaktadır. Bu, öncü, devrimci bir düşünce değil, *kuyrukçu, artçı* ve *evrimci* bir düşüncedir. Böyle bir görüşe millî demokratik devrim etiketi takmakla da "Proleter Sosyalist" olunamaz!...

---

(16) "Leninizmin ilkeleri, Sy. 32, Sol Yayınları", Herhangi bir tereddüde yer bırakmamak için şunun açıklanması yararlı olacaktır. Stalin'in, "emperyalist dönemde proletarya devrimleri için proletaryanın objektif şartları artık olgunlaşmıştır." Sözünü Leninist devrim anlayışı içinde ele almak gerekir. Şöyle ki, yarı sömürge ve yarı feodal bir ülkede proletarya hegemonyasının objektif şartlarını varolması demek, "sürekli devrim anlayışı içinde proletaryanın, zincirin ilk halkasını omuzlıyarak başarıya ulaştırıp, ikinci halkaya "sosyalizme" geçebilmesi için ülkenin gelişme seviyesi elverişlidir, demektir. Yoksa tek aşamada proletarya devrimini yapması demek değildir. Böyle bir düşünce anti Leninist ve bir bakıma Trotskist düşüncedir. İkinci önemli hususda şudur: Proletarya hegemonyayasının objektif şartlarının varolması ile devrimin objektif şartı (devrimin temel kanunu) birbirine karıştırılmamalıdır. Lenin'in ihtilâlci kriz teorisine göre devrimin temel kanunu şudur, "Bir devrimin olabilmesi için sömürülen ve ezilen kitlelerin eskiden olduğu gibi yaşamanın imkânsızlığının bilincine varmaları ve değişme istemeleri yeterli değildir. Devrim olabilmesi için sömürenlerin eskiden olduğu gibi yaşayamamaları ve hükümet edememeleri gerekir. *Millî ölçüde genel bunalım olmalan devrim imkânsızdır"* (Lenin'in hayatı ve eserleri Sy. 38, İtalikler bize aittir).

Bütün açıklığı ile "sağ" niteliği ortaya çıkan bu düşünceyi şimdi de bir başka açıdan ele alalım:

Objektif şartların oluşması için "İşçi sınıfının köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır" düşüncesi yanlıştır ve millî demokratik devrimin *"Köylü savaşı"*, *"Köylü devrimi"* niteliğine ters düşen bir sağ görüştür.

Bir kere, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde, işçi sınıfı kısa bir geçmişe sahiptir ve büyük çoğunluğunun köylülükle bağları tazedir. Bu kötü bir şey değil, bilâkis, millî demokratik devrim için elzem olan işçi - köylü ittifakını kolaylaştıran bir avantaj olabilir.

İkinci olarak, millî demokratik devrim mücadelesi, işçi sınıfının öncülüğünde yapılan bir köylü devrimidir.

"Köylü sınıfı millî hareketin esas ordusunu teşkil eder. Bu ordu olmadan güçlü bir millî hareket olamaz... Milliyet meselesi aslında bir köylü meselesidir. (J. Stalin'in, III. Enternasyonalin İcra Komitesinin Yugoslavya Komisyonunda 30 Mart 1925 tarihinde söylediği, Yugoslavya'da milliyet meselesine dair nutku) sözlerine atıfta bulunarak "Bu demektir ki, Çin inkilâbı aslında köylülerin inkilâbıdır... Japonya'ya karşı savaş'ta bir köylü savaşıdır... Yeni demokrasi siyaseti aslında köylüleri takviye siyaseti demektir" diyor, Mao Zedung. (17).

Lin Biao da, "Yaşasın Halk Savaşının Zaferi" broşüründe milli demokratik devrimin köylü savaşı niteliğini açıkça belirtmektedir. "Ta birinci devrimci iç savaş döneminde Mao Zedung arkadaş *köylü sorununun* Çin devriminde önemli bir yer tuttuğunu, emperyalizme ve feodalizme karşı gerçekleştirilecek burjuva demokratik devrimin aslında bir *köylü devrimi* olduğunu belirtmiş ve Çin proletaryasının burjuva demokratik devrimindeki temel görevinin köylü mücadelesine önderlik etmek olduğunu işaret etmişti. (.....) Köylüler, emperyalistlere ve onların uşaklarına karşı demokratik devrimin *ana* gücünü temsil ederler. (18)

Çin'de Mao'nun deyişiyle, "Proletarya saflarında burjuva reformizminin yankısı olan, Çen Tu-hsieu ve şürekası, bu gerçeği anlayamayarak, Leninist kesintisiz devrimin dışında, burjuvaziye öncülük tanıyan bir burjuva demokratik devrim öngörmüşlerdir.

Görüldüğü gibi "İşçi sınıfının objektif şartlarının olgunlaşması için köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır" önerisi, millî demokratik devrim teorisinden habersiz olmanın ta kendisidir. *İşçi sınıfının öncülüğü için "köylülükle bağlarının tam olarak kopmasını" beklemek, kuyrukçuluk politikasının savunucusu Çen Tu-hsieu'nun yanında, aynı batakhkta kulaç atmaktan başka bir şey değildir.*

SAĞ SAPMA VE DEVRİMCİ PRATİK

Son olarak bu görüşü bir de "devrimci pratiğin" canlı pınarına sokalım.

"Türkiye proletaryası, millî demokratik devrimde öncülük için objektif şartlara sahip değildir" veya - aynı anlama gelen - "Türkiye'nin bugünkü ekonomik gelişme seviyesi, işçi sınıfının millî demokratik devrim için öncülüğünü imkânsız

(17) Mao Zedung, Yeni Demokrasi, Sy. 44, Sosyal Yayınları,
(18) Lin Biao, Yaşasın Halk Savaşının Zaferi Sy. 26 ve 54 Bilim ve Sosyalizm Yayınları,

kılmaktadır", "proletaryanın bu objektif şartlara sahip olabilmesi için... köylülükle, özel mülkiyetle bütün bağları tam olarak kopmalıdır" sözleri, dünya proletarya hareketinin devrimci pratiklerini inkâr etmek demektir.

Bilindiği gibi Çin'de millî demokratik devrim, proletaryanın hegemonyası ile zafere ulaşmıştır. Ve proletaryanın ideolojik, örgütsel ve politik öncülüğü ile sosyalizme geçilmiştir.

Kuomintang'ın devrimci bir çizgi izlediği (Mao Zedung, Li Ta Çoa, Lin Po Çu, ve Çuyu-Pay'ın merkez komitesine seçildikleri), "Rusya ile ittifak", "Sosyalistlerle işbırliği", "Köylülere işçilere yardım" ilkelerinin kabul edildiği, Çin komünist partisinin millî demokratik devrim mücadelesinde son derece etkin olduğu 1924-27 Devrimini sevk ve idare ettiği- bir dönemde, 1926 Martında, Mao Zedung Çin işçi sınıfı hakkında şunları söylemektedir: "Çin'de modern proletarya aşağı yukarı iki milyon civarındadır. Çin, ekonomi bakımından geri olduğu için modern proletarya sayısı fazla değildir... Çin'de şimdilik pek az modern kapitalist tarım vardır. Tarım proletaryası denilen, yıllık, aylık ya da günlük olarak tutulan tarım ırgatlarından ibarettir" (19). Çin komünist partisi'nin öncülüğünde Japonya'ya karşı güçlü bir millî birleşik cephenin kurulduğu, Çin komünist partisinin komutlarına yığınların kulak verdiği, kurtarılmış bölgelerde millî demokratik hükümet birimlerinin kurulduğu bir evrede, Mao Zedung, Çin proletaryasının niteliğini şöyle belirtmektedir: "Çin proletaryası, geniş ölçüde, iflas etmiş köylülerden meydana gelmiş olduğundan, köylülükle tabiî bağları vardır. Bu da proletarya ile köylülüğün ittifakını kolaylaştırır. Binaenaleyh, köylülüğe kıyasla küçük hacmi, kapitalist ülkelerin proletaryasına kıyasla genç yaşı ve burjuvaziye kıyasla düşük kültür seviyesi gibi bazı kaçınılmaz zaaflarına rağmen, Çin proletaryası, Çin inkilâbının temeli olabilmiştir" (20).

Görüldüğü gibi, millî demokratik devrimin en üst aşamalarında, millî birleşik cephenin öncülüğünü yaparken bile, Çin proletaryası, bu sağ görüşün önerdiği biçimde değildir.

Fidel Castro'nun ikinci "Havana Bildirisi"nde söylediği şu sözler de soruna son derece açıklık getirmektedir: "Eğer Amerika kıtasının geri kalmış ülkelerinde işçi sınıfının sayıca nisbeten az olduğu doğru ise, içinde yaşadığı insanlık dışı şartlar belli olduğuna göre, devrimci işçi ve aydınlar tarafından yönetilip ulusal kurtuluş mücadelesinde kesin bir rol oynayan sosyal bir sınıf var demektir. Ülkemizde egemen olan noktalar, sanayinin geri kalmışlığı ve tarımının feodal karakteridir." (21)

İki milyon civarında imâlat sanayiinde çalışan, dört milyona yakın proletaryanın bulunduğu ve nüfusunun % 70'i köylülerden oluşan, tarımda, feodal ilişkilerin yanında kapitalist ilişkilerin uç verdiği bir ülkede (Türkiye'de), proletaryanın millî demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartları yoktur; ve bu şartlara sahip olabilmesi için "köylülükle, özel mülkiyetle bağları tam olarak kopmalıdır" diyen görüşün devrimci olmadığını, devrimci pratiğin canlı pınarı açıkça göstermektedir. Devrimci pratik, "proletaryanın milli demokratik devrime öncülüğü için gerekli olan objektif şartları, önerilen bu biçimi ile onaylamamaktadır.

---

(19) Teori - Pratik Sy. 135 - 137, Mao Zedung, Sol Yayınları,
(20) Yeni Demokrasi, Sy. 97. Mao Zedung, Sol Yayınları,
(21) "Sosyalist Devrim" Sy. 31. Fidel Castro.

Devrimci pratiğin doğrulamadığı her teori boş ve kof bir doğma, bir spekülasyondur. "... Her teori zorunlu olarak, pratiğe dönmelidir ve bu iki sebepten böyle olmalıdır; birincisi, teori kesin olarak pratik tarafından yaratılmıştır, dünyayı seyreden heveskârca, boş bir merak için değil, dünyayı değiştirmeye yardım etmek için kurulup hazırlanmıştır; ikincisi, mademki gerçek, kesintisiz hareket ve değişikliktir, kendi kendine yeterli olmaya bakan her teori kısırlaşır, artık ölü bir doğmadan başka bir şey değildir; ısrarla, durmadan pratiğe dönmezse bilgi süreci duraklar..." (22)

Görüldüğü gibi "objektif şartlar" meselesini dört ayrı bölümde, değişik açılardan ele alarak inceledik.

Meseleyi bu sağ görüşün koyduğu biçimde koymak, teoride, Marksist önermeleri kof doğmalar haline getirmek ve Marksizmin diyalektiğinden hiç bir şey anlamamak demektir; pratikte ise, proleter devrimci hareketi küçük burjuva devrimcilerine teslim etmektir. Böyle bir tahlil, Türkiye işçi sınıfını gücünden daha aşağı seviyede, dolayısiyle antiemperyalist safları olduğundan daha az kuvvetli, Amerikan emperyalizmi + işbirlikçi burjuvazi + feodal mütegallibe cephesini de olduğundan daha "az zayıf" değerlendirmek demektir. *Düşman kuvvetlerini, olduğundan daha kuvvetli, devrimci kuvvetleri ise, olduğundan daha zayıf değerlendirmek, "sağ oportünizmin", "PASİFİZM"in değişmez karakteridir.*

Aslında bütün bunların temelinde, kendine ve işçi sınıfına güvenemiyen *pasifist* bir küçük burjuva düşüncesi yatmaktadır. Bir ülkede halk savaşı vermek, devrim yapmak, herşeyden önce, kendine ve özgücüne güvenmekle mümkün olur. Ancak kendi özgücümüze güvenerek bu ölüm kalım mücadelesinin altından alnımızın akıyla çıkabiliriz. (Elbette bu, ittifaklardan yararlanmamak demek değildir. Mücadelemizin bütün aşamalarına "mümkün olan en geniş cepheyi kurmak politikası" hakim olmalıdır.) *Zafere giden yolda, küçük burjuvazinin devrimci iktidarı zorunlu bir durak olsa bile, proleter devrimcilerinin görevi, işçi sınıfını, ihtimaller üzerine kurulmuş bir politikaya dayanarak, küçük burjuvazinin peşine takmak değil, tam tersine, onu bilinçlendirerek, örgütleyerek bütün halkın öncüsü durumuna getirmektir. "Sen kendini hele bir işine ver, gerisi gelir." (23)*

PROLETARYANIN ÖNCÜLÜĞÜ MESELESİ

"Türkiye proletaryasının milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar vardır" sözünde kastedilen şu andaki fiili bir öncülüğü değildir. "Ülkemizde proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar mevcuttur" demek, "Türkiye'nin erişmiş olduğu iktisadi gelişme seviyesi, milli demokratik devrim stratejisine uygundur; objektif gücü bakımından Türkiye proletaryası bu mücadeleyi omuzlayabilecek bir potansiyele sahiptir" demektir.

Türkiye proletaryasının *pratikte öncülüğü* (fiili öncülüğü) için proletaryanın subjektif şartlarının (biliçlenme ve örgütlenme düzeyinin yüksek olması) olgunlaşmış olması gerekir; yani, bilimsel sosyalizmin silahı ile teçhizatlanmış öncü bir proletarya müfrezesinin var olması, proleter yığınlarının oldukça büyük bir kısmının kendi partisinin komutlarına kulak vermesi ve işçi köylü ittifakının sağlan-

(22) Felsefenin Temel İlkeleri, Sy. 194. George Politzer Sol Yayınları.
(23) Lenin, Napolyon'un bu sözünü işçi sınıfına güvenmeyen eyyamcılar için kullanmıştır.

mış ve bu ittifak üzerinde bütün antiemperyalist sınıf ve zümreleri kapsayan bir *Millî Cephenin* kurulmuş olması veyahut bu yolda epeyce mesafe katedilmiş olması gerekir. Elbette, bu şartlar yokken, hele de şehir ve köy proletaryasının ve emekçilerinin hala önemli bir kısmının baş düşmanları olan emperyalizmin Türkiye'deki uzantısı A.P. iktidarının yada statükocu muhalefetin peşinden gittiği, şehir ve köy proletaryasının geniş çevrelerinin öz devrimi sosyalist devrimden habersiz olması bir yana, ülkesinin işgâl altında olduğunun bile farkında olmadığı bir evrede, proletaryanın fiili öncülüğünden bahsetmek, oportünizmin daniskasıdır. Böyle bir tutum, proleter devrimci harekete ihanet ve emperyalizme hizmetten başka bir şey değildir.

OBJEKTİF — SÜBJEKTİF İLİŞKİSİ

Sorunu, öz ve açık bir şekilde ortaya koyabilmek için objektif ve subjektif şartlar üzerinde biraz durmak gerekiyor. Objektif ve subjektif şartları, aralarındaki ilişkiyi ortaya koymadan, birbirlerinden bıçak gibi ayırmak metafizik bir tutumdur. Objektif ve subjektif şartlar birbirlerine kopmaz bağlarla bağlıdırlar; objektif ve subjektif şartlar karşılıklı etki durumunda bulunurlar ve her an onların karşılıklı nisbi önemlerini en yakından değerlendirmek gerekir.

Sübjektif şartlar, objektif, şartların üzerinde yükselir, diğer bir deyişle, her ülkenin ekonomik bünyesi, maddi varlığı, proletaryasının örgütlenme ve bilinçlenme düzeyini -geniş sınırlar içinde- tayin eder. Objektif şartlar nihai olarak, bir ülkenin proletaryasının o süreç içindeki, tabir yerinde ise, alın yazısını çizer. Proletaryası yok denecek kadar cılız, sömürge bir ülkede nasıl ki güçlü bir proleter devrimci akımdan söz edilemezse; proletaryası gelişmiş olan bir sanayi ülkesinde de, gücü az da olsa, Marksist bir akımın var olmamasından bahsedilemez.. Madde ilk veridir. Bilinç ikinci veridir ve türevdir. Sanayii belli bir seviyede olan Türkiye gibi yarı sömürge ve yarı feodal bir ülkede, bugünün devrimci şiarı nasıl "Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye" şiarı ise, sekter ve gerici şiar da "Sosyalist Türkiye" şiarıdır. Şöyle bir öneri ileri sürülebilir; "madem ki Türkiye'de proletaryanın objektif şartları tam olarak mevcuttur, o zaman proletaryanın "kendi kendine bir sınıf" değil de "kendisi için bir sınıf" durumunda olması gerekir." Bu, diyalektiği anlamamak, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki ilişkiyi mekanik olarak ele almaktır. Bu, Marksist materyalizmin *birinci* çizgisi olan "biçim, muhtevadan sonra gelir"den bihaber olmak demektir. (Burada bilincin ve bilginin gecikmesi söz konusudur.) Tarihte bu tip düşünceyi Objektivistlerde II. Enternasyonalin oportünist yöneticilerinde görmekteyiz; ekonomik seviyedeki gelişme, üretim güçlerinin gelişme düzeyi, politik ve sosyal dönüşümleri kendiliğinden, otomatik olarak sağlar şeklinde özetlenebilecek bu düşünce, bu "Marksist"leri pasif bir kaderciliğin rehaveti içerisinde yıllar boyu uyutmuştur. Sübjektif şartlar, elbetteki objektif şartların pasif bir yansısı değildir, tam tersine aktif bir yansısıdır. Pasif yansısı biçiminde düşünmek mekanik materyalizme özgüdür (Ekonomist bir düşüncedir). Emperyalist dönemde dört milyona yakın proletaryanın bulunduğu Türkiye'de "proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar olgunlaşmamıştır" diyen ve olgunlaşması için "köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır" şartını ileri süren görüş, daha önce açıkladığımız gibi ekonomist bir görüştür, ekonomizmin, emperyalizmin III. bunalım devresinde derinleştirilmesidir. Aynı şekilde Türkiye gibi bir ülke için "proletaryanın objektif şartları olgunlaşmış olsaydı, proletaryanın öz örgütü var olurdu" görüşü de yine ayni düşüncenin mahsulüdür.

Objektif şartlar, sınırlı da olsa, sübjektif şartlarda mutlaka yansır. Tersini düşünmek metafizik bir düşüncedir. Bu gün Türkiye proletaryasının olgunlaşmış olan objektif şartları, sübjektif şartlarında yansımaktadır. Batman'da, Singer'de, Demirdökümün de, Ereğli'deki işçi hareketleri, işçi aristokratlarının bütün uyutma ve engelleme çabalarına rağmen, Amerikalı patronlara karşı "Bağımsız Türkiye", "Kahrolsun Amerika" şiarlarıyla fabrikalarını işğal eden Singer işçilerinin hareketleri, sarı Sendika "Metal-İş"in bütün engelleme çabalarına rağmen "Kahrolsun Amerika" diyerek ve işbirlikçi Vehbi Koç'a karşı fabrikayı işgal ederek, işgali kırmaya çalışan işbirlikçi iktidarın toplum polisini ters geri püskürten demir döküm işçilerinin hareketleri..

Bütün bu hareketler, bir bakıma, mesleki hak ve istemlerin ötesinde mevcut rejime, Amerikan emperyalizmine karşı tavır alışlar değil midir? Yani bütün bu hareketler ekonomik mücadeleyi de aşıp siyasi bir mücadeleye dönüşme *belirtileri* değil midir? (Siyasi hale dönüşmeye *yönelmesi* demek, sosyalist mücadele olması demek değildir. Sosyalist mücadele olması için mücadelenin tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir.) Aylardan beri süregelen işçi sınıfı hareketi, işçi sınıfının *sınırlı da olsa,* "Kendi kendine sınıf" dan, "Kendisi için sınıf" durumuna geçmekte olduğunun belirtileridir. Bütün bu hareketler işçi sınıfının potansiyel öncülüğünün fiili bir öncülüğe dönüşebileceğinin ilk işaretleridir. Milli kurtuluş savaşımızın bu aşamasında, proleter devrimcilerinin yönettiği gençlik hareketleri ve yoksul köylülerin toprak işgalleri bir tarafa bırakılırsa, hangi sınıf ve zümre işçi sınıfımız gibi açık olarak emperyalizme ve müttefiklerine karşı kesin tavır alıyor ve bu yolda eylem ortaya koyuyor? Bütün bu hareketler işçi sınıfımızın objektif koşullarının varlığının ve yansımasının belirtileridir. İşçi sınıfının bu hareketleri üzerinde o mahallerdeki işçi sosyalistlerin elbette rolleri küçümsenemez. Ama, Ankara ve İstanbul'da yayın organları etrafında kümelenmiş bizler, bu hareketlerin peşine takılmak durumunda kalmaktayız. Şüphesiz, proleter devrimci hareketimiz henüz işçi hareketlerini koordine edici ve işçi sınıfını bütün halkın milli demokratik devrim mücadelesinin lokomotifi durumuna getirecek seviyeye erişmemiştir. Proleter devrimci kadroların dağınık, çeşitli kümelenmeler içinde ve nihai olarak etkisiz olmasında çeşitli etkenler rol oynamaktadır -bu ayrı bir yazı konusu olacak kadar önemlidir- Konumuz bu olmadığı için bu etkenlere çok kısa birkaç örnek vermekle yetineceğiz: Proleter devrimci bir partinin olmaması, küçük burjuva devrimci fraksiyonunun -tali- görevini mükemmel yapması dolayısıyla kısa zaman dilimi için de olsa etkinliğini saflarımızda sürdürebilen sağ sapma, ve "kötü teori yapılabildiği gibi kötü pratiğinde yapılabileceği..."

"Türkiye işçi sınıfı hegemonyasının objektif şartları olgunlaşmamıştır" diyen *sağcı görüşün* Türkiye'deki konjonktürü değerlendirişi oldukça ilginçtir: "Somut şartların somut tahlilinden hareket eder ve idealizme sapmazsak, daha bir süre Türkiye'deki devrimci harekette asker - sivil aydın zümrenin önemli bir rol oynayacağını görürüz. Bugün de yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle bu kuvvet arasında cereyan etmektedir. Proleter devrimcileri ancak yeni yeni, o da esas olarak gençlik hareketlerine dayanarak mücadelede yer almaktadır." (24)

Sınıfsal durumu gereği, küçük burjuvazi emperyalizmin karşısındadır. Kaldı ki Türkiye'deki asker - sivil aydın zümre bu sınıfının en bilinçli ve uyanık kesimi-

---

(24) Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık, Sayı 12, S. 446.

dir. Ve dünyanın ilk milli kurtuluş savaşının yöneticisi olmuş, "Laiklik ve milli kurtuluşçuluk" diye tanımlayabileceğimiz Kemalist düşünce ve eylemin mirascısıdır. % 60'ı okuma yazma bilmeyen, feodalizmin baskısı altındaki küçük burjuvalar ülkesinde, elbette, "daha bir süre devrimci harekette asker - sivil aydın zümre önemli bir rol oynayacaktır. Ama, "yurt çapında" esas mücadele, işbirlikçilerle Kemalistler arasında cereyan etmekte demek değildir bu. Gerçekten Kemalistlerin bu günkü devrimci mücadeledeki yerleri azımsanamıyacak kadar önemlidir. Fakat emperyalizme ve müttefiklerine karşı mücadelenin tek devrimci alternatifi değillerdir. Bu gün emperyalizme karşı ilk boy hedefi Kemalistler değil, proleter devrimcileridir. (25) "Türkiye'de esas mücadele, işbirlikçilerle Kemalistler arasında oluyor" sözü, "Türkiye proletaryasının objektif şartları yoktur" sözünün doğal bir sonucu ve devrimci sosyalist teoriden sapmanın pratiğe yansımasının açık bir belirtisidir. Evet, bu gün proletarya öz örgütüne sahip değildir ama, Kemalistler de öz örgütlerine sahip değillerdir. "Proleter devrimciler ancak yeni yeni, o da esas olarak gençlik hareketine dayanarak mücadelede yer almaktadırlar." (Şahin Alpay, "Türkiye'nin Düzeni Üzerine" Aydınlık sayı 12. sayfa 466.) sözü iki nedenden dolayı yanlıştır. Bir kere böyle bir değerlendirme, Türkiye Proleter hareketinin geçmişini küçümseme anlamı taşır. Bunu söyleyen arkadaş, tarihi bir ad taşıyan AYDINLIK dergisinin, yarım yüzyıl önce proleter devrimci hareketin organının adını taşıyan bu derginin yazarı olduğunu unutmaktadır. Türkiye'deki sosyalist hareketin yarım asırdan fazla bir geçmişi, bir tarihi vardır. (26) Bu denli köklü bir geçmişe sahip olan Türkiye proleter hareketi için, "Türkiye'nin siyasi platformunda yeni yeni, o da gençlik hareketlerine dayanarak yer alıyor" demek, en yumuşak deyişle, doğru bir değerlendirme değildir. Bugüne kadar ki proleter devrimci mücadelenin hiç mi Sosyalist birikimi olmadı? Yarı feodal bir ülkede, sosyalist olmadığı halde sosyalist bir kimlik ile Türkiye halkının karşısına

---

(25) Türkiye'deki sosyalist hareketin etkinliğine örnekler verelim: F.K.F. nin Türkiye politik konjonktüründeki etkinliği, (T.D.G.F. Bilimsel sosyalizmi öğrenme yolunda gayret gösteren ve bu yolla devrimci pratiğe katılan sosyalist gençliğin örgütüdür.) İşgale varan köylü ve işçi hareketlerinde, o bölgedeki proleter devrimcilerin bu hareketleri örgütleme ve kanalize etmelerindeki etkinlikleri, devrimci yayın organları olarak, Aydınlık, Türk Solu'nun, Türkiye politik hayatındaki etkinlikleri, (Oportünizmin bütün denetimine ve sosyalist bir niteliğe sahip olmamasına rağmen) T.İ.P. nin, içindeki proleter devrimci unsurların itelemeleri ile de olsa, Türkiye politikasındaki etkinliği, (Daha pek çok örnek verebiliriz).

(26) Milli kurtuluş savaşımızdan bugüne kadar ki süregelen proleter devrimci mücadele öyle pek kolaylıkla azımsanacak bir şey değildir; 20 Eylül 1919'da Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkasının kurulması, kurulmasından 3 ay sonra 2000 işçi delege ile ilk kongresini yapmış olması, İngiliz sansürüne rağmen Marksist bir yayın organı olan Aydınlık'ın çıkartılması, 1946'da Türkiye Sosyalist Emekçi Köylü Partisi'nin kurulması ve bu ara dönem de siyasî irticaa karşı, demokrasi düşmanlarına bile şapka çıkarttıracak kadar güçlü bir mücadele verilmiş olması, 951 olgusu, Vatan Partisi'nin kurulması öyle bir kalem de karalanacak olgular değildir.

çıkan TİP'nin, Filipin demokrasiciliği şartlarına ve oportünist yönetime rağmen, derme çatma bir örgütlenme ve kısa bir seçim çalışması ile "300 bine yakın" oy almasının başlıca nedeni, 1919'dan bugüne kadar gelen Türkiye proleter devrimci hareketinin oluşturduğu birikimdir. Diğer bütün etkenler bu ana etkenin yanında önemsiz ve talidir. (27)

İkinci olarak, haldeki proleter devrimci saflardaki örgütsüzlük ve dağınıklık bizleri yanıltmasın; gerçekte, hareketimiz büyük bir atılım yapmanın eşiğindedir. Toplumun çeşitli kesimlerinde ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde proleter devrimci hareket bir çığ gibi büyümekte, gelişmektedir. Hareketimiz Türkiye'nin en ücra köşelerine kadar uzanmaktadır. Hemen hemen her bölgede bir proleter devrimci gurup veya kişi vardır. *İçinde bulunduğumuz aşama demir gibi bir disipline sahip bir proletarya örgütünün içinde bu hareketi merkezleştirmektir.* Toplumların, sosyal olayların gelişimi düz bir çizgi izlemez, trentler çizerek akar. Bugün bir "trent" atlamasının içindeyiz. Çok kısa bir zaman dilimi sonra bu süreci geçmiş olacağız. Bir çığ gibi büyümemize siyasi irtica engel olamaz. Hayatın gerçekleri, safsatalarına karşı her zaman muzaffer olmuştur, olacaktır da.

Yazımızın bu bölümünü bitirmeden önce, öteki sağ oportünizmin, yani "emperyalizme teslimiyeti oluşturan" Emek fraksiyonunun proletaryanın objektif şartlarını değerlendirmesi üzerinde biraz duralım. Emek'e göre, "Türkiye'de objektif şartlar sosyalist devrim için uygundur. Tarımda kapitalist üretim ilişkileri hakimdir. Feodal kalıntılar % 5 gibi önemsiz bir teferruattır. Üst yapıda gözüken feodal ideolojiler ise bir önceki üretim tarzının tortularıdır. Ve haldeki "az gelişmiş kapitalist" ilişkiler tarafından massedilmiştir."

Bir an için feodal kalıntıları % 5 gibi önemsiz bir teferruat olarak kabul edelim; Marksist materyalizme göre bir düşünce, bir ideoloji varlığını meydana getiren maddi şartlar kaybolduğu halde, bir zaman için varlığını sürdürür. Ama, bir önceki üretim düzeninin ürünü olan ideoloji, objektif çelişkiler geliştiği ölçüde gerilemek zorundadır, artık geçmişe dönüş imkansızlaşır. Yeni gelişmekte olan üretim güçlerine uygun düşünce, ideoloji, eskinin yerini alır. Ülkemize bir bakalım; Atatürk döneminde sinmiş, pusmuş olan feodal ideolojiler, 1950 Demokrat Parti hareketi ile birlikte birdenbire bir çığ gibi büyümüş ve gürbüzleşmiştir. Bugün "nurculuk hareketi" o denli etkilidir ki, ülkedeki "politik iktidarın" oluşumuna, eli altındaki birkaç milyonluk oyu istediği yöne kanalize ederek "ağırlığını" koyabilmekte, hatta zaman zaman müttefiki işbirlikçi burjuvaziyi bile ürkütmektedir. Şimdi bu beylere sormak gerekir; Marksist diyalektiğe göre, feodal üretim düzeni büyük ölçüde tasfiye olmuş olsaydı, bu feodal ideolojilerin giderek gerileyip, etkinliklerini yitirmeleri gerekmez miydi? Oysa 1950 den bu yana gelişim açıktır: feodal ideolojiler giderek semirmiş, güçlenmiş ve toplum yaşantısında etkinliğini çok fazla arttırmıştır. Uzağa gitmeğe gerek yok, son seçimlerde partilerin aday listelerine şöyle bir göz atmak kafi; ağalığın, şeyhliğin, aşiret reisliğinin adaylıkta nedenli önemli olduğu açıktır. Seçim sonrası, sadece mezhepciliğe dayanarak seçmenlerin karşısına çıkan bir partinin azımsanmayacak sayıda oy toplayabildiğini hepimiz gördük. Görüldüğü gibi, derinliğine bir araştırma yapmadan, yüzeyde bir değerlendirme ile bile feodal kalıntıların öyle % 5 lik artıklardan olmadığı açıktır. Erdost'un belirttiği gibi, tarımda feodal ilişkilerin yanında kapitalist

---

(27) Elbette "oy mekanizması" kesin bir ölçü değildir. Ama, bir birikimin ifadesidir.

ilişkiler uç vermektedir. Bu durumda kalkıp da, "tarımda feodal sömürü yüzde şu kadar, kapitalist sömürü şu kadar" diye hesaplar yapmak hatalıdır. Marksizmin dışında bir metotla meselelere yaklaşmaktır. 1905 Rusyasında, bugün Emek-fraksiyonunun yaptığı tahlilleri yapan ihtilâlci sosyalist'lere, Lenin'in cevabı açıktır: "Rusya'da modern büyük toprak işletmesi, derebeylik ve kapitalizmin karakterini bağrında toplar. Köylülerin büyük toprak ağalarının karşısındaki bugünkü mücadeleleri, objektif değer ve kapsam bakımından, derebeylik kalıntılarına karşı mücadeledir. Ama bütün tek tek durumları ayırdıktan sonra her durumu ayrıca ölçüp tartmak ve derebeyliğin bitip pür kapitalizmin başladığı noktayı matematik bir kesinlikle bulmaya girişmek, kendi ukalalığını Marksistlere yüklemekten başka bir şey olamaz. Bır bakkaldan satınalınan değer emek payıyla hırsızlık payını ayıramadık diye, değer emek teorisini inkâr mı edelim baylar?..." (28).

Ayrıca, ülkemizde feodal artıkları % 5 değil de % 05 olsa bile, Marksist diyalektik analize göre, bugünün devrimci şiarı "Sosyalist Türkiye" olamaz. Tersini savuumak "nihai tayin edici çelışme" ile "baş çelişmeyi" birbirine karıştırmaktır. Bır toplumun bünyesi karmakarışık çelişmeler bütünüdür. Bu çelişmeler arasında, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişme, nihai tayin edici olan temel çelişmedir. Ama o anda "baş çelişme, bu çelişme olmayabilir. Örneğin yeniden paylaşım savaşında, Alman işgali altındaki gelişmiş kapitalist bir düzene sahip Fransa'da baş çelişki, proletarya-burjuvazi çelişmesi değil, burjuvazinin işbirlikçi kesimi hariç, bütün Fransız halkı ile Alman emperyalizmi arasındadır. Türkiye'deki temel çelişmenin proletarya burjuvazi çelişmesi olduğunu varsayalım, bu koşullara rağmen, biz sosyalist devrim şiarını ortaya atamayız. Çünkü bu gün için tayin edici çelişme, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme değil, Yankee emperyalizmi ile bütün Türkiye halkı arasındadır. Bu durumda, proletarya partisinin görevi, proleter devrimcilerinin görevi, "sosyalist devrim" çığlıkları atmak değil, bütün ulusun en bilinçli sözcüsü olarak millî cephenin başına geçip, Amerikan postalları altında ezilen milli bağımsızlık bayrağını yükselterek milli devrimi yapmaktır. Bu baş çelişme çözümlenmeden ülkede ne "sosyalist devrim yapılabilir ne de sosyalizm kurulabilir. İşgal altındaki bir ülkede Marksistlerin ilk görevi, "sosyalist" değil "milli devrim"i yapmaktır. "Sosyalist mücadele" "antiemperyalizmi" de içeriyor diye, millici sınıfları karşına alarak "sosyalist devrim" şiarıyla ortaya çıkarsan, Amerikan emperyalizminin ekmeğine yağ sürerek Türkiye Ulusuna, Türkiye proletaryasına ve Enternasyonal proletarya hareketine ihanetlerin en büyüğünü yapmış olursun!

Açıktır ki, II. millî kurtuluş savaşımız düz bir hat izlemeyecektir. İçinde ayrıca evrelere ayrılmış çeşitli aşamalardan geçerek başarıya ulaşacaktır. Bu süre içinde, çeşitli ittifaklardan yararlanacağız, tabii düşman cephesi de. Bir yandan emperyalizme karşı mümkün olan en geniş milli cepheyi kurmaya, öte yandan da proletaryaya politik bilinç götürmeye çalışacağız. Bunun için millici sınıflara gideceğiz, görev alanımız bütün millici sınıfların alanıdır. Proleter devrimcisi olarak, Amerikan emperyalizmi + işbirlikçi burjuvazi + mütegallibe ittifakına karşı bütün alanlarda en kesin mücadeleyi vereceğiz. Proletaryanın kendiliğinden eylemleri içine girerek, bu ekonomik mücadeleleri örgütleyerek siyasi mücadelelere

---

(28) Lenin, Küçük Burjuva Sosyalizmi ve Proletarya Sosyalizmi Seçme Yazılar, Sy. 69.

dönüştürmeye çalışarak, geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyasına girişerek proletaryaya sosyalist bilinç vermeye çalışacağız. Proletaryaya oportünizmin bütün biçimlerini göstererek, gençlik hareketlerinin anlam ve niteliğini, Kemalizmin tarihi geçmişi ve millî kurtuluşçu geleneğini tekrar tekrar anlatarak, II. millî kurtuluş savaşımızda işçi ve köylü kitlelerinin en yakın dost ve müttefiki olduğunu belirterek politik bilinç götüreceğiz. *Ama bütün bunları yaparken proletarya hareketinin siyasî bağımsızlığını göz bebeğimiz gibi koruyacağız!..*

İTTİFAKLAR POLİTİKASI ve SAĞ SAPMA

ÜNLÜ İKİLİ GÖREV

Emperyalizmin boyunduruğu altında bulunan yarı feodal bir ülkede, proleter devrimcilerinin ikili bir mücadele biçimi içinde olmaları gerektiği açıktır; bir yandan emperyalizme karşı mücadelede bütün millici sınıf ve tabakaların yanında yer almak, anti emperyalist cephenin kurulması için azami gayreti göstermek, öte yandan da proletaryaya politik bilinç vererek örgütlemek ve onu bütün halkın öncüsü durumuna getirmektir.

İşçi sınıfını bütün halkın öncüsü durumuna getirmek için 'önce kuvvet kazanalım, sonra örgütlenmiş bu güç ile ittifaklara girelim" diye düşünmek, görevleri sıraya koyduğu için, Marksizmin dışında, metafizik bir düşüncenin ürünüdür.

Bir yandan geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası yürüterek işçi sınıfına sosyalist bilinç vereceğiz, işçi köylü kitlelerini örgütleyeceğiz, öte yandan da diğer bütün millici sınıflara milli demokratik bilinç vermeğe çalışarak, onların antiemperyalist hareketlerine destek olarak, öz örgütlerine kavuşması için mücadele edeceğiz ve milli cephenin kurulmasına çalışacağız. Bu, diyalektik bir bütündür. Bu ikili mücadele birbirinden ayrılamaz. Önce birisi sonra diğeri ele alınamaz, ikisi bir arada yürütülmelidir.

Bütün bunlar, her zaman tekrar edilen, bilimsel sosyalizmin genel doğrularıdır. Sorunu bu soyut şekli ile bırakırsak, hiçbir şeye aydınlık getiremeyiz ve pratikte bu soyut formülasyonun hiç bir değeri yoktur. -Bu hali ile bırakılırsa tabii-Mutlaka, sorunu *soyut* plândan *somut* plâna indirmemiz, ve somutun tahlilini yapmamız gerekir. *Nasıl ki, bir süreçteki içiçe geçmiş bütün çelişkileri birbirine eşdeğer kabul etmiyorsak, bir çelişkili bütünde de (bu ikili görevde de) iki çelişik yönü eşit olarak ele alamayız.* Bu iki çelişik görevi eşdeğerde ele almak, "proleter devrimcilerinin hiç bir iş yapmaması" demektir. Çünkü bu karşıt iki yön birbirini dengelediği için, hareket yerini statiğe terkedecektir. Şu halde, dinamik bir durumdan bahsetmek istiyorsak mutlaka bu iki yönden birisinin diğerine nazaran, az da olsa, ağır basması gerekir. Bu iki yönden bütünün karakterini belirliyen yönüne çelişkinin ağır basan yönü, ötekine de çelişkinin ikincil yönü denir.

Şimdi gelelim meselenin en can alıcı yerine; "Bir yandan proletaryaya sosyalist bilinç götürüp onu örgütlemek, proletaryayı öz partisine kavuşturmak, diğer yandan da, millici sınıfların anti-emperyalist mücadelesine omuz vermek, onları öz örgütlerine kavuşturmak için çalışmak" şeklinde konulan bu iki çelişkili görevden hangisi ana görev, hangisi tali görevdir? Milli demokratik devrim mücadelemizin bu aşamasında proleter devrimcilerinin ana görevi nedir? Bugün-

kü taktik hedeflerimizin çizilmesi açısından bu son derece önemlidir. *"Bir çelişmenin ana ve tali yönlerinin incelenmesi, devrimci bir partinin siyasi, askeri, stratejik ve taktik direktiflerini tayinde önemli metodlardan birisini teşkil eder."* (Mao Zedung) "Bazen birisi, bazı hallerde de ötekisi tali veya ana görev olur, duruma göre değişir." cevabı eklektik ve *ciddi* olmayan bir cevaptır. Bu soruya cevap vermeden önce, içinde bulunduğumuz evrenin niteliğini kısaca çizelim; bir kere, bu evrenin en belirgin niteliği işçi sınıfı da dahil olmak üzere bütün millici sınıfların bilinç seviyesinin düşüklüğüdür. İkinci olarak, bütün millici sınıflar öz örgütlerinden yoksundurlar. TİP de proleter devrimciler, CHP'inde de Kemalistler ancak bir hizip teşkil edebilmektedirler.

Mücadelemizin bu evresinde, bu koşullar altında proleter devrimcilerinin ana görevi (dikkat edilsin, bütün veya tek görevi değil) *işçi yığınlarının dışındaki, diğer millici sınıfların veya zümrelerin öz örgütlerine sahip olması için çalışmak, Kemalistlerin cılız da olsa yürüttükleri devrimci mücadelelerine destek olunması değil, işçi sınıfına bütün siyasî gerçekleri açıklama kampanyası ile sosyalist bilinç götürmek, işçilerin kendiliğinden gelişen hareketlerini örgütlemek ve proletaryayı öz partisine kavuşturmaktır.* Diğer bir deyişle, proleter devrimcileri olarak güç ve olanaklarımızın önemli bir kısmını bu ana yönde, geri kâlan kısmını da tali yönde istihdam edeceğiz. Bu çelişkili ikili görevi bu kadar somuta indirgeyerek, karakterize etmemiz, bu ikili yönün karşılıklı ilişkilerini ihmal edecek kadar aşırıbasitleştirmek değil, tam tersi, iki çelişkili görevin ayırıcı karakterini ayrı ayrı ele almamız, Marksist diyalektiğin tahlil metodu olarak gerektirdiği bir zorunluluktur. *"Bir çelişmenin ana ve tali yönlerini incelemeseydik, yani çelişkinin bu iki şartının ayırıcı karakterlerini ayrı ayrı ele almasaydık, soyut bir inceleme içine sıkışır kalır, bu çelişmenin şartlarını somut olarak anlayamaz ve sonuçta onu çözmek için doğru metodu bulamazdık."* (Mao Zedung) Marksist tahlil, somutun tahlilidir. Olayları, meseleleri ve çözüm yollarını, taktik hedef ve şiarları belli bir mekan ve evre içinde ele almak zorundayız. Her aşamanın temel taktik problemlerine, ancak içinde bulunulan şartların ciddi ve ayrıntılı tahlil ve açıklamaları yapılarak çözüm getirilebilir.

Milli demokratik devrim mücadelemizin bu evresinde proleter devrimcileri olarak bizlerin ana görevi işçi sınıfına sosyalist bilinç götürmek ve işçi kitlelerini öz örgütlerine kavuşturmaktır. Gücümüzün az olduğu (Buraya dikkat; kendi gücümüzün az olduğu, bazı ittifaklarda temsil etmek iddiasında olduğumuz sınıfın değil!..) bu evrede, bu görevin neden ana görev olduğu öyle Marksist teorinin girift bir meselesi değildir. Marksizmden birazcık nasibini almış bir kişi bile, hemen anlayacaktır ki, bu evrede, işçi sınıfı arasında yerimizi sağlamlaştırmak "asli sorunumuz" olmalıdır. Sosyalistler bütün halkın milli demokratik mücadelesine öncülük etmekle yükümlüdürler. Fakat bu aşamada, işçi ve köylü hareketleri içinde yerimiz ve etkinliğimiz dikkate alınırsa, neden ikinci göreve öncelik tanımamız gerektiği ortaya çıkar. Marksist diyalektiğin büyük ustası *Lenin*, tartışma götürmez bir açıklıkla sorunu formüle etmektedir; *"İlk dönemde, gerçekten pek az gücümüz vardı, ve o sıra kendimizi yalnızca işçiler arasındaki eyleme adamamız ve bu yoldan sapmalara karşı çıkmamız pek tabii idi. O sıra bütün görevimiz işçi sınıfı içinde durumumuzu sağlamlaştırmaktı" (29).*

Elbette bu ana görevimiz, milli demokratik devrim mücadelemizin bütün aşamalarında hep ayni kalmayacaktır. İşçi ve köylü kitleleri arasındaki yerimizi sağ-

(29) Lenin, Ne Yapmalı Sy. 110 Sol Yayınları.

lamlaşırdıktan sonra yani proleter devrimci bir örgüt kurduktan ve işçi köylü hareketlerini koordine edici bir duruma geldikten veya bu yolda epeyce yol aldıktan, diğer bir deyişle bu evreyi geçtikten sonra, bugün tali olan görevimiz *ana*, ana olan görevimiz *tali* duruma dönüşecektir (30).

Açıktır ki, işçileri örgütlemek ve bilinçlendirmek sorunu ile Milli Cephenin kurulmasına çalışma eylemi, mücadelenin yaşayan diyalektiği ile birbirine bağlıdır. Bu iki mücadele içiçe geçmiştir ve onları ayıran arada bir *Çin seddi* yoktur. Fakat, milli birleşik cephenin *yönlendirici gücü* olan işçi sınıfının bilinçlenme ve örgütlenme meselelerinde belli bir yol katedilmeden, gerçek bir Antiemperyalist Cephenin kurulmasının mümkün olacağı *ciddi* olarak düşünülemez. Bütün millici sınıfların bilinç seviyesinin düşük olduğu ve özörgütlerinden mahrum oldukları bu dönemde, Amerikan emperyalizmine karşı mücadelenin hızlanabilmesinin ve Milli Cephenin kurulabilmesinin ilk adımı, proletaryanın siyasi partisinin kurulmasıdır, bu nedenle çabaların büyüğünün bu alanda gösterilmesi zorunludur. Bu yapılmadan, işçi kitlelerini örgütlemeden, bilinçlendirmede belli bir ölçüde başarı sağlamadan, millî cephe hakkında genel *gevezeliklerin* ötesinde, hiç bir şey yapılamaz. Meselenin öbür yanı da şudur; işçi sınıfını örgütlemek ve bilinçlendirmek eyleminin daha fazla *gelişme* göstermesi, büyük ölçüde emperyalizm ve müttefiklerine karşı bir milli cephenin kurulmasına bağlıdır.

Sorunun somut tahlilini yaparak, bu evredeki ana görevlerimizi böylece belirttikten sonra gelelim *sağ sapmanın* bu konudaki görüşlerine; *"Birinci mesele milli cephe poitikasıdır." (31) "Ve ülkemizde emekçilerin öz partisinin kurulması olanağı bugün yoktur. Bugünkü biçimsel demokrasi buna imkân vermemektedir". (32).*

Sağ görüşün, ikili görevde görevleri mekanik olarak sıraya koymadığını varsayalım. O zaman, açıktır ki, ana görev olarak "Milli cephenin kurulması için çalışılması" önerilmektedir. "Ana görevimiz, objektif şartları olmayan bir sınıfa subjektif şartları kazandırmak olmalıdır. Bunun ilk adımı proletaryanın öz örgütünü kurmaktır" denseydi, elbette çok ters olurdu. Doğaldır ki, ülkenin ekonomik seviyesi işçi sınıfının objektif şartlarının olgunlaşması için yetersiz bir seviyede ise, ana görev diğer millici sınıflara destek olmaktır (33). (Bu evrede işçi sınıfının rolü aktif değil, pasiftir.)

---

(30) Elbette ki iki çelişik yönü aşamalara göre çok katı bir şekilde ayıramayız. Fakat her aşamada genellikle bir tanesi ana, diğeri tali durumunu, o aşamanın sonuna kadar sürdürür. Yani Marksist diyalektik analize göre, mücadelenin her aşamasında ikili görevlerden birinin diğerine ağır basması gerekir.

(31) Erdoğan Güçbilmez, Ömer Özerturgut'un TDGF kurultayındaki konuşmalarından.

(32) Ö. Özerturgut ile röjortaj. Devrim Sayı, 5.

(33) Aydınlık'ın 14. sayısındaki (Bu yazı Aydınlık'ın 14. sayısından önce yazılmıştır.) Halil Berktay'ın "Bilimsel Sosyalist Devrim Anlayışı)) yazısı, Ş. Alpay'ın "Türkiye'nin Düzeni Üzerine" yazısından sonra, sağın takipçilik ideolojisinin diğer bir yazılı belgesidir.

H. Berktay, içinde bulunduğumuz evrede, proleter devrimcilerinin küçük burjuva radikalleri ile olan güç birliği ilişkisinin *"Dostluk - Destek - Eleştiri"* ilişkisi olduğunu söylemektedir.

Gerçekte ise, burada bir yansıtma yapılmaktadır. Kendi proleter devrimci hareketimizin cılızlığı işçi sınıfına yansıtılmakta, bu sınıfın, şu an için, millî demokratik devrimi yönetecek subjektif şartların yanında objektif şartlarından da yoksun olduğu ilân edilerek, işçi sınıfının örgütlenmesi, ekonomik ön şartların olgunlaşacağı daha ileri bir aşamaya bırakılmakta, bu döneme kadar da ünlü ikili görevin şu dönemde, öncelik kazanması gerekeni ikinci plâna itilmektedir. İşçi sınıfının ekonomik ön şartlarının yerine getirilmesi savunularak, "Millî devrimci yol", "Kapitalist olmayan yol" kendini "Proleter Sosyalist" ilan eden ağızlarda "Millî demokratik devrim yolu" olarak şekillenmekte ve saflarımızda *"Ekonomizm"* böylece hortlatılmış olmaktadır.

"Ülkemizde emekçilerin öz partisinin kurulması olanağı bugün yoktur" sözü, bu sapmanın başka bir kanıtı ve "İşçi sınıfı öncülüğünün objektif şartları henüz olgunlaşmamıştır" değerlendirmesinin doğal bir sonucudur. "Bugünkü biçimsel demokrasi buna imkân vermemektedir", o halde, bu aşamadaki mücadelemizin başlıca amacı, (İşçi sınıfının mücadelesi, pozitif değil, negatif bir mücadeledir.) emekçi kitlelerine bu imkânı verecek olan demokratik ortamın kurulması olmaktadır. Bu değerlendirme ise. *Leninizm'e karşıt* bir değerlendirme ve "Ekonomizm'in" bir ürünüdür. "Burjuva, burjuva devrimi yapar, proletarya, proletarya devrimi yapar", "İşçi sınıfının ülkenin siyasal sahnesinde birincil bir role sahip olabilmesi için burjuva demokrasisinin geliştirilmesi gerekir" diyen ve "sosyalist devrim ile burjuva devrimi arasında uzun bir mesafe olacağını" düşünen 1905 demokratik devriminin eşiğinde, Leninizmin iktidar mücadelesinin boş bir hayal olduğunu söyleyerek, acil politik amaçlar arasında, *"Parti kurma özgürlüğüne"* özellikle ağırlık veren *"Ekonomist"* düşünce ile "Emekçilerin öz örgütünün kurulması olanağı bugün yoktur, buna bugünkü biçimsel demokrasi imkân vermemektedir" diyen görüş arasında temelli bir ayniyet olduğu açıktır. Oysa Leninist kesintisiz devrim teorisine, bu teorinin yarı sömürge ve yarı feodal ülkelere uygulanması olan Millî Demokratik Devrim teorisine göre, burjuva demokratik devrim aşaması ile sosyalist devrim arasındaki mesafe uzun değil, kısadır. Ve Leninizme göre, proletaryanın öz örgütü mücadelenin her döneminde kurulur, demokratik haklar için mücadele başlıbaşına bir amaç değildir. "Ülkenin ekonomik gelişme seviyesi, millî demokratik devrim stratejisini öngörmektedir" yani, "Proletaryanın objektif

---

-Kendisi bunu kuyrukçuluk olmadığını söylemesine rağmen- Bu politika sağ kuyrukçu bir politikadır. Bu politika küçük burjuva radikalliğinin saflarımızda yankısından başka bir şey değildir. Milli demokratik devrim mücadelesi, içinde ayrıca evrelere ayrılmış çeşitli aşamalardan geçecektir. Herhangi bir evrede proleter devrimci akım, çeşitli nedenlerin etkisiyle küçük burjuva radikal akıma nazaran daha az güçlü olabilir. Fakat proleter devrimcilerin bu evredeki görevi, "dostluk - destek - eleştiri" teranesiyle proleter devrimci hareketi, küçük burjuvazinin peşine takmak, küçük burjuva devrimcilerine öncülük için *açık bono* vermek değildir. Milli demokratik devrim mücadelesinin her evresinde, proleter devrimci güçbirliği politikası, *"Hem mücadele, hem dostluk"* politikasıdır.; ortak düşmana karşı savaşta dostluk, Milli Cephenin öncülüğü için de mücadeledir.

"Dostluk - Destek - Eleştiri" politikası, *Chen Tu hsieu*'nun "Hep dostluk, mücadele yok" biçimindeki sağ orotünist politikasının değişik ifade biçiminden başka bir şey değildir.

şartları mevcuttur". Bu aşamada proleter devrimcilerinin görevi işçi ve köylüleri bilinçlendirmek, örgütlemek ve proletaryanın özörgütünü kurmak, tali görevi ise, diğer millici sınıfların özörgütü için ve de Millî Cephenin kurulması için çalışmaktır.", doğru devrimci çizgiye karşı, sağın görüşü şudur; "Ülkenin ekonomik gelişmesi proletaryayı antiemperyalist mücadelede ikincil kılmada", "Şu anda yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle Kemalist'ler arasında olmaktadır" ve bu önerilerin doğal bir sonucu olarak "ana görev millî cephe politikasıdır".

Proletarya hegemonyasının objektif ve subjektif şartlarının mevcut olmadığı ve özörgütünün de bu aşamada kurulmasına imkân olmadığına göre, "Millî cephe" den' kastedilenin küçük burjuvazinin hegemonyasında bir cephe olduğu açıktır. Kısaca özetlersek, sağ görüş şunları söylemektedir: *Bu aşamada devrimci hedef, Mısır'daki, Suriye'deki gibi antiemperyalist bir küçük burjuva iktidarıdır. Bu harekette Türkiye işçi sınıfının rolü, artçı "destekçi" bir roldür. Kemalistlere destek olmaktır. Bu küçük burjuva iktidarı proletarya öncülüğünün şu anda var olmayan objektif şartlarını oluşturacak,* (Fabrikalar kuracak, ülkede toprak reformu yapacak) *ülkede demokratik bir ortam yaratacak, böylece bu demokratik ortamda proletaryanın öz partisi kurulacaktır!.*

KEMALİZMİN "SAĞI - SOLU" VE ASKER - SİVİL AYDIN ZÜMRE

Aybar, Aren oportünizminin, asker - sivil aydın zümreyi "metafizik bir kategori" olarak ele alışını tutarlı bir biçimde, kıyasıya eleştiren saflarımızdaki sağ görüş, Kemalizmi sağ-sol diye metafizik bir ayırıma tabi tutarak, aynı idealizmin içine yuvarlanmaktadır. Sağ görüş meseleyi şöyle anlatmaktadır: "Küçük burjuvazinin en uyanık kesimini meydana getiren *asker - sivil aydın zümrenin, Kemalist devrimci çizginin* bugünkü ideologları küçük burjuvazinin bocalayan niteliğini yansıtan bir şekilde, bir sol devrimci, bir de, sağ, gerici parlamentarist iki kanada ayrılmıştır. Bugün bu ayırımı yapmadan, asker - sivil zümrenin bu iki ayrı kanadın liderliğinde bölünmüş olduğunu görmeden, Kemalist devrimci çizginin bugün içinde bulunduğu meseleleri doğru tesbit etmeğe imkân yoktur. Bu konuda doğru tesbitlere varmak ise, kendimiz kadar müttefiklerimizin durumunu da bilmek zorunda olan proleter devrimcileri bakımından büyük önem taşır.. Aralarında Bülent Ecevit'in bulunduğu diğer bir kadronun liderliğinde olan sağ kanat ise Türkiye'deki parlamentarizmin gerici niteliğini kavramamakta, bu demokrasicilik oyununu burjuva demokrasisi olarak kabul etmekte ve onun üzerine kanat germektedir... Bu tutum kaçınılmaz olarak onları emperyalizmin ve işbirlikçilerine karşı tavizci, uzlaştırıcı ,teslimiyete dayanan bir politika izlemek zorunda bırakmaktadır. Ama biz, hiç olmazsa ana kesim itibariyle küçük burjuva devrimcilerinin uzun süre gerici parlamentarizme bel bağlıyacaklarına inanmıyoruz". (Şahin Alpay Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık, Sayı 12. Sy, 450 - 451). (34)

Bu konuda tutarlı bir tahlil yapabilmek için, ilk önce Kemalizmin niteliği üzerinde biraz durmamız gerekiyor. Kemalizm, küçük burjuva devrimciliğinin işgal altındaki bir ülkede -Türkiye'de- emperyalizme karşı bir isyan bayrağıdır. *Kemalizm, emperyalizmin boyunduruğu altındaki bir ülkede doğu halklarının millî kurtuluş bayraklarını yükselten, emperyalizmi yenerek millî kurtuluş savaşlarını açan bir küçük burjuva milliyetçiliğidir.* Türkiye'deki küçük burjuvazinin en radikal çizgisi olan Kemalizmi karakterize eden yalnızca "Millî kurtuluşculuk" ve

(34) "İtalikler bize aitir" Görüldüğü gibi asker - sivil aydın zümre ile Kemalizm eş anlamda kullanılmaktadır.

"Lâiklik" ögeleridir. Eşyanın doğası gereği Kemalizmin belirli bir iktisat politikası yoktur ve olmamıştır. Küçük burjuvazinin emekle sermaye arasında bocalayan genel niteliği, Kemalizmin iktisat politikasında yansımaktadır. İçinde bulunulan evrenin koşullarına göre yön değiştiren, bazen özel teşebbüsçü yanı bazen de devletçi yanı ağır basan bir iktisat politikası vardır, Kemalizmin. Kemalizmi bugüne kadar ayakta tutan, ona ruh veren millî bağımsızlıkçı niteliğidir. *Kemalizmin antiemperyalist niteliği bir tarafa bırakılırsa, ortada Kemalizm diye bir şey kalmaz.* Bu nedenle ancak emperyalizmin karşısındaki saflarda yer alanlar, Kemalizme sahip çıkabilirler. Emperyalizmle uzlaşarak, anti-emperyalist hareketleri kınayanlar, emperyalizmin iktidar aracı olan Filipin tipi demokrasiye kanatgerenler, sağında da olsa Kemalist saflarda yer almazlar. *1919 da Amerikan mandasını isteyenler ne kadar millî bağımsızlıkçı ve Kemalistseler, 1969 da anti-amerikan hareketleri sabote etmeye çalışarak antiemperyalist safları dağıtmak hevesinde olanlar, millî kurtuluşçulara "Gözü dönmüş demokrasi düşmanları" "Halka inanmayan yobaz aydınlar" diye kara çalarak Amerika'ya taviz verme politikasında işbirlikçilerle yarış halinde olanlar da o kadar Kemalisttirler. Ve bu Kemalistler ne kadar devrimci iseler, onları Kemalist saflara sokan görüşde bir o kadar devrimcidir!..*

Kemalizmi bu şekilde sağ-sol diye ayırmak, çeşitli hataları içeren yanlış bir tahlildir (35). Dikkat edilirse, sağ görüş asker-sivil aydın zümre ile Kemalizmi aynı şeyler olarak kabul etmektedir. Bu tamamen saçmadır. Asker - sivil aydın zümre küçük burjuvazinin bir tabakasıdır. Kemalizm ise bu kesimin veya küçük burjuvazinin en radikal tutumu, politik görüşüdür. Görüldüğü gibi burada aynı sıradan olmayan gerçekler aynı kategori içinde yer almaktadır. Birini öteki diye almak, kullanılan terimlerin belirlenmesini isteyen diyalektik mantığa aykırı, metafizik bir hatadır.

Sağ sapma, acaba neden "sağ-sol" diye asker-sivil aydın zümreyi ayırması gerekirken onun radikal politik görüşü olan Kemalizmi sağ sol diye ikiye ayırarak hataya düşmektedir? Aslında, kendisine Marksizmin bu temel ilkesini çiğneten bu tahlili sağ sapma yapmak *zorunda idi.* "Neden zorundaydı" açıklamasına geçmeden önce, bu oldukça önemli bir mesele üzerinde bir açıklama yapalım; kavramların doğru ve yerinde kullanılması Marksizmde-Marksist felsefede-hayatî öneme haizdir. Burada sözü Luis Althusser'e bırakalım: "Felsefe halkın teori alanındaki sınıf mücadelesini temsil eder. *Neden felsefe kelimelerle döğüşür?* Sınıf mücadelesinin gerçekleri kelimeler tarafından "temsil edilen" "fikirler" tarafından temsil edilir. Bilimsel ve felsefî akıl yürütmelerde kelimeler (kavramlar kategoriler) bilginin "araçlarıdır". Fakat, siyasî, ideolojik ve felsefî mücadelede kelimeler aynı zamanda silâh, patlayıcı veya uyuşturucu madde ve zehirdir. Bazen sınıf mücadelesi bir kelimenin diğer bir kelimeye karşı mücadelesinde özetlenebilir. Bazı

---

(35) Kemalizmi sağ - sol diye ikiye ayırıp, bugün emperyalizmin dümen suyunda rota takip edenleri de Kemalizmin safları içine sokmak, proleter devrimci taktik açısından da yanlıştır. Kemal Satır'a veya Bülent Ecevit'e Kemalist dersek, Süleyman Demirel veya Metin Toker'e ne diyeceğiz? Çünkü onlar da Kemalizme sahip çıkmaktadırlar. (Dış basın, LEMONDE yeni hükümeti kapitalist metotlara ve batıya çok bağlı lâik ve Kemalist olduğunu söyleyen muhafazakar bir ekip diye tanımladı). Devrim Sayı 4. Sy. 1.

kelimeler kendi aralarında bir düşman gibi döğüş yaparlar. *Başka kelimeler vardır ki, anlam karışıklığına yol açarlar, hayatî fakat sonuca bağlanmamış bir muharebenin kaderi gibi. (...) En soyut, en zor ve en uzun teorik eserlerine kadar felsefe kelimelerle döğüşür: Yalan kelimelere karşı, anlam karışıklığına yol açan kelimelere karşı, doğru kelimelerden yana "nüanslarla" döğüşür.* Kelimeler üzerindeki bu savaş, siyasî mücadelenin bir parçasıdır (36). Althusser'in üzerinde tekrar tekrar durarak belirttiği gibi, oportünizme karşı ideolojik savaş kelimelerle yürütülmektedir. Oportünizmin ve revizyonizmin her çeşidinin ortak noktalarından birisi de, anlam karışıklığı yaratarak, birbirleriyle eş anlamlı olmayan kelimeleri eş anlamlı kullanarak aynı kategoriye sokmaktır. Bu önemsiz ve masum hatanın (!) mihveri etrafında en korkunç ihanetlere ideolojik kılıf aranmaktadır. Örneğin, Jules Moach. Moach, "Bugünkü rejimde iki sınıf, işçi sınıfı ile kapitalizm karşı karşıyadır" gibi ilk bakışta çok önemsiz gibi gözüken bir kategori tahrifinden hareket ederek işçi sınıfına en büyük ihanetlerden birini yapmıştır; işçi sınıfının öz çıkarlarını burjuvazinin yasallığı tahtasında kurban etmiştir. (Bilindiği gibi kapitalizm bir düzendir. İşçi sınıfının hasmı da kapitalizm değil, burjuvazidir). Görüldüğü gibi, asker - sivil aydın zümre ile kemalizm kavramlarında olduğu gibi burada da ayrı kategorilerin gerçekleri aynı kategoriye sokulmaktadır. Aynı şeyi - aynı dozda olmamak üzere - saflarımızdaki sağ sapma da yapmaktadır. Şöyle ki: Bu görüşün iddiası "Türkiye'de proletarya öncülüğünün objektif şartları yetersizdir" -ki bu sözün doğal sonucu, bu evrede proletaryanın rolü aktif değil, pasiftir-. Anti - emperyalist savaşın bu evresinde aktif rol, küçük burjuvazinin en bilinçli kesimi olan Kemalistlere aittir. Buna kanıt olarak da, "Bugün yurt çapında esas mücadele Kemalistlerle işbirlikçiler arasında olmaktadır.". Şimdi ülkemize bakalım; sağ sapmanın deyişiyle *"Kemalist kadroların büyük çoğunluğu Ecevit'in etrafına toplanmıştır"*. Eğer Ecevit, İnönü ve C.H.P. Kemalizm kapsamı içine sokulmazsa "Kemalist kadroların çoğunluğu bu kesimde olduğu için" Kemalistler bir anda büyük bir değer yitimine uğrayacaklardır. Ve "Yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle Kemalistler arasında oluyor" kanıtı da bir anda kof bir dayanak durumuna düşecektir. *"Yurt çapında esas mücadele Kemalistlerle işbirlikçiler arasında oluyor" iddiasının mesnet kazanabilmesi için, mutlaka, Filipin tipi demokrasiye kanat gerenlerin; emperyalizmle uzlaşanların Kemalist saflara transfer edilmesi gerekir.* İşbirlikçi A.P. iktidarı karşısında ikinci büyük parti Kemalist C.H.P. yer almış oluyor ki, bu dev transferle birlikte safhalarını güçlendiren Kemalistler, yurt çapındaki esas mücadelede işbirlikçilerin en önemli devrimci alternatifi durumuna geliyorlar! (Doğaldır ki, C.H.P. nin gücü yalnızca oyla ölçülmez. Ordu da dahil Türkiye'nin çeşitli kurumları üzerinde C.H.P. oldukça etkindir). Ayrıca bugün gerici parlamentarizme kanat gerenler, seçimlerden sonra yanıldıklarını görerek, bu yolla düzen değişikliğinin imkânsız olduğunu görerek, Kemalizmin sağından soluna geçeceklerdir (!) (37).

Sağ sapma, her çeşit sapmanın görünüşte sıkı sıkıya yapıştığı, "Somut durumların somut tahlili" v.s. süslemeleri altında Kemalizmi ufacık (!) bir tahrif işlemine tabi tutarak, kavram karışıklığı yaratıp, sağ görüşünü meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Jules Moach'ın yaptığı minicik kavram hatası ile bizim sağ görüşün, ilk

(36) İtalikler bize aittir. "Devrim Silâhı Olarak Felsefe" Aydınlık Sayı 6, Sy. 482-483.

(37) Sağ sapmanın C.H.P. hakkındaki değerlendirmesinin temelinde bu düşünce yatıyor zannederim.

bakışta teferruata ilişkinmiş gibi gözüken kavram hatası arasında hiçbir fark yoktur. Nasıl ki, Moach, bu kavram tahrifini zorunlu olarak yaptıysa, bugün sağ görüş de, sapmasına sağlam bir dayanak bulmak için bu tahrifi yapmak zorunda idi ve yaptı. *Diğer bir deyişle, Kemalizmin sağ sol diye ayrılması, bu artçı, pasifist teorinin zorunlu bir işlemidir..*

Sağ görüşün, Kemalizmi sağ sol diye ayırarak sorunu formüle edişi şunu da içermektedir : *Burada iki şey aynı anda yapılmış olmaktadır. "Bir yandan yurt çapında esas mücadele Kemalistlerle işbirlikçiler arasında olmaktadır", "Proletaryanın devrimde öncülüğünün objektif şartları yoktur" denilerek bu evrede, Kemalistlere öncülük için açık bono verilerek Kemalizm abartılmakta, yüceltilmekte, diğer yandan da emperyalizmle uzlaşanlar da Kemalizm kapsamı içine sokularak Kemalizm azımsanmakta, aşağılanmaktadır.* Yani, aynı anda Kemalizmin devrimci potansiyeli hem büyütülüyor hem de küçültülüyor. *Bu, Kemalizmin hem büyültülmesi, hem de küçültülmesi şeklinde ikiyönlü hata, meselelere proleter devrimci bir gözle bakamamaktan oluştuğu gibi, aynı zamanda da işçi sınıfının küçümsenmesinden meydana gelmektedir. Her çeşit oportünizm, en son tahlilde, işçi sınıfı ve müttefiklerinin yanlış değerlendirilmesine dayanır.*

Ülkemizin bugünkü sürecinde baş çelişmenin, Amerikan emperyalizmi ile bir avuç hainin dışındaki bütün Türkiye halkı arasında olduğu açıktır. Bu nedenle toplumumuzdaki çeşitli sınıf ve zümrelerin arasındaki iç çelişmelerin gelişme süreçleri de bu dış etkenin, yani baş çelişmenin büyük ölçüde etkisi altındadır. Bu sınıf veya zümrelerin hem birbirlerine karşı olan çelişmelerini, hem de kendi içlerinde var olan çelişmeleri karakterize eden bu baş çelişmedir. Sınıf ve zümreleri incelerken metafiziğin bataklığına yuvarlanmamak için özellikle şuna dikkat edilmelidir. Bir sınıf veya zümre veya bunların aktif olarak içinde yeraldığı örgüt, içindeki çelişmeler hesaba alınmadan bir bütün olarak ele alınamaz. Bir sınıf, zümre veya örgüt içindeki *çelişmelerin özdeşliğini* görmemezlikten gelinerek çelişik yönlerden sadece birisine göre, bu çelişik yönün belli bir dönemde ana veya tali olduğu dikkate alınmadan bütüne karşı bir tavır alınamaz. Bu nedenle asker - sivil aydın zümreyi de tahlil ederken, büyük ölçüde ülkedeki baş çelişmeye göre şekillenen, iç çelişmeleriyle birlikte ele almamız gerekmektedir. Küçük burjuvalar ülkesi olan Türkiye'de devrimci bir geleneğe sahip olan bu zümre, içinde bulunduğumuz evrede de çeşitli kurum ve örgütlerde yer alarak ülkenin politik hayatında aktif bir rol oynamaktadır. Ve bugün, bu zümre *antiemperyalist* unsurlarla birlikte *"emperyalizmle uzlaşan"* unsurları da içinde barındırmaktadır. Dış etkenlerin büyük etkisiyle, çelişik yönlerden bir aşamada ana olan, diğer bir aşamada tali yöne dönüştüğü bu zümre, bugüne kadar ilericilik ile tutuculuk arasında bocalayıp durmuştur. Örneğin, bu zümrenin faal olarak yer aldığı C.H.P. de, 1924'de, hâkim olan "antiemperyalist yön", II. yeniden paylaşım savaşının sonunda, ülkenin kapılarının emperyalizme açılmasının sonucu, tali yöne dönüşmüştür. Bu çelişik yönlerden yalnızca birisini ele alarak her dönemde bu zümreyi "Salt Kemalist", *"Salt devrimci ve halkçı"* veya teslimiyet oportünizminin yaptığı gibi *"Salt karşı devrimci, halk düşmanı"* ilân etmek idealizmin ta kendisidir. Niteliği gereği, antiemperyalist saflarda er veya geç yerini alacak olan küçük burjuvazinin bu en bilinçli zümresinin II. millî kurtuluş savaşındaki yeri çok önemlidir. Fakat bu zümrenin en devrimci çizgisi olan Kemalist çizgi ile, bu zümre karıştırılmamalıdır. *Bugün işçi sınıfının bilinç seviyesi ne kadar düşükse, bu zümrenin bilinç seviyesi de o kadar düşüktür. Emperyalizmin ihraç metaı olan antikomünizm şartlanmasının büyük ölçüde etkisi altında olan bu zümrenin önemli bir kesimi emper-*

yalizm olgusundan habersizdir. Ve *"Gardrop Atatürkcülüğü"* ile Kemalizmi birbirine karıştırmakta, Kemalist kökleriyle bağlarını kaybetmiş olan C.H.P. nin dümen suyunda rota takip etmektedirler.

Şunu özellikle belirtelim ki, bugün emperyalizmle uzlaşmasına, sermaye çevreleri ve taşra mütegallibesiyle "Orta Sol" paravanası altında flört etmesine rağmen C.H.P., A.P. ile aynı paralelde görülemez. Temelde, küçük burjuva reformist unsurlara dayanan bu partide, bugün için tali durumda da olsa, "antiemperyalist ve halkçı unsurlar" yer almaktadır. Fakat, içinde *"antiemperyalist unsurlar da var"* diye de emperyalizmle uzlaşan bu partiyi, akıl almaz bir tutumla Kemalist ilân edemeyiz.

MİLLÎ CEPHE POLİTİKASI

"Millî demokratik cephe, bütün millici sınıfların özörgütleriyle katıldıkları bir cephedir, "Proletarya hareketinin güçlenmesi bir yerde millî cephenin güçlü kurulmasına bağlıdır", "Millî cephenin kuvvetli kurulması da, devrimci proletarya hareketin gücüne bağlıdır" v.b.

Meşhur ikili görevde olduğu gibi burada da söylenilenler Marksizmin genel doğrularıdır. Nasıl ki, ikili görevi soyut haliyle bırakmanın pratikte hiçbir değeri yoksa, millî cephe politikasını da bu soyutlama içine hapsedersek, yine hiç bir soruna çözüm getirmemiş oluruz.

Marksizmin evrensel gerçeklerini inkâr edenler hariç, *"sapmalar"* soyut formülasyonlarda belli olamaz. Her çeşit sapma Marksizm - Leninizmin evrensel gerçeklerini soyut formüller halinde bol bol kullanır. Ancak mesele soyuttan somuta indirgendiğinde iş değişmiş, Marksist soyutlamalar artık yerini revizyonizmin somutlaştırmalarına terketmiştir. Bu nedenle kimin doğru kimin eğri yolda olduğunu ortaya çıkartmanın tek yolu Leninizmin evrensel ilkeleri ışığında *somutun* tartışılmasıdır. Ve en somut olunması gereken meselelerin başında da *"Millî Cephe politkiası"* gelir. Bu alanda, soyut formülasyonlar hiçbir anlam ifade etmez. Millî Cephe politikasında her çeşit şemacılıktan, soyutlamalardan, doğmatiklikten, hazır kalıplardan uzak olmalıyız. Örneğin, Millî Cephenin en mükemmel şekliyle sadece her sınıfın özörgütlerinin katılmasıyla kurulabileceğini düşünmek yanlıştır. Bu, millî demokratik devrimin başarıya ulaşması yolunda küçük burjuva devrimci iktidarının kurulmasının *kaçınılmaz bir aşama* olduğunu düşünmek kadar yalnış bir düşüncedir. (Aynı biçimde, küçük burjuva devrimci iktidarının zararlı olacağını düşünmek de hatalıdır.)

Millî Cephe politikasına ilişkin tahlillerimizin önemli bir kısmını; "Ünlü ikili görev", "Kemalizmin sağı, solu ve asker - sivil aydın zümre" bölümlerinde yaptığımız için, bu bölümde önemli gördüğümüz birkaç nokta üzerinde durmakla yetineceğiz.

Önce *köylülük* sorunu üzerinde duralım. Niteliği gereği millî demokratik devrim bir köylü devrimidir. Bu nedenle devrim süreci içinde köylü meselesi çok önemlidir. Öyle ki, örneğin Mao Zedung, Çin toplumundaki sınıfları tahlil ederken, nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil eden *orta ve fakir köylüyü* küçük burjuvazinin bir bölümü olarak değil de, başlı başına bir kategori olarak ele almaktadır. (Köylülük ve köylülük dışındaki küçük burjuvazi diye ayırım yapmaktadır.) Millî Cephenin kurulmasının ilk ittifakı olan işçi - köylü ittifakı aynı zamanda işçi sınıfının bu cepheye öncülüğünün başlıca koşuludur.

Millî Cephe iki ittifak üzerinde yükselir; *"Emekçi sınıflar ittifakı"* ile *"Millî burjuvazi ve emekçi olmayan halk ile emekçiler arası ittifak"* ve işçi sınıfının öncülüğünün sağlanabilmesi, millî demokratik devrimin başarıya ulaşması meselesi, proletaryanın özörgütünün, köylüleri etrafında toplayarak sevk ve idare edip etmemesine bağlıdır. Bu nedenle, millî demokratik cepheye, köylülüğün özörgütüyle katılması pek öyle avantajlı bir durum değildir. Örneğin, cephenin en mükemmel şekline sahip olduğu evrede bile, Çin'de köylülerin özörgütleri olmamıştır.

Emekçi ittifakı sağlanmadan millî cephenin *gerçek anlamda* kurulabileceğini düşünmek boş bir hayaldir. Bu dönemde, ikili görevimizden işçi sınıfını örgütlemek ve öz partisine kavuşturmak meselesinin neden ana görev olduğu açıktır; proletaryayı öz partisine kavuşturmak, Millî Cephenin kurulmasının en büyük adımıdır.

Diğer önemli bir mesele, *millî cephe politikasının katı, değişmez bir biçimde ele alınması tehlikesidir.* Her evrede, proleter devrimci şiarlar, bu mücadelenin bütün *potansiyel müttefiklerini* kazanmaya yönelik olmalıdır. Fakat o evrede karşı devrim saflarına geçmiş olan potansiyel müttefiklerin düşmanca tavırlarına karşı mutlaka kesin bir tavır alınmalıdır. Elbetteki, bu devrimcilikle karşı devrimcilik arasında bocalayan küçük burjuva örgütlerinin, işbirlikçilerle aynı sepete konulması demek değildir.

Herhangi bir evrede, eğer mevcut örgütler küçük burjuvazinin millî çıkarlarını tam temsil etmiyorsa, güçbirliği politikasının bir amacı da, küçük burjuvaziyi tutarlı bir biçimde temsil etmeyen bu örgütlerdeki, millici kadroların hâkim duruma gelmesine çalışmaktır. Eğer bu mümkün değilse, bu tip örgütlerle küçük burjuvaziyi çelişkiye sokmak ve onu bu örgütlerden koparmaktır.

Millî Cephe politikasının katı, değişmez olmadığının en güzel örneklerini Çin'in devrimci pratiğinde görmekteyiz. 1927 de Kuomintang'ın millî burjuvazi ve emekçi olmayan halkın önemli kesimlerini peşinden sürükleyerek karşı devrim saflarına geçmesi üzerine, 1928 de Çin proletarya partisinin ana şiarı *"İşçi-Köylü Cumhuriyeti"* olmuştur. Bu evrede, temel müttefik olan köylüler ve şehir emekçileri aynı zamanda potansiyel müttefikler ve tek devrimci parti, Çin Marksist partisidir. Bu dönemde millî ve demokratik görevleri zorunlu olarak Çin Marksist partisi omuzlanmıştır.

1935 deki Japon işgali, Çin'deki sınıflar arası ilişkiler tablosunu değiştirmiştir. Bu değişik durumla birlikte, Çin millî burjuvazisi ve emekçi olmayan halk kesimleri tekrar Millî Cepheye yönelmişlerdir. Ve bunun üzerine Çin Marksist partisi de "İşçi-Köylü Cumhuriyeti" olan ana şiarını "Halk Cumhuriyeti" ne dönüştürmüştür. O evrede Mao şöyle diyor: "Şimdiki durum, sloganımızı değiştirmemizi gerektirmektedir. Bunun sebebi Japon istilâsının Çin'deki sınıf ilişkilerini değiştirmesidir ve şimdi *yalnız* küçük burjuvazinin *değil hatta millî burjuvazinin bile anti-Japon mücadeleye katılması mümkündür".* (Emperyalizmle Mücadele Sy. 117, Sol Yayınları.)

Bir başka önemli sorun da şudur; Amerikan emperyalizmi, sömürüsünü sadece işbirlikçileri aracılığı ile değil, aynı zamanda devrimci ve millici sınıf ve zümrelerin arasına sızarak adamlarını sokarak veya bu örgütlerdeki fırsatçı ve yoz klikleri tutarak, bulundukları örgütlerde hâkim kılmaya çalışarak sürdürmektedir. Bu nedenlerle potansiyel müttefiklerimizin örgütlerini değerlendirirken dikkatli olmak zorundayız.

Bugün Amerikan emperyalizmine ve onun iktidar aracı olan Filipin tipi demokrasiye karşı takınılan tavır, küçük burjuvazinin (onun bir kesimi olan asker - sivil aydın zümrenin) gerici bölümleri ile devrimci bölümleri arasındaki seti belirtir. İşbirlikçilerle aynı saflarda yer alan gerici kampın yönetici kliklerine karşı savaşmamız ne kadar yoğun olursa, devrimci sosyal demokratlarla güç birliği o kadar etkili olur. Ve sol cephe içinde küçük burjuvazinin çeşitli unsurlarının daha çabuk yer alması için biz sosyalistlerin Millî Cephe hareketinde, emperyalizmle işbirliği yapanlar bir yana, reformist küçük burjuva unsurların peşinden gittiği, fakat emperyalizmle flört durumunda olan örgütlere karşı kararlı savaşmamız gerekmektedir. Bir şeyler yapabilmenin çırpıntısı içinde bocalayan gayri memnun küçük burjuva unsurların kendi örgütlerine gösterdikleri ve çoklarımız tarafından yanlış anlaşılan sadakat ve "büyük isimlere" körükörüne bağlılıklarını bilerek, bu örgütlerin yoz ve fırsatçı kliklerini, cesaretle ve sabırlı bir mücadele ile teşhir etmeliyiz. Küçük burjuvazinin gerici liderlerinin *telkin ve tavsiye* yolu ile ikna edilerek, Kemalist devrimci çizgiye geleceklerini düşünmek büyük saflıktır. Tersi bir düşünce, yani, "küçük burjuva taban onların gerçek yüzlerini bilmediği için, yönetici kliklerine savaş açarsak bütün bu tabanı karşımıza alırız" diye düşünmek, "Biz şiarlarımızı atarız, gelen gelir" düşüncesi kadar yanlıştır. *Millî kurtuluş savaşımız ve Millî Cephenin kurulması açık ve gizli düşmanlara karşı sert bir mücadele olmadan başarıya ulaşamaz.*

Küçük burjuva unsurların bir anda kitleler halinde devrimci saflara gelmesi olanaksızdır elbette. Bugün, gerici kanadı bir yana, küçük burjuvazinin en bilinçli kesimi olan Kemalistlerin bile, hemen kararlı bir antiemperyalist savaşçı durumuna geçecekleri ve *hiçbir ara aşama olmaksızın, doğrudan doğruya* her çeşit antiemperyalist eyleme destek olacakları hayal edilmemelidir. Hatta öz örgütleriyle kesin mücadele içine girdikleri evrede bile bir müddet bizlerle beraber aynı cephe içinde yer almamaya dikkat edebilirler. Aynı cephede ortak düşmana karşı omuz omuza olmak, öyle zannedildiği gibi sözlü yazılı eleştiriler veya dostluk temennileri ile değil, (sadece değil) hele dalkavukluk ve sırt sıvazlamalarıyla hiç değil, oldukça güç ve karmaşık bir mücadele süreci içinde, sabırlı bir mücadeleyle, ilkelerden taviz vermeyen sosyalistçe bir tutumla, yiğitçe ve mertçe emperyalizme karşı dövüşerek, saygınlıklarını kazanmakla mümkündür. Ancak bu yolla emperyalizmin ideolojik ihraç metaı olan antikomünizm şartlanmasından onların kurtulması süratle mümkün olabilir.

Ancak ve ancak sapına kadar sosyalist olanlar, emperyalizme karşı mücadelede hem kendi saflarında hem de bütün antiemperyalist sınıf, zümre ve örgütler arasında birleştirici ve yönlendirici olabilirler..

Bu bölümü bitirirken kısa bir hatırlatma yapalım.

Milli bağımsızlık ve gerçek demokrasi için Amerikan emperyalizmine karşı en sert bir şekilde mücadele verirken, bunu Kemalist devrimciler olarak değil, proleter devrimciler olarak yapmaktayız. Halkımızın kurtuluşunu bir küçük burjuva yurtseveri olarak değil, proleter devrimcileri olarak savunuyoruz. *Bu nedenle, II. millî kurtuluş savaşımızda, esnek bir millî cephe politikası izlerken, emperyalizme ve müttefiklerine karşı millici güçler ile birlikte hareket ederken, işçi sınıfını ve sosyalizmin gerçekleşmesinin tarihî zorunluluğunu bir nebze bile aklımızdan çıkarmamız gerekir.*

KİTLE ÇİZGİSİ ve SAĞ SAPMA

Yazının uzunluğunu ve konunun da önemini dikkate alarak, bu bölümü ayrı bir yazı konusu olarak ele alıp irdeleyeceğiz. Burada bir kaç noktaya değinmekle yetineceğiz.

Kitle çizgisi, Marksist hareketin bel kemiğidir Marksist hareketi her çeşit küçük burjuva hareketinden ayıran bir seddir, kitle çizgisi. Marksist devrim teorisinin üç ana ilkesinden biri ve belki de en önemlisi, devrimin kitlelere dayandırılmasıdır.

Kitle çizgisi, mücadelenin herhangi bir aşamasının herhangi bir evresinde, o evrenin şartları altında, çıkarları devrimde olan yığınlara dışardan verilecek olan bilincin biçim ve özelliklerini, taktik ve şiarların niteliklerini tayin eder.

Kitle çizgisi, Marksist olduğunu söyleyen her fraksiyonun ideolojik görüşüne göre (Marksist veya oportünist ideolojiye göre) değişik yollar çizer. Örneğin, ekonomizmin çizdiği kitle çizgisi ile Leninizmin çizdiği kitle çizgisi apayrıdır. Ekonomizmin kitle çizgisi, kuyrukçu bir kitle çizgisidir. Ve Leninist kitle çizgisi onun için bir "sol sapma", "sol maceracılıktır". Ve bu düşünceye göre de Lenin ve bolşevikler, "Blanquistler", "Anarşistler" ve maceracılardır. Aynı şekilde Çin'de, kuyrukçu Çen Tu Hiseu'ye göre, Mao Zedung ve arkadaşları, kitle çizgisinin dışına düşmüş olan sekterlerdir, çünkü o evrede proletaryaya değil, Çin millî burjuvazisine öncülük tanınması gerekmektedir. Ve güney Amerika'daki oportunist komünist partilerine göre de, Fidel, Guevara ve arkadaşları, "maceraperestler" ve Küba'daki Marksist devrimci hareketi baltalayan hainlerdir(!).

Türkiye'de ise, II. enternasyonalin "takipçilik ideolojisi"ni derinleştirmekte olan sağ sapmaya göre, proleter devrimci çizgi "sol oportünizmin" ve "maceracılığın" yoludur.

Açıktır ki kendi görüşlerini ve çizgilerini kabul etmeyen, onların pasifizmine ayak uydurmayan kişi, her çeşit sağ sapmaya göre "sol maceracı" ve "sekter"-dir (38). Ve gençlik kesimindeki proleter devrimcileri değerlendirmede, teslimiyet oportunizminin dilinde *"Gauchiste"* sözcüğü, sağ sapmanın ağızında *"küçük burjuva maceracıları"* olarak şekillenmektedir. Lenin'in belirttiği gibi, ister sağdan gelsin, ister soldan, temelin yanlış analizine dayanan bütün görüşler, nihai olarak çakışır.

1903-1905 Rusya'sında, "Sosyal Demokratik İşçi Partisinde, işçiler henüz yer almamıştır, parti sadece aydınlara dayanmaktadır" diyerek Çarlığa karşı mücadelede liberal burjuvazinin o evrede öncü bir rol oynamasını savunarak, aksini ileri süren Leninist çizgiyi maceracılıkla suçlayan Axelrod'un kitle çizgisi ne kadar devrimci idiyse, 1970 Türkiye'sinde, "proletarya öncülüğünün objektif şartları demokratik devrim için olgunlaşmamıştır", "içinde bulunduğumuz aşama, henüz sosyalist aydın kadroların meydana gelmesi aşamasıdır" diyerek emperyalizme

---

(38) Milli Demokratik devrimi stratejik plânda savunan sağ sapma ile, nihai tahlilde emperyalizme teslimiyeti savunan öteki sağ oportünizmi birbirine karıştırmamak ve aynı kefeye koymamak gerekir. Çünkü bir taraf en azından milli bağımsızlık için mücadeleyi savunmaktadır.

ve feodalizme karşı mücadelenin bu evresinde küçük burjuvazinin ön plânda rol oynamasını savunan sağ görüşün kitle çizgisi de o kadar devrimcidir.

Ve Lenin, ne kadar maceraperestse, sağ görüşün "maceracılıkla" suçladığı militanlar da o kadar maceracıdırlar!..

SON SÖZ

Saflarımızda bir sağ sapmanın ortaya çıkması kötü bir şeydir elbette. Ama bu, kaçınılmaz ve varlığı da objektif bir gerçek olduğuna göre, bu sapmanın açıkça belirtilmesi, ortaya çıkartılması, sosyalist mücadelenin esenliği açısından zorunludur. Devrimci proleter hareketin sınırları kesin çizilir ve hareketimiz güçlü-bir raya oturur, saflarımız çelişikleşir.

Böylelikle kötü bir şey, güçlü bir oluşumu sağlar.

Saflarımızdaki sağ sapma, Marksizmin lafızları arkasına gizlenerek laf ebeliğini ve *"gevezeliğini"* bir süre daha sürdürecektir. Ne var ki, Türkiye 960 ların değil, 970 lerin Türkiye'sidir ve gerçekle sahteliğin, oportunizimle devrimci teorinin açıkça seçilebildiği bir ülkedir.

Biz biliyoruz ki, oportünizm çeşitli biçimlerde devrimci proletarya hareketini saptırmaya, çarpıtmaya çalışacaktır. Fakat bu saptırma gayretleri boşunadır. Ülkemizin devrimci pratiği ve 19. yy. sonlarından bugüne kadar devam edegelen devrimci Marksizm ile revizyonizm ve oportünizm arasındaki ideolojik mücadelelerin tarihi ve vargısı, devrimci Marksist çizgi ve yol hakkında bizlerin en sağlıklı kılavuzudur. Mücadelemizin her döneminde, tekelci dönem Marksizminin yüce bayrağı, ülkemizin somut pratiği önünde dalgalanacaktır.

seyhan erdoğdu

tip çankaya kongresi ve oportünizmin can çekişmesi

28 Kasım 1969 tarihinde yapılan Çankaya Kongresinde, Kongre Divanı Başkanı Minnetullah Haydaroğlu, Kongrenin Aren - Boran oportünizmi aleyhine gelişmesi üzerine hükümet komiseri ile birlik olarak kongreyi tehir etmişti. Hükümet komiserinin ve oportünistlerin lâfı ile kongre dağıtmayacaklarını bildiren devrimciler, kongreyi tamamlamışlar, Çankaya Merkez İlçe Yönetim Kurulu ve İl delegelerini seçmişlerdi. Genel Merkezin tepeden inme kararı ile İl Yönetimine getirilen Minnetullah Haydaroğlu Çankaya İlçesinin yeni yönetimini tanımadığını, eski yönetimin geçerli olduğunu belirtti ve kongrenin "tamamlanması" gerektiğini bildirdi. Çankaya İlçesinin eski ve yeni yönetimindeki devrimci TİP'liler ve diğer devrimci arkadaşlar, ideolojilerinin ve eylemlerinin verdiği güvenle, oportünizmin bir daha yere çalınmasının, Aren - Boran oportünizminin etkisinde olan partili arkadaşları bir daha uyarmanın yararlı olacağına karar verdiler. Çankaya Kongresi devrimciler için kesin olarak bitmişti. Fakat oportünizmin etkisi altında olan partililere gerçekleri anlatma fırsatı da kaçırılmamalıydı. Bu nedenlerle, proleter devrimcileri Çankaya Kongresini tekrarlamanın zarar değil yarar getireceğini düşündüler. Proleter devrimcilerinin kaybedecekleri hiçbir şey yoktu. Onlar basit oy he-

sapları peşinde değillerdi. İdeolojisine, eylemine güvenen her devrimci, kitle önünde oportünizmle mücadeleye girmeliydi.

İşte 4 Ocak Pazar günkü "ikinci" Çankaya Kongresine bu şekilde gidildi. Geçen kongrede bir konuşmacının sözlerini tahrif ederek, onu "bazı dış çevrelere" bağlılıkla suçlamaya, böylece adice ihbar yapmağa çalışan, hükümet komiseriyle aynı paralelde hareket eden Minnetullah Haydaroğlu başkanlığındaki divan, namuslu ve uyanık TİP'lilerin oylarıyla düşürüldü. Yapılan ikinci oylamada Proleter Devrimrimciler, Gani Gürbüzer başkanlığında divanda yerlerini aldılar. Yeni Başkanlık Divanının ilk kararı, salon dışında bekleyen kalabalık dinleyici grubunu salona almak oldu. Çünkü Proleter Devrimcileri ,oportünizmle, en açık biçimde, herkesin önünde, yığınların önünde hesaplaşmayı ve böylece gerçekleri daha çok kişiye anlatmak istiyorlardı.

Başta Behice Boran olmak üzere Kongre'de oportünistlerin işledikleri tezler, bilimsel sosyalizmin inkârının tam bir örneğidir. Şimdi bunların başlıcaları üzerinde kısaca duralım.

Oportünistlere göre, Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfının özörgütüdür. Bu sözle kastedilen, bundan kısa bir süre önce, TİP'in Aybar oportünizminin yönetiminden Aren - Boran oportünizmin yönetimine geçmesidir. Oportünistlere göre TİP kendi oportünist yönetimlerinde olduğu sürece işçi sınıfının özörgütüdür. Proleter Devrimci görüşe göre ise TİP işçi sınıfının özörgütü olmaktan uzaktır. Bunun nedenleri şunlardır:

1 — TİP'de esas olarak merkez yönetim ve kısmen diğer kademelerdeki yönetim oportünistlerin elindedir. Dolayısıyla oportünistlerin yanlış stratejik görüşleri, pasifizmleri, demokratik merkeziyetçiliği reddeden, sosyal - faşist idareleri, gerici parlamentarizmin şartlandırdığı burjuva poltikacıları merkez yönetime ve kısmen diğer kademelere hâkim durumdadır. TİP'de oportünizmin parlamentarizmine, anti - demokratik yönetimine, pasifizmine, stratejik görüşlerine karşı kesin ve açık mücadeleye girişen proleter devrimcileri atılmakta, proleter devrimci olduğu bilinenler partiye alınmamakta ve parti içindeki devrimcilerin başında "ihraç" tehdidi bir demokles kılıcı gibi sallanmaktadır. Oportünizm TİP'i kapalı bir av sahası haline getirmiştir.

Proleter Devrimcileri, merkezde ve çeşitli kademelerde oportünizmin anti - demokratik, pasifist, parlamentarizme angaje, yanlış stratejiyi savunan görüşlerinin hâkim kılındığı, proletaryanın özörgütü haline gelme çabalarının engellendiği bir TİP'i işçi sınıfının özörgütü saymamaktadırlar.

2 — Hiç şüphesiz, bir partinin işçi sınıfının özörgütü olmasını belirleyen tek şey, parti yönetimine hâkim olan ideoloji ve bunun getirdiği stratejik görüş değildir. İdeoloji ve strateji lâfda kaldığı sürece de, bir şey ifade etmez. Devrimci hareret lâfta sosyalist, lâfta proleter devrimcisi olan, fakat bunun eylemine girişmeyen ya da eylemde bunun tersini yapan pek çok parti, pek çok akım, pek çok kişi görmüştür. Teori ve pratik arasındaki diyalektik ilişki partide hâkim olmadıkça, o parti işçi sınıfının özörgütü olamaz. Bugün oportünizmin iplerini elinde tuttuğu TİP, sadece küçük burjuva ideolojisi ve yanlış stratejisiyle değil, işçilerin, yoksul köylülerin ve devrimci gençliğin hızla gelişen hareketi karşısında tutumu ile de bir işçi sınıfı partisi olmaktan uzaktır. TİP, işçilerin, yoksul köylülerin, devrimci gençliğin, bir sınıf mücadelesi olan hareketlerinde, bırakın öncü müfreze olmayı, bırakın genelkurmaylık etmeyi, geride kalan ve hattâ köstekleyen bir tutum içindedir. Anti - emperyalist gençlik hareketlerini pasifizme sürüklemek, yoksul köylü hareketlerini statükoyu muhafaza durumuna itmek çabasındadır. 6. Filo olayları, Elmalı olayları bunun açık delilleridir.

TİP üyesi olan devrimcilerin tek tek veya; mevzî olarak işçi-köylü-gençlik hareketlerinde etkin olmaları, TİP içinde proleter devrimci hareketin varlığının delilidir. Ve bu ,oportünist TİP yönetimine rağmen olmaktadır. Oportünizmin at oynattığı TİP, sadece gençlik hareketlerinin ve temsilcisi olduğu iddia edilen işçi sınıfının, sınıf mücadelesinin dahi geriden destekleyicisi bile olamamaktadır. Bugün Türkiye'deki kitle hareketleri TİP'in dışında onunla bağlantısız, çoğunlukla kendiliğinden gelişmektedir. Kitlelerin devrimci hareketi ile parti bağı kuramayan, onlara hedef gösteremeyen, siyasî bilinç veremeyen bir parti, işçi sınıfının özörgütü değildir.

3. TİP Merkez Teşkilâtı, taşra teşiklâtı ve etkin üyeleri itibariyle küçük burjuvazinin çeşitli kesimlerinin hakimiyetindedir. Ve oportünizm, üye yapısı itibariyle, teşkilâtlanma itibariyle, kendi hakimiyetini destekleyen bu durumu, değiştirmek şöyle dursun, canı gibi korumaktadır. Bunun içinde de TİP işçi sınıfının özörgütü değildir.

4. TİP programı sosyalist bir partinin asgarî programıdır. Oysa ki, oportünizm bunu, azami program olarak yutturmağa kalkmaktadır. Üstelik de bu asgarî programın uygulanmasından, farklı eylem biçimlerinin doğabileceği unutturulmuştur. Bunun için de TİP proletaryanın özörgütü değildir.

O halde TİP içinde proleter devrimcilerinin hedefi ne olmalıdır? Hedef, merkezin sosyal-faşist yönetimine rağmen TİP içinde ideolojik mücadeleyi sürdürmek, parti teşkilâtının her kademesine ve Merkez Yönetime hakim olmak üzere çalışmaktır. Bunun iki sonucu olabilir: TİP'in sosyal-faşist yönetimi, bu ideolojik mücadelenin keskinliği karşısında çözülür, parçalanır gider. Yönetim proleter devrimcilerine geçer. Bu takdirde TİP'in önünde işçi sınıfının özörgütü olabilme imkânları açılmış olur. Bu, TİP proleter devrimcileri eline geçtiği an, işçi sınıfının özörgütü olur demek değildir. Behice Boran gibi, genel sekreteri oldukları partiyi, işçi sınıfının özörgütü sayanlar, bir olguyu sadece kendileriyle ilişkisi açısından değerlendirenler, idealist felsefeyi yıkıp atamamış oportünistlerdir. Proleter devrimcileri, TİP'i sadece kendileriyle ilişkisi içinde değerlendirmezler. TİP'i tarih içinde ve bir ilişkiler bütünü çinde değerlendirirler. Bu nedenle proleter devrimcilerin merkezde ve her kademe parti yönetimini almaları, TİP'i işçi sınıfının özörgütü yapmaz, ancak onun önüne işçi sınıfının özörgütü olabilme imkânlarını açar. Biz bunu söylerken devrimci iyimserlik, devrimci güven ve devrimci kararlılık içindeyiz. Bunun aksini iddia etmek yani proleter devrimcileri yönetime gelse de TİP işçi sınıfının özörgütü olamaz demek, kendine ve işçi sınıfına güvensizlikten başka bir şey değildir. Proleter devrimcileri partiye, devrimci ideolojiyi, stratejiyi ve taktikleri hakim kıldıkları ölçüde, partide demokratik merkeziyetçiliği yerleştirdikleri ölçüde, partiyi işçi sınıfının, yoksul köylülerin ve proleter devrimci aydınların *aktif* öncü müfrezesi haline getirdikleri ölçüde, partinin oportünizmi besleyen üye ve örgüt yapısını, yani, taşrada, hayatını bu mücadeleye adayanlara değil de boş zamanlarını verenlere dayanan örgütlenme biçimini, bu getirdiği üye yapısını değiştirdiği ölçüde, farklı eylem biçimlerine hazır olduğu ölçüde, işçi sınıfının özörgütü haline gelir. Bunun yapılıp yapılamaması sübjektif bir sorun, proleter devrimcilerinin gerçekten proleter devrimcisi olup olmaması sorunudur. İkinci ihtimal Aren-Boran oportünizminin sosyal-faşist yönetiminin proleter devrimcilere yönetimi teslim etmemek için uyguladıkları anti-demokratik ihraçtır. Örgüt feshetme politikalarını sürdürmeleri, bundan vazgeçmemeleridir. Bu takdirde TİP örgüt olarak proleter devrimci düşüncenin ve eylemin hakim olduğu, işçi sınıfının örgütlü öncü müfrezesi, yoksul köylü, işçi sınıfı ve diğer

sapları peşinde değillerdi. İdeolojisine, eylemine güvenen her devrimci, kitle önünde oportünizmle mücadeleye girmeliydi.

İşte 4 Ocak Pazar günkü "ikinci" Çankaya Kongresine bu şekilde gidildi. Geçen kongrede bir konuşmacının sözlerini tahrif ederek, onu "bazı dış çevrelere" bağlılıkla suçlamaya, böylece adice ihbar yapmağa çalışan, hükümet komiseriyle aynı paralelde hareket eden Minnetullah Haydaroğlu başkanlığındaki divan, namuslu ve uyanık TİP'lilerin oylarıyla düşürüldü. Yapılan ikinci oylamada Proleter Devrimrimciler, Gani Gürbüzer başkanlığında divanda yerlerini aldılar. Yeni Başkanlık Divanının ilk kararı, salon dışında bekleyen kalabalık dinleyici grubunu salona almak oldu. Çünkü Proleter Devrimcileri ,oportünizmle, en açık biçimde, herkesin önünde, yığınların önünde hesaplaşmayı ve böylece gerçekleri daha çok kişiye anlatmak istiyorlardı.

Başta Behice Boran olmak üzere Kongre'de oportünistlerin işledikleri tezler, bilimsel sosyalizmin inkârının tam bir örneğidir. Şimdi bunların başlıcaları üzerinde kısaca duralım.

Oportünistlere göre, Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfının özörgütüdür. Bu sözle kastedilen, bundan kısa bir süre önce, TİP'in Aybar oportünizminin yönetiminden Aren - Boran oportünizmin yönetimine geçmesidir. Oportünistlere göre TİP kendi oportünist yönetimlerinde olduğu sürece işçi sınıfının özörgütüdür. Proleter Devrimci görüşe göre ise TİP işçi sınıfının özörgütü olmaktan uzaktır. Bunun nedenleri şunlardır :

1 — TİP'de esas olarak merkez yönetim ve kısmen diğer kademelerdeki yönetim oportünistlerin elindedir. Dolayısıyla oportünistlerin yanlış stratejik görüşleri, pasifizmleri, demokratik merkeziyetçiliği reddeden, sosyal - faşist idareleri, gerici parlamentarizmin şartlandırdığı burjuva poltikacıları merkez yönetime ve kısmen diğer kademelere hâkim durumdadır. TİP'de oportünizmin parlamentarizmine, anti - demokratik yönetimine, pasifizmine, stratejik görüşlerine karşı kesin ve açık mücadeleye girişen proleter devrimcileri atılmakta, proleter devrimci olduğu bilinenler partiye alınmamakta ve parti içindeki devrimcilerin başında "ihraç" tehdidi bir demokles kılıcı gibi sallanmaktadır. Oportünizm TİP'i kapalı bir av sahası haline getirmiştir.

Proleter Devrimcileri, merkezde ve çeşitli kademelerde oportünizmin anti - demokratik, pasifist, parlamentarizme angaje, yanlış stratejiyi savunan görüşlerinin hâkim kılındığı, proletaryanın özörgütü haline gelme çabalarının engellendiği bir TIP'i işçi sınıfının özörgütü saymamaktadırlar.

2 — Hiç şüphesiz, bir partinin işçi sınıfının özörgütü olmasını belirleyen tek şey, parti yönetimine hâkim olan ideoloji ve bunun getirdiği stratejik görüş değildir. İdeoloji ve strateji lâfda kaldığı sürece de, bir şey ifade etmez. Devrimci hareret lâfta sosyalist, lâfta proleter devrimcisi olan, fakat bunun eylemine girişmeyen ya da eylemde bunun tersini yapan pek çok parti, pek çok akım, pek çok kişi görmüştür. Teori ve pratik arasındaki diyalektik ilişki partide hâkim olmadıkça, o parti işçi sınıfının özörgütü olamaz. Bugün oportünizmin iplerini elinde tuttuğu TİP, sadece küçük burjuva ideolojisi ve yanlış stratejisiyle değil, işçilerin, yoksul köylülerin ve devrimci gençliğin hızla gelişen hareketi karşısında tutumu ile de bir işçi sınıfı partisi olmaktan uzaktır. TİP, işçilerin, yoksul köylülerin, devrimci gençliğin, bir sınıf mücadelesi olan hareketlerinde, bırakın öncü müfreze olmayı, bırakın genelkurmaylık etmeyi, geride kalan ve hattâ köstekleyen bir tutum içindedir. Anti - emperyalist gençlik hareketlerini pasifizme sürüklemek, yoksul köylü hareketlerini statükoyu muhafaza durumuna itmek çabasındadır. 6. Filo olayları, Elmalı olayları bunun açık delilleridir.

TİP üyesi olan devrimcilerin tek tek veya; mevzî olarak işçi - köylü - gençlik hareketlerinde etkin olmaları, TİP içinde proleter devrimci hareketin varlığının delilidir. Ve bu ,oportünist TİP yönetimine rağmen olmaktadır. Oportünizmin at oynattığı TİP, sadece gençlik hareketlerinin ve temsilcisi olduğu iddia edilen işçi sınıfının, sınıf mücadelesinin dahi geriden destekleyicisi bile olamamaktadır. Bugün Türkiye'deki kitle hareketleri TİP'in dışında onunla bağlantısız, çoğunlukla kendiliğinden gelişmektedir. Kitlelerin devrimci hareketi ile parti bağı kuramayan, onlara hedef gösteremeyen, siyasî bilinç veremeyen bir parti, işçi sınıfının özörgütü değildir.

3. TİP Merkez Teşkilâtı, taşra teşiklâtı ve etkin üyeleri itibariyle küçük burjuvazinin çeşitli kesimlerinin hakimiyetindedir. Ve oportünizm, üye yapısı itibariyle, teşkilâtlanma itibariyle, kendi hakimiyetini destekleyen bu durumu, değiştirmek şöyle dursun, canı gibi korumaktadır. Bunun içinde de TİP işçi sınıfının özörgütü değildir.

4. TİP programı sosyalist bir partinin asgarî programıdır. Oysa ki, oportünizm bunu, azami program olarak yutturmağa kalkmaktadır. Üstelik de bu asgarî programın uygulanmasından, farklı eylem biçimlerinin doğabileceği unutturulmuştur. Bunun için de TİP proletaryanın özörgütü değildir.

O halde TİP içinde proleter devrimcilerinin hedefi ne olmalıdır? Hedef, merkezin sosyal - faşist yönetimine rağmen TİP içinde ideolojik mücadeleyi sürdürmek, parti teşkilâtının her kademesine ve Merkez Yönetime hakim olmak üzere çalışmaktır. Bunun iki sonucu olabilir: TİP'in sosyal - faşist yönetimi, bu ideolojik mücadelenin keskinliği karşısında çözülür, parçalanır gider. Yönetim proleter devrimcilerine geçer. Bu takdirde TİP'in önünde işçi sınıfının özörgütü olabilme imkânları açılmış olur. Bu, TİP proleter devrimcileri eline geçtiği an, işçi sınıfının özörgütü olur demek değildir. Behice Boran gibi, genel sekreteri oldukları partiyi, işçi sınıfının özörgütü sayanlar, bir olguyu sadece kendileriyle ilişkisi açısından değerlendirenler, idealist felsefeyi yıkıp atamamış oportünistlerdir. Proleter devrimcileri, TİP'i sadece kendileriyle ilişkisi içinde değerlendirmezler. TİP'i tarih içinde ve bir ilişkiler bütünü çinde değerlendirirler. Bu nedenle proleter devrimcilerin merkezde ve her kademe parti yönetimini almaları, TİP'i işçi sınıfının özörgütü yapmaz, ancak onun önüne işçi sınıfının özörgütü olabilme imkânlarını açar. Biz bunu söylerken devrimci iyimserlik, devrimci güven ve devrimci kararlılık içindeyiz. Bunun aksini iddia etmek yani proleter devrimcileri yönetime gelse de TİP işçi sınıfının özörgütü olamaz demek, kendine ve işçi sınıfına güvensizlikten başka bir şey değildir. Proleter devrimcileri partiye, devrimci ideolojiyi, stratejiyi ve taktikleri hakim kıldıkları ölçüde, partide demokratik merkeziyetçiliği yerleştirdikleri ölçüde, partiyi işçi sınıfının, yoksul köylülerin ve proleter devrimci aydınların *aktif* öncü müfrezesi haline getirdikleri ölçüde, partinin oportünizmi besleyen üye ve örgüt yapısını, yani, taşrada, hayatını bu mücadeleye adayanlara değil de boş zamanlarını verenlere dayanan örgütlenme biçimini, bu getirdiği üye yapısını değiştirdiği ölçüde, farklı eylem biçimlerine hazır olduğu ölçüde, işçi sınıfının özörgütü haline gelir. Bunun yapılıp yapılamaması sübjektif bir sorun, proleter devrimcilerinin gerçekten proleter devrimcisi olup olmaması sorunudur. İkinci ihtimal Aren - Boran oportünizminin sosyal - faşist yönetiminin proleter devrimcilere yönetimi teslim etmemek için uyguladıkları anti - demokratik ihraçtır. Örgüt feshetme politikalarını sürdürmeleri, bundan vazgeçmemeleridir. Bu takdirde TİP örgüt olarak proleter devrimci düşüncenin ve eylemin hakim olduğu, işçi sınıfının örgütlü öncü müfrezesi, yoksul köylü, işçi sınıfı ve diğer

emekçi sınıflarla doğrudan bağ kurmuş, onlara öncülük eden bir örgüt haline getirilememiş olsa da, oportünizme karşı verilen ideolojik mücadelenin yarattığı bilinç ve dayanışmanın sağlanması, TİP içindeki devrimci unsurların proleter devrimci saflara kazanılması gibi bir görev başarılmış olur. Bu başarıda Türkiye'de yeni bir örgütlenmenin yeşertilebileceği ortamı destekler.

Burada şunu açıkça belirtelim : Emperyalizm çağında, emperyalizmin sömürüsü altında olan, emperyalizm + işbirlişçi burjuva + feodal ağa ortaklığının baş düşmanı teşkil ettiği, işçi sınıfının öncülüğünde, işçi - köylü ittifakı temelinde, bütün devrimci sınıf ve tabakaların, devrim gücünü teşkil ettiği, bütün *bağımlı - yarı bağımlı ülkelerde* işçi sınıfının özörgütünün kurulmasının objektif şartları mevcuttur. Hakim sınıfların en ağır baskı metodları olsa da, en ağır kanun maddeleri olsa da, açıkca faşist bir yönetim uygulansa da, işçi sınıfının özörgütü kurulur. Bunun aksini iddia etmek, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin tehditlerinden korkmak, devrimde öncülüğü başka bir sınıfa tanımak, Millî Demokratik Devrimin kesin ve kalıcı zaferlere ulaşmama ortamını hazırlamak ve Millî Demokratik Devrim ile sosyalizm arasına kendi eliyle bir Çin seddi çekmek demektir ki, bu objektif olarak, işçi sınıfı davasına ihanet olur.

Bir işçi sınıfı örgütünün kurulup kurulamamasını belirleyen şey, hakim sınıfların müsaadesi değildir. Anti - demokratik ortamın varlığı işçi sınıfı partisinin kurulamaması anlamına gelmez, işçi sınıfı örgütünün mücadele ile aşacağı bir engelin varlığı ve işçi sınıfı örgütünün mücadelesinin çok daha militan ve sağlam olması gerektiği anlamına gelir.

Devrimde, kitlelerin açık denizlerde pusulasız kalmış gemilere benzememesi için, Millî Demokratik Devrimin kesin ve kalıcı zaferlere ulaşması için, sosyalist devrime geçilmesi ve bunun başarılabilmesi için, işçi sınıfının örgütlü öncülüğü şarttır.

Türkiye'de işçi sınıfı kendi özörgütüne kavuşmadıkça, gerçek demokrasi ve bağımsızlık hedeflerine ulaşmak imkânsızdır.

Üstünde durulması gereken bir diğer konuda, işçi sınıfı partisinin kurulduğu anda bütünüyle eksiksiz olamıyacağıdır (*). İşçi sınıfı partisinin doğuş, gelişme ve sağlamlaşma dönemleri vardır. Tarihte devrimi zafere ulaştırmış işçi sınıfı partileri bu dönemleri geçirmiştir. İşçi sınıfı doğuş döneminde devrimci deneyin, mücadelenin getireceği pratiğin, sağlamlığın, zaman içinde gelişimin sağlıyacağı, geniş kitle niteliğinin, ideolojik, politik, örgütsel bütünlüğün, hepsine ve tamamına sahip olamaz. Bunun böyle olacağını düşünmek, varlıkların gelişimini inkâr etmek, idealizme sapmak olur. İşçi sınıfı partisinin ulus ölçüsünde yaygınlaşması, geniş yığınlara ulaşması ve ideolojik, politik, örgütsel olarak bütünleşmesi bir süreçtir. Hem de, hatalardan ders alarak, devrimci mücadele içinde pişerek, kitle çizgisi içinde yoğrularak gelişen zorlu bir süreç. İşçi sınıfı partisini bu süreç içinde görmemek, bizi karamsarlığa ve başlangıçtaki eksiklerden partinin önüne çıkacak olan türlü hatalardan, yenilgilerden yılarak işçi sınıfının partisi fikrinden vazgeçmeye götürür.

Türkiye'de işçi sınıfının kendi özörgütüne kavuşması bir an, bir formalite meselesi değil, dikkatli ve uyanık bir çalışma isteyen bir süreç meselesidir.

(*) Selected Works Mao TseTung Volume II. S. 285, Lenin Collected Works Cilt XXV. S. 174.

Bu yüzden ipleri elinde tutan oportünistlerin sosyal - faşist yönetimi, yenilse de, TİP yönetimine proleter devrimcileri hakim olsa da, olmasa da, TİP içinde oportünizme karşı en kesin mücadeleyi vermek gereklidir. Çünkü, proleter devrimcilerinin TİP içindeki mücadelesi, işçi sınıfının özörgütüne kavuşma mücadelesinin bir parçası ve yeni bir örgütlenme hazırlığının bir safhasıdır.

O halde, bütün umutları TİP'in işçi sınıfının özörgütü olabileceğine bağlamadan TİP, içinde mücadelemizi verelim ve işçi sınıfını özörgütüne kavuşturma ortamına böylece katkıda bulunalım.

Gelelim oportünistlerin bir diğer görüşüne: Onlara göre Türkiye'deki devrimci anti - emperyalist hareketler, Amerikan emperyalizmini geriletmemiştir. Proleter devrimcilerin buna cevabı şudur. Amerikan emperyalizmi dünya ölçüsünde gerilemektedir. Emperyalizm, kapitalizmin en yüksek aşamasıdır, tekelci kapitalizmdir. Emperyalizm parazit kapitalizmdir. Emperyalizm çürüyen, çöken kapitalizmdir. Emperyalizm can çekişen, ölen kapitalizmdir. *(bak Lenin, Emperyalizm: Kapitalizmin En Yüksek Aşaması. Lenin, Emperyalizm ve Sosyalizm de Bölünme "Emperialism and the split in Socialism")* Dünya ölçüsünde eskiyen, çöken, gerileyen şey, emperyalizmdir. Dünya ölçüsünde yeni olan, gelişen, güçlenen şey, proleter devrimci hareketlerdir. Emperyalizm ister Türkiye'de, ister Vietnam'da, ister Amerika'da olsun, çöken, ölen, gerileyen niteliklerini taşır. Türkiye'deki, Vietnam'daki ve dünyanın bütün sömürülen ülkelerindeki proleter devrimci hareketler ve bunun bir parçası olan Millî Demokratik Devrim Mücadeleleri, gelişen, ilerleyen, yeni olan unsurdur. Bunun aksini iddia etmek, emperyalizmin taktiklerine aldanmak ve stratejik plânda emperyalizme karşı mücadeleyi göze alamamak demektir. Bilimsel sosyalizmin temel ilkelerini kavramış olan her devrimci bilir ki, olaylar birbirleriyle ilişki içindedir. Türkiye'deki anti - emperyalist hareketlerle emperyalizm, birbirleriyle doğrudan ilişki içindedir. Birbirlerini etkilemekte ve birbirlerinde tepkiler yaratmaktadırlar. Dolayısıyla Türkiye'deki anti - emperyalist hareketler emperyalizmi geriletmemiştir, diyenler bu hareketlerin emperyalizme nasıl bir etkide bulunduğunu açıklamak zorundadırlar. Oysa ki, onlar bunun cevabını veremezler. Çünkü ne ilerletmiştir diyebilirler, ne de etkisi hiç olmamıştır diyebilirler. Gerçek olan şudur ki, Türkiye'deki anti - emperyalist hareketler, gelişen, yeni olan, ilerleyen proleter devrimlerinin ve dünya millî kurtuluş hareketlerinin bir parçasıdır ve dünya halklarının emperyalizme karşı mücadelesine katkıdır. Bu nedenle genel anlamda emperyalizmi geriletmiştir. Özel anlamda ise, Türkiye'de anti - emperyalist bilinci yaygınlaştırmış ve emperyalizmin maskesini kitle önünde sıyırmıştır. Emperyalizmin sömürüsünü sürdürmek için kullandığı taktiklerin bir kısmını kısa vadede etkisiz kılmış, onu bocalatmıştır. Bu nedenle özel anlamda da emperyalizmi geriletmiştir. Türkiye'deki bütün anti - emperyalist hareketler, bir uzun savaş olan millî demokratik devrimin bir parçasıdır. Oportünistler bu gerçeği görememektedirler. Çünkü:

1 — Düşünce tarzları mekaniktir ve emperyalizmin atılmasını bir an meselesi sayıp,bu gerilemeyi zaman içinde düşünememektedirler.

2 — Emperyalizmi stratejik plânda çok kuvvetli saydıkları için onun gerileyen, çöken niteliğini görememektedirler.

3 — Kendileri aktif anti - emperyalist mücadeleye katılmaları için ve faşizm gelir korkusuyla bu hareketleri köstekledikleri için, eylemsizliğin getirdiği sorumsuzlukla anti - emperyalist hareketleri küçümsemektedirler.

Bugünkü dönemde emperyalist güçlerin daha güçlü olduğunu söylemek başka şey. Türkiye'de de bugün, genel olarak emperyalizm ve işbirlikçileri güçlüdür. Proleter devrimci hareket zayıftır. Ama emperyalizm her an gerilemekte, işçi sınıfı mücadelesi her an ilerlemektedir. Onun içindir ki bugün, güçsüz olmasına rağmen gelecek, işçi sınıfı hareketinindir.

Kongrede oportünistler, stratejik görüşleri olan "önümüzdeki devrim aşaması sosyalist devrimdir", tezini de savundular. Ancak, bu tezin de hayli değişmeye uğradığı görülüyordu. Oportünistlerin Emek dergisinde geliştirdikleri ve kongrede anlattıkları, yeni "sosyalist devrim" tezi şöyleydi : Elbette Türkiye'ye anti-emperyalist mücadele verilmelidir. Türkiye'de feodal kalıntılar vardır ve bunlar tasfiye edilmelidir. Demokrasi mücadelesi de verilmelidir. Biz sosyalist devrim derken, sosyal alanda farklı devrimci bir mücadele önermiyoruz. Siyasal alanda iktidarın, müttefikleriyle birlikte işçi sınıfına geçişine sosyalist devrim diyoruz.

İşçi sınıfının müttefikleriyle birlikte iktidarı alması sosyalist devrimdir. Bundan sonra anti-emperyalist - anti-feodal - demokratik hareketler sosyalizmin kuruluş dönemidir. İlginç bir "teori"! Bilimsel sosyalizmi inkâr eden mekanik parlamenter kafaların ilginç bir "teori"si...

Biz Millî Demokratik Devrim stratejisini savunan Proleter Devrimcileri şunları söylemiştik, söylüyoruz, söyleyeceğiz :

1 — Devrim üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişkiden doğan bir olgudur.

2 — Devrim bir an değil, bir süreç meselesidir.

Millî Demokratik Devrim işçi sınıfının öncülüğünde bütün devrimci sınıfların emperyalizm + işbirlikçi burjuva + feodal ağa ortaklığına karşı verdiği mücadele sürecidir. Bu mücadelede hedef bütün ülkede millî demokratik bir iktisadî temel kurmak, bunun yansıması olan millî demokratik iktidarı yaratmaktır. Millî demokratik iktisadî temel, bankaların, büyük iktisadî ve ticarî şirketlerin, sigortaların, ulaştırma araçlarının yeni iktidarın elinde olması, tarım kesiminde feodal kalıntıların tasfiye edilmesi, toprak reformunun yapılmasıdır. Bu iktisadî temel içinde, kapitalizmin başta işçiler ve köylüler olmak üzere bütün halkın varlığı üzerinde hakimiyet kurmasına müsaade edilmeyecektir. Devlet işletmeleri millî ekonominin ana gücü olacak ve sosyalist nitelik taşıyacaktır. Tarımda kooperatifleşme sürecinin çekirdekleri olacak ve bunlar sosyalist unsurlar taşıyacaktır. Kapitalist özel mülkiyet genel olarak ortadan kaldırılmayacaktır. İşte bu millî demokratik ekonomidir.

Bunun tezahürü olarak politik sistem ise, işçi sınıfının öncülüğünde işçi - köylü devrimci sınıf ve tabakaları kapsayan bir politik iktidardır.

Millî Demokratik Devrimde uygulanan millî cephe donmuş bir kalıp değildir. Millî Demokratik Devrim mücadelesinin aşamalarına göre, ülke içindeki sınıfların durumlarındaki ve ilişkilerindeki değişikliklere göre millî cephe, sınıfsal farklılıklar gösterebilir. Ancak temel olan işçi sınıfının öncülüğü ve işçi - köylü ittifakıdır. Millî Demokratik Devrim içinde, köylüler işçi sınıfının ana desteği, şehir küçük burjuvazisi ise güvenilebilir bir desteğidir. İşte Millî Demokratik Devrimin politik yapısı budur. Yani birkaç devrimci sınıfın işçi sınıfının öncülüğündeki ortak yönetimidir.

3 — Millî Demokratik Devrimin iktisadî temelinin kurulması ve buna ilişkin politik yapının yaratılması bir an meselesi değil, bir süreç meselesidir. Emperyalizm çağında bütün ülkelerin Millî Demokratik Devrimleri göstermiştir ki, bu bir uzun savaştır.

4 — Millî Demokratik Devrim dünya proleter - sosyalist devrimlerinin bir parçasıdır. Sosyalizme giden yolda aşılması gerekli bir safhadır. Millî Demokratik Devrimde öncülük işçi sınıfında olduğu için politika da, iktisadî temel de, kültür de, sosyalizmin unsurlarını ihtiva edecektir. Ve bu unsurlar belirleyici rol oynayacaklardır. Fakat Millî Demokratik Devrimde iktisadî temel de, politik iktidar da, kültürel temel de sosyalist olmayacaktır. Sosyalist Devrim, Millî Demokratik Devrimin devamı ve araya bir burjuva diktatoryasının sokulmadığı bir devamıdır. Millî Demokratik Devrimle Sosyalist Devrim arasında Çin Seddi yoktur. Bunlardan biri diğerini hazırlar, biri diğerini tamamlar.

Sosyalist iktidar, işçi sınıfının iktidarı demektir. İşçi sınıfının öncülüğünde diğer müttefikleriyle, köylüler ve şehir küçük burjuvazisiyle iktidara gelmesine sosyalist iktidar demek hedef saptırmaktır. Sosyalist iktisadî temel, kapitalizmin sadece ülke halkının hayatına hâkim olmaması demek değildir. Genel olarak kapitalist özel mülkiyetin tasfiyesine girişilmesidir. Millî Demokratik iktisadî yapıyı, sosyalizm diye yutturmak hedef saptırmaktır.

Kongrede oportünizmin parti anlayışı, disiplin anlayışı ve bugüne dek sürdürdüğü demokrasisiz merkeziyetçilik de açıkça belli oldu. Behice Boran'a göre, Çankaya İlçesinin çeşitli görüşlere yer veren eğitim çalışmaları disipline aykırıdır. Parti stratejisini genel kongreden başka yerde tartışmak disipline aykırıdır. Bir Genel Sekretere oportünist demek disipline aykırıdır. Ve bunların cezalandırılması gereklidir. Bu oportünizmin kendi görüşüne aykırı her şeyi disiplinsizlik sayan ve partiyi kışla zanneden anlayışlarının tipik örneğidir. Bize göre disiplin "evet efendimcilik" değildir. Bize göre disiplin genel sekreterlerin oportünistlikten muaf tutulması değildir. Proleter devrimci disiplin ne demektir? Lenin bu konuda şunları söylemektedir:

"Proletaryanın devrimci partisinin disiplinini pekiştiren nedir? Onu kontrol eden nedir? Onu destekleyen nedir? İlkönce, proleter öncü müfrezenin bilinci, devrime bağlılığı, nefsini yenmesi, fedakârlık ruhu, kahramanlığıdır. Ve sonra, geniş emekçi yığınları ile en başta proleter kitleleri ile ve aynı zamanda proleter olmayan emekçi yığınlarıyla da bağlar kurma yeteneği, onlara yaklaşmak ve hattâ isterseniz, bir noktaya kadar onlarla kaynaşmak yeteneği. Üçüncüsü, bu öncü müfrezenin gerçekleştirdiği siyasî sevk ve idarenin doğruluğu, siyasî strateji ve taktiğinin doğruluğudur, şu şartla ki, bu doğruluğa en geniş kitleler kendi öz tecrübeleriyle inanmış olsunlar .Burjuvaziden iktidarı almak ve bütün toplum düzenini değiştirmekle görevli öncü sınıfın partisi olabilecek gerçekten devrimci bir partide, bu şartlar bulunmadıkça, orada disiplin kurulamaz. Bu şartlar mevcut olmazsa, bu disiplini yaratmak için sarfedilen bütün çabalar, boş cümlelerden, lâftan, yapmacık hareketlerden başka birşey olmaz. Ama diğer yandan, bu şartlar, birdenbire ortaya çıkıvermezler. Bunlar, ancak uzun süren bir çalışma, çetin tecrübeler sonucu hazırlanırlar. Bunların hazırlanışı hiç de bir doğma olmayan, tersine gerçekten yığınsal ve gerçekten devrimci bir hareketin pratiği ile sıkı sıkıya bağlı olarak kesin şeklini almış bulunan bir devrimci teori kolaylaştırır". *(Stalin, Leninizmin İlkeleri, S. 145 - 146)*.

Disiplin, ideoloji birliğinden doğar. Disiplin işçi sınıfı mücadelesinden, kitle hareketlerinde yuğrulmaktan doğar. Disiplin işçi sınıfının örgütlü müfrezesinden doğar. Kaynağını genel sekreterlikten almaz. Boran'ın formülü çok basittir. Devrimcileri partiden atacaksın, partiye almayacaksın, parti içindekilerin eylemlerini kısacaksın, alt kademelerde ilçe, il yönetimleri devrimci ellere geçince bunu feshedeceksin, kongreleri dağıtacaksın, sonra da yalnız başına oportünistler kongresi toplayacaksın ve oraya kadar gelebilen bir avuç devrimciye "önerge verin, stratejik görüşünüzü kongreye kabul ettirin" diyeceksin. Bu Süleyman Demirel'in sandıktan çıkma formülüne ve Paşa'nın cici demokrasisine benziyor. Öyle bir sandık ki, TİP'de ondan ancak oportünistler çıkabilir. Öyle bir demokrasi ki, sadece oportünistler için işliyor.

Biz söyledik, söylüyoruz, söyliyeceğiz: Emperyalizme karşı mücadele oportünizme karşı mücadele ile birlikte yürür. Saflarda ideolojik birlik sağlanmadan, düşmana kesin ne saldırı yapılır ne de zafer kazanılabilir. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin elinde, atom bombasına varana kadar her türlü silâh vardır. Devrim saflarının ise iki silâhı vardır: İdeolojik birlik ve yığınları harekete geçirmek. İdeolojiden ve kitle çizgisinden vazgeçmek emperyalizme karşı zafer sağlayamamak demektir. O yüzden bilimsel sosyalizmi türlü kılıflara bulayan oportünizme, onun her şekline karşı mücadele bugüne kadar olduğu gibi en kesin şekliyle verilecektir. Emperyalizme ve oportünizme karşı mücadelede hâkim sınıflar bizi sopayla, hapisle, ölümle tehdit ediyor. Bu tehdide aldırmayan devrimciler, Boran'ın "sizi partiden atarız" tehdidine aldırmazlar. Oportünizme, onun her şekline karşı mücadele millî demokratik devrim mücadelesinin ve sosyalizm uğruna savaşın vazgeçilmez bir parçasıdır.

İşte bu savaşın bir örneği de Çankaya İlçe Kongresinde verildi. Ve oportünizm ideolojik mücadele sonunda, çoğunluğun kararı ile, kongreden yenik ayrıldı. Fakat biz biliyoruz ki, oportünizm yeni kılıklara girerek aramızda yine de boy göstermek isteyecektir. Ta ki, emperyalizm dünya yüzünden yok edilinceye kadar. Şimdiden ona karşı mücadelenin hazırlığı içinde olmalıyız.

aydınlık'ta dünya ve türkiye

Öğretmenler Boykotu :

TÖS ve İlk - Sen'in ortak eylemi ile 15 Aralık'ta başlatılan dört günlük öğretmenler boykotu, yurt çapında geniş yankılar uyandırdı.

156.000 kişilik öğretmenler ordusunun büyük bir çoğunluğu boykota hemen katıldı. Boykot bütün devrimci kuruluşlar tarafından desteklendi.

AP İktidarının Valileri, Emniyet Müdürleri ve mahallî AP teşkilâtları yoluyla, boykot kırıcılığı yönünde gösterdikleri bütün çabalar sonuç vermedi. Millî Eğitim Bakanının radyoda savurduğu tehditler, Hükümetin radyoya koyduğu yayın yasağı ve yer yer AP militanlarının tertipleri sonuç vermedi, öğretmenler boykotlarını başarı ile sürdürdüler.

Halkın da geniş desteğini gören boykota, TÖS ve İlk - Sen dışında kalan sendikasız öğretmenler de katıldılar. Bazı yerlerde Milliyetçi Öğretmenler Dernekleri de boykota katıldı, birkaç ilde ise, bu derneklerin tabelâları kendi üyeleri tarafından indirildi.

Türkiye tarihinde ilk defa yurt çapında bir direnişin örneğini veren öğretmenler, boykotlarını bitirirlerken, bağımsızlık ve demokrasi yolunda mücadelelerini daha da yoğunlaştıracaklarını kamuoyuna bir kez daha duyurdular.

Bir İşçi Daha Şehid Edildi :

Son yıllarda gelişen işçi hareketleri, grevler, işgaller şeklinde gelişmekte, polis ve işverenler plânlı bir dayanışma içinde işçilerin karşısına dikilmektedir.

Topkapı Maltepesindeki Gamak Elektrik Motorları Yapım Fabrikası işverenleri fabrikanın 514 işçisinden 350'sini, ham madde yokluğu gerekçesi ile işinden at-

mıştır. Maden-İş Sendikası'na kayıtlı bulunan işçiler, fabrikadaki ödenmemiş yövmiyelerini almak için toplu olarak fabrikaya gelmişlerdir. İşverenler ise, işçilerin fabrikaya girmelerini önlemek için, toplum polisi çağırmışlar ve polis fabrikaya mevzilenmiştir. Fabrika önünde toplanan işçiler, içeri girmek isteyince, polis işçilere ateş açmış ve bir işçi ölmüş, birçok işçi ise yaralanmıştır.

Olayın hemen arkasından, birer demeç veren polis yetkilileri ve İstanbul Valisi, işçilerle polisin karşılıklı ateş ederken, işçi Şerif Aygül'ün arkadan vurulduğunu iddia etmiştir. Oysa sonradan açıkça anlaşılmıştır ki, işçilerden bir tek silâh dahi atılmamış, polis ateş etmiş ve işçiler polis kurşunları ile yaralanmış, polisin ise tek bir yara almadığı görülmüştür.

Aygül'ün öldürülmesi, devrimci kuruluşlar tarafından sert tepkilerle karşılanmıştır. Yayınlanan bildirilerle, işçi Şerif'in dökülen kanının mutlaka hesabının sorulacağı belirtilmiştir.

Çelenk, Yılın Hukukçusu

Türk Hukuk Kurumu 1968-1969 yıllarının hukukçuları olarak, eski Yargıtay Başkanı İmran Öktem, Hilvan Savcısı Mehmet Feyyat, Niğde Savcısı İsmet Karadayı ve Avukat Halit Çelenk'i seçmiştir.

Hukuk Kurumu bu konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada şöyle demektedir:

"1 — Atatürk devrimlerine dayanan Türk hukukunu, hukuk devleti ilkelerini ve insan haklarını savunmayı amaç edinmiş olan Türk Hukuk Kurumu, bundan sonra her yıl Anayasamızı hazırlayan Kurucu Meclisin açıldığı 6 Ocak günü, olağanüstü ve örnek davranışlarıyla, adaleti, devrimleri ve Anayasayı savunan hukukçularımızı, o yılın hukukçuları olarak ilân etmeyi ve kendilerine bunu belirtir bir gümüş plâka vermeyi kararlaştırmıştır. Gelecek yıldan itibaren de, davranışlariyle hukuku hiçe sayan hukukçuların başta gelenlerini, yılın kara listesi olarak sunmayı düşünmektedir.

Özellikle Cumhuriyet Savcılarımızın Anayasaya aykırı olarak hâlâ kanunî güvence kavuşturulamamış olması karşısında, bu açıklamalarımızı, değerli savcılarımız için bir tür mânevi destek saymaktayız.

Kararlarında siyasal düşünce özgürlüğünü Anayasanın ruhuna tamamen uygun bir biçimde anlayıp uygulayarak, savunma hakkına tam bir saygı göstererek, zorunlu olmayan tevkif ve kitap toplatma taleplerini reddederek, Anayasanın değerli bir savunucusu olduğunu ispat eden hâkimlerimizin adlarının, adalet güveninin yerine getirilmesine gölge düşürmemek düşüncesiyle yılın hukukçuları arasında, ancak meslekten veya aramızdan ayrıldıkları yılda ilân edilmesi, uygun görülmüştür.

2 — Türk Hukuk Kurumu Yönetim Kurulu, yaptığı araştırmalardan, incelemelerden ve çeşitli hukuk otoriteleriyle görüşmelerden sonra, aşağıda adları belirtilen bir hâkim (3) savcı ve bir avukatı, 1968-1969 yıllarınm hukukçuları olarak kamuoyuna duyurmaya karar ververmiştir."

Hukuk Kurumu'nun Çelenk arkadaşımız için gösterdiği gerekçe ise şöyledir:

"Demokratik anlayışa ve Anayasa düzenine aykırı olarak siyasal görüşlerinden ötürü çeşitli haksızlıklarla baskıya uğrayan gençlerin, öğretmenlerin ve varlıksız vatandaşların haklarını, 15 yıldan beri hiç bir karşılık söz konusu olmaksızın koruma çabalarında örnek bir hak savunucusu olarak belirdiğinden."

Bütün devrimcilerin başta gelen savunucusu Çelenk, TİP'in zor günlerinde, partinin çeşitli kademelerinde görev almış, Türkiye emekçilerinin mücadelesinde ön saflarda bulunmuştur. Çelenk,

TİP oportünizmine ve oportünist yöneticilerine karşı en önce kesin tavrını almış ve Aybar-Aren oportünizminin tertipleri ile partiden ihraç edilen ilk onüçlerden biri olmuştur. O zamandan bu yana, mücadelesini parti dışında yürüten Çelenk, Türkiye'de baskıya, haksızlığa uğramış bütün devrimcilerin dâvasını canla başla savunmuştur.

Malatya'da yayınladıkları bir bildiriden ötürü tevkif edilen altı köylünün dâvasına koşan Çelenk, mahkemede yaptığı konuşma ile, siyasî savunmanın en güzel örneklerinden birini vermiştir. Mahkeme sonunda salonu ve koridorları dolduran, köylüler ve işçiler Çelenk'i omuzlarında taşıyarak, adliyeden çıkarmışlardır.

Devrimci fedakârlığın, devrimci dayanışmanın örneği olan Çelenk, işçilerin, yoksul köylülerin, gençliğin, öğretmenin, aydının saygısını kazanmış bir devrimcidir.

ODTÜ'de Açık Oturum

5 Ocak tarihinde Orta Doğu Teknik Üniversitesinde "Devrim Stratejisi" konusunda yapılan açık oturum geniş ilgi gördü.

Mihri Belli, Doğan Avcıoğlu, Mümtaz Soysal, Sarım Aren, Turan Güneş ve Deniz Baykal'ın katılacağı ilân edilen açık oturuma, Mihri Belli arkadaşımız gripten yattığı için katılamadı. Avcıoğlu ve Soysal da oturumda bulunamadılar. Belli'nin yerine proleter devrimcileri Seyhan Erdoğdu temsil etti.

Erdoğdu kendisine ayrılan zaman içinde şunları söyledi:

"Devrim, üretim güçleriyle, üretim ilişkileri arasındaki çelişmelerin yarattığı bir olgudur. Türkiye'de devrim stratejisi sorununu araştırırken önce, önümüzdeki devrimin temel gücünün ne olduğunun ortaya konması gerekir. Bu gücün niteliği, atılacak adımın hangisi olduğunu da tayin edecektir.

Bugünün Türkiyesinde hangi sınıf ve tabakalar emperyalizme karşı mücadeleye katılmanın objektif şartlarını taşıyorlarsa, onlar, özlerinde devrimci bir nitelik taşıyorlar demektir. Bugün Türkiye'yi kurtarma iddiasıyla ortaya çıkan CHP'ye bakalım. CHP, içinde barındırdığı çeşitli sınıflar ve tabakalarla, yamalı bir bohça haline gelmiştir. Partide tefeci, aracı, toprak ağası ile birlikte herkes yer alabilmektedir. Bu yüzden de partiye bazan bir eğilim, bazan da onun tam zıddı bir eğilim hâkim olabilmektedir. Türkiye'nin 'sosyalist devrim' aşamasında bulunduğunu öne süren TİP'in oportünist yöneticileri de tutarlı bir çizgide değildirler. Emperyalizmin ülkeden tam olarak süpürülmesi sağlanmadan, Türkiye'nin bağımsız ve demokratik bir ülke durumuna getirilmesi görevi başarılmadan, bağımlı bir ülkede sosyalizmin kurulabileceğini iddia etmek, emperyalizmin vesayeti altında bir sosyalizm olabileceğini kabul etmek demektir. Bu, oportünizmin Türkiye'ye has yeni biçimlerinden birisidir. Oysa, Türkiye bu anda sosyalizm değil, henüz 'millî demokratik devrim' aşamasındadır. Mücadelenin bu aşamasında, emperyalizme karşı bir cephede toplanabilecek bütün sınıf ve tabakaların güçbirliği gereklidir.

İşçiler, yoksul köylü, orta köylü, esnaf, sanatkâr, asker ve sivil bürokrasi, küçük burjuvanın ilerici kesimi arasında bir güç birliği yapılmalıdır. Ancak, işçi ve köylülerle örgütlü bir ittifak gerçekleştirilmedikçe, kullanılan ileri sloganlar havada kalabilir. İşte biz, proleter devrimcileri,, millî sınıf ve tabakaların şu anda ortak düşman olan emperyalizme karşı ortak bir mücadele vermesinden yanayız. Bütün sınıflar ve tabakalar arasında ittifak, millî demokratik devrimci güçbirliği için şarttır."

"Asker - sivil bürokrasiye ait tarihî gerçeklerin sayın CHP'liler tarafından an-

laşılmış olması aslında olumlu bir gelişmedir. Aslında, daha 1920'lerde, 'Aydınlık' dergisinde, 'Kemalist ekip, halk çıkarına değişiklikleri gerçekleştirmedikçe başarıya ulaşamaz' diye yazılmıştı. Ama o gün olduğu gibi, şimdi de, millî demokratik güçler anlaşılmak istenmemektedir. CHP'lilerin bugün ortaya attıkları 'Büyük endüstri toplumu' sloganı da aslında Atatürk'ün çağdaş uygarlığa yetişme ve modernleşme isteklerinin yeni bir biçimidir. Butün bunlar, sonunda, yine kapitalist bir toplum kurma çabasına dönmektedirler. 'Büyük sanayi toplumu' soyut bir slogandır. Kimdir bu topluma engel olanlar? Bu topluma erişmek, Türkiye halkının baş düşmanı olan emperyalizmle ve onun işbirlikçileriyle mücadeleyi ve onların yenilmesini gerektirir.

TİP'li oportünistlerin önümüzdeki devrimin 'sosyalist devrim' aşaması olduğu görüşüne de katılmıyoruz. İşçi sınıfının bütün müttefikleriyle giriştiği devrim, 'millî demokratik devrim' dir. 'Sosyalist devrim' ise, işçi sınıfının köylülerle iktidarı demektir. Emperyalizmle mücadele etmek, ulusal bağımsızlığımızı pekiştirmek zorunda olduğumuz şu anda bizi bekleyen henüz millî demokratik devrimdir. Bu bir an meselesi değil, bir uzun mücadeledir. 'Hâkim sınıflarla mücadele ettiğimiz takdirde, emperyalizmin de kendiliğinden ortaya çıkacağı' yanıltıcı bir iddiadır. Zira, su, musluğun başında vaktinde durdurulmazsa, o musluktan çok su gelebilir. Biz Türkiye'yi elbette Vietnam'a döndürmeyeceğiz. Türkiye'de emperyalizmin önü alınmadıkça, ona bağlı olarak varolan hâkim sınıflar da vardır.

Bugün Türkiye'de demokratik hakların genellikle sağlanmış olduğu da doğru değildir. Demokratik haklar, meselâ, onları doğrudan doğruya kullanmak isteyen işçiler için bugün ne derecede vardır? 141 ya da 142'nci maddeden, Türk Ceza Kanunu'nun çeşitli antidemokratik maddelerinden yargılananlar için de, demokratik haklar tam olarak mevcut değildir.

Ekonomik bakımdan, Türkiye elbette feodal bir ülke değildir. Ama varolan kapitalizm de Türkiye'yi geliştirmekte yetersizdir. Bugün söylenecek şey, Türkiye'nin bir kapitalistleşme süreci içinde bulunduğu ve feodalizmin de epey zayıfladığıdır.

Karşımızdaki sosyal demokrat sözcüler bir de bürokrasi - halk çelişmesinden söz etmektedirler. Onlar halkla ilişkilerinde belki bir zorlukla karşılaşıyorlardır ama biz, halkla olan ilişkilerimizde böyle bir zorluk çekmiyoruz.

Sonuç olarak, ekonomik ve siyasal bakımdan dışa bağlı olan Türkiye henüz ancak 'millî demokratik devrim' aşamasındadır, 'sosyalist devrim aşamasında olduğunu söylemek, sadece devrimin kuvvetlerini kırmağa yarar. Ama, bu devrimi gerçekleştirmek için de elbette devrimci güç birliği şarttır. Millî demokratik devrim, işçi sınıfının siyasal örgütünün öncülüğü olmadan kalıcı zaferler sağlıyamaz."

141 - 142. *Maddeye Karşı Kampanya:*

Ankara Hukuk . Fakültesi 141 - 142. maddelerin, Anayasanın ruhuna aykırı olduğu ve modası geçmiş faşist tedbirler olduğu gerekçesi ile, bu maddelere karşı bir kampanya geliştirmektedir.

İlk olarak Hukuk Fakültesinin büyük anfisinde yapılan bir açık oturum, büyük bir kalabalık tarafından ilgiyle izlenmiştir.

Bülent Nuri Esen'in yönettiği açık oturuma Mihri Belli, Halit Çelenk, Suphi Karaman katılmışlar ve 141 - 142. maddelerin çağı geçmiş faşist uygulamalar olduğunda görüş birliğine varmışlardır.

Halit Çelenk, 141 - 142. maddenin tarihî ve huhukî niteliğini ortaya koymuş ve "Bu maddelere karşı mücadele etmek bir yurtseverlik görevidir. Bütün aydınları, bütün yurtseverleri bu kampanyaya katılmaya çağırıyorum" demiştir.

Memurlar da Yürüyor :

Öğretmen boykotundan sonra Türk - Persen de harekete geçmiş, Türkiye'deki memurların bu iktisadî bunalım karşısında dayanamaz hale geldiklerini, iktidarın hemen tedbirler alması gerektiği uyarması yapılmış, aksi halde bütün memurların boykota gideceğini bildirmiştir.

Türk - Persen İstanbul'da düzenlediği memur miting ve yürüyüşünden sonra, Ankara'da da büyük bir miting düzenlemiştir. Günlerce, bildirilerle, halkı desteğe çağıran Türk - Persen yöneticileri, bu uyarmadan sonra, âcil tedbirler alınmazsa, Türkiye çapında boykota gideceklerini ilân etmişlerdir.

Devrimci Gençler Hapiste

Çeşitli tertiplerle, sokaklarda polisin gözü önünde kurşunlanan, işkence edilen gençlerin, devrimci mücadelelerine yılmadan devam etmeleri, hakim sınıfları tedirgin etmekte, korkutmaktadır.

Mehetoğlu'nu kurşunlayıp, ellerini kollarını sallıyarak toplum polisinin yanından geçip giden irticanın eli kanlı canileri, yeni cinayetler plânlarken, devrimci gençliğin önde gelen liderleri, polis oyunları ile pasif hale getirilmek istenmektedir.

Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisinde yakalanan bir silâhın Deniz Gezmiş'e ait olduğu iddiası ile, bu arkadaşımız tevkif edilmiş ve Sağmalcılar Cezaevine gönderilmiştir.

Eski FKF başkanı Yusuf Küpeli ve dört arkadaşı ise, bir başka polis tertibine getirilmek istenmiştir. Orta Doğu Teknik Üniversitesinde öğretim üyesi olan Aydın Karagözoğlu'nun evine alıcı konduğu iddia edilerek, orda geçen özel konuşmaları, gizli örgüt kurduklarına delil sayıp, beş devrimci arkadaşımızı polis yakalamıştır. İkibuçuk aydan beri hapishanede bulunan arkadaşlarımızın her biri çeşitli dönemlerde, devrimci eylemlerinden ötürü, çeşitli kovuşturmalara uğratılmışlardır.

Bunlardan Sema Karagözoğlu, Kommer olayından ötürü daha önce tevkif edilmiş ve bir süre sonra serbest bırakılmıştır. Ankara Cezaevinde yatan Sema Karagözoğlu, Aydın Karagözoğlu'nun eşidir ve Ankara Koleji'nde fizik öğretmenidir.

Aydın Karagözoğlu ODTÜ'nin eski Öğrenci Birliği ikinci başkanlığını yapmış, öğrenciliğinde birçok devrimci öğrenci hareketlerinin başını çekmiştir.

Yusuf Küpeli arkadaşımız, emperyalizme ve oportünizme karşı yiğitçe mücadele etmiş, gençlik liderlerindendir.

Bingöl Erdumlu, Ereğli Demir - Çelik Fabrikasında mühendis olarak çalışırken, işçilerin bilinçlenmesi ve sendikalaşması yönünde etkin mücadeleler vermiş, grevlerde önemli rol oynamış ve Çıkış Dergisi'ni yönetmiş ve devrimci eylemlerinden ötürü fabrikadan atılmıştır.

Mustafa Kemal Çamkıran, gerek Ankara ve İstanbul'daki öğrenci hareketlerinde, gerekse işçi ve köylülerin demokratik mücadelelerinde, daima ön saflarda mücadele eden bir arkadaşımızdır.

Öte yandan ODTÜ işgalinden ötürü, ODTÜ'nün öğrenci liderlerinden Ahmet Sina arkadaşımız ise, uzun süreden beri hapiste yatmaktadır.

Beş Deniz Teğmeninin Bildirisi :

Daha önce yayınladıkları bildiri ile "Bağımsız Türkiye" isteyen 69 deniz subayından beş teğmen ordudan ihraç edilmişlerdir.

Teğmen Sarp Koray, Teğmen Doğan Ünsalan, Teğmen Okan Esmen, Teğmen Emin Karakuş ve Teğmen Ahmet Çoker

imzalarıyla yayınlanan ve halka dağıtılan bir bildiride şöyle denmektedir:

"Biz beş genç subaydık. Bir gün halktan yana çıktık. Ordudan çıkarıldık. Biz beş devrimci subaydık. Mustafa Kemal dedik, bağımsızlık dedik, emekli edildik bir sabah vakti. Biz genç devrimcileriz şimdi. Kendini halkın kurtuluşuna adamış savaşçılarız ve devam ediyoruz kavgamıza kaldığımız yerden. Devrimcinin her yerde ve her zaman devrimci olduğunu bilerek ve söyleyerek devrimci andımızı ve uygun adım yürüyerek halkımızla birlik, devam ediyoruz kavgamıza kaldığımız yerden.

Ve başkaları, devam edecekler kavgalarına, yani savaş arkadaşlarımız, yani kavgadaşlarımız. 69 değil, yüzlerce, binlerce devrimci kardeşiz. Halk olan, halktan olan ve onun bağımsızlık ve demokrasi kavgasına, insanca yaşama savaşına arka çıkan devrimci arkadaşlar devam edecekler kavgalarına. Hem de hiçbir kişisel çıkar gözetmeden, hem de halktan kopuk ihtirasların izlerini içlerinde taşımadan, hem de her şeyin gerçek sahibinin, her şeyin gerçek üreticisi emekçi halkımız ve yoksul yığınlar olduğunu bilerek devam edecekler kavgalarına buna inancımız tamdır. Çünkü düne kadar biz de onlardan biriydik. Farkımız yoktu 69'lardan, yüzlerden, binlerden... 69'ları, yüzleri, binleri bir avuç başıbozuk, beş solcu hayta biçiminde ufalayıp küçültmenin hesabına emekli olduk. Ama neyi değiştirecektir bu, devrimci kardeşlerimizin savaşma azmine gem mi vuracaktır? Devrimci dayanışmayı mı kıracaktır? Bağımsızlık kavgasını mı durduracaktır? Korku mu salacaktır yüreklere durumumuz? Bilmezler mi ki biz kişisel çıkarlar peşinde değiliz. Bilmezler mi ki biz kendimizi devrime adamışız ve bilmezler mi ki bizim kavgamız onlarla değildir. Biz başta emperyalizmle, onun yerli uşaklarıyla savaşıyoruz. Savaşa katılan herkes dostumuz, karşı çıkan herkes düşmanımızdır. Bizim onlara söyleyecek başka sözümüz yok. Bizim artık boşa söylenecek sözümüz de yok. Artık kavganın tam göbeğindeyiz. Demokratik halk iktidarı için yola çıktık. Görevimiz, devrimciler olarak halkımızla organik bağlar kurmak, savaşı onun içinde, onunla omuz omuza sürdürmektir artık. Bu görev yalnız bizim değil, bütün devrimcilerindir. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin bir takım oyunlarla çelişkileri gizlemeye çalıştığı bir ortamda ayrılıklar ve tartışmalar sona ermeli ve eylem için birlik sağlanmalıdır.

Biz beş devrimci olarak üniformalı, ya da üniformasız bütün devrimcilere bu çağrıda bulunuyoruz: Bizi daha fazla bölmeden düşman, gelin, kavgada birlik olalım, birbirimizi (hain) diye damgalamadan, fabrikaya, tarlaya dostça dolalım.

Artık boşa söylenecek sözümüz yok. Kederli de değiliz askerlikten ayrılışımıza. Biliyoruz ki bu bir üniforma değişimidir. Bundan sonra üniformamız köylünün tarlada, işçinin fabrikada giydiği, kışlamız tüm Anadolu'dur. Yüreğimiz devrime inançla doludur.

Selâm olsun halkımıza."

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır . Eskiz ve program hazırlanır Objektif tavsiyelerde bulunulur . Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Cağaloglu Turkocağı Cad no 1 kat 3
Telefon 27 66 00 - 27 66 01. Istanbul

Basın : 21912

SOL YAYINLARI

YENİ ÇIKAN KİTAPLARIMIZ :

- İŞÇİ VE KÖYLÜ İTTİFAKI, Lenin, 8 lira.
- KAPİTAL, Marx, (Birinci Kitap, İkinci Baskı), 10 lira.
- SOSYALİZMİN ALFABESİ, (İkinci Baskı), Huberman, 5 lira.
- LENİNİZMİN İLKELERİ (Devamı: "Leninizmin Meseleleri"), Stalin, 10 lira.
- NİSAN TEZLERİ VE EKİM DEVRİMİ, Lenin, 12,5 lira.
- FELSEFENİN TEMEL İLKELERİ, Georges Politzer, 20 lira.
- GOTHA VE ERFURT PROGRAMLARININ ELEŞTİRİSİ, Marx - Engels, 10 lira.

YAKINDA ÇIKACAK KİTAPLARIMIZ :

- KAPİTAL (Üçüncü Cilt, Birinci Kitap), Marx.
- EKONOMİ POLİTİĞİN ELEŞTİRİSİNE KATKI, Marx.
- SOSYALİZM VE SAVAŞ, Lenin.
- TÜRLERİN KÖKENİ, Darwin.
- SAĞCI SOSYALİST İDEOLOJİ, Söder.

DİĞER KİTAPLARIMIZ (SEÇME) :

- KAPİTAL, (Birinci Cilt, Beş Kitap), Marx, 10'ar lira.
- FELSEFENİN SEFALETİ, Marx, 10 lira.
- KAPİTALİZM ÖNCESİ EKONOMİ ŞEKİLLERİ, Marx, 8 lira.
- FRANSA'DA SINIF MÜCADELELERİ, Marx, 8 lira.
- ÜCRET, FİYAT VE KÂR, Marx, 4 lira.
- ÜCRETLİ EMEK VE SERMAYE, Marx, 3 lira.
- YAHUDİ MESELESİ, Marx, 3 lira.
- ANTİ - DÜHRİNG, (İki Kitap), Engels, 10'ar lira.
- AİLENİN, ÖZEL MÜLKİYETİN VE DEVLETİN KÖKENİ, Engels, 10 lira
- FELSEFE İNCELEMELERİ, Marx - Engels, 7,5 lira.
- EMPERYALİZM, Lenin 8 lira.
- NE YAPMALI?, Lenin, 10 lira.
- İKİ TAKTİK, Lenin, 7,5 lira.
- BİR ADIM İLERİ, İKİ ADIM GERİ, Lenin, 10 lira.
- ULUSLARIN KADERLERİNİ TÂYİN HAKKI, Lenin, 7,5 lira.
- TOPRAK MESELELERİ, Lenin, 8 lira.
- MARKSİZM VE MİLLÎ MESELE, Stalin, 7,5 lira.
- SOSYALİST EKONOMİNİN MESELELERİ, Stalin, 7,5 lira.
- SAĞ VE SOL SAPMALAR ÜZERİNE, Stalin, 10 lira.
- TEORİ VE PRATİK, Mao Çe - tung, 10 lira.
- EMPERYALİZMLE MÜCADELE, Mao Çe - tung, 7,5 lira.
- MAO ÇE - TUNG, (Hayatı), Edgar Snow, 7,5 lira.
- HALK SAVAŞI, HALK ORDUSU, Giap, 7,5 lira.
- İNSANIN TÜREYİŞİ, Charles Darwin, 12,5 lira.
- FELSEFENİN BAŞLANGIÇ İLKELERİ, Georges Politzer, 10 lira.
- EKONOMİ POLİTİK, P. Nikitin, 10 lira.
- İLKEL, KÖLECİ, FEODAL TOPLUM, Zubritski, 10 lira.
- KAPİTALİST TOPLUM, Zubritski, 8 lira.
- DÜNYA KAPİTALİZMİNİN BUGÜNKÜ BUHRANI, A. Arzumanyan, 4 lira
- "TÜRKİYE SOSYALİZMİ" VE SOSYALİZM, Muzaffer Erdost, 6 lira.
- CİA, VİETNAM'DA PASİFİKASYON VE DÜNYA İŞÇİ HAREKETLERİ, Welsh, Morris, 7,5 lira.
- SOSYAL DEMOKRATLARIN ÇIKMAZI, G. Söder, 4 lira

Sol Yayınları, Sanayi cad., Demir İş Hanı, 51, Ankara.